

Kyrkliga institutioner.

5.

Kyrkliga institutioner.

Den högsta kyrkliga styrelsen i Stockholm utövas av Stockholms stads konsistorium (större och mindre konsistoriet, se sid. 406), som utgöres av stadens ordinarie kyrkoherdar i de territoriella församlingarna samt i tyska och finska församlingarna med kyrkoherden i Storkyrkoförsamlingen, kallad pastor primarius, som ordinarie preses. Ärkebiskopen fungerar även, när han så vill, som »förmäste preses» vid sidan om pastor primarius, och för ärkebiskopen skall ock, »när så omträng, räknenskap göras, och till honom de saker av konsistorium refereras, som hans censur behöva». I dessa bestämmelser, liksom däri, att ärkebiskopen är ledamot av direktionen över Stockholms stads undervisningsverk, och att domkapitlet i Uppsala prövar den tyske kyrkoherdens »rättroghet», torde de enda nu kvarvarande spåren efter Stockholms forna avhängighet av ärkestiftet vara att finna. Stockholm är därför att betrakta såsom ett i realiteten självständigt stift med pastor primarius såsom styresman och biskops vederlike. Han har självskriven plats i kyrkomötet, rätt och plikt att utöva uppsikt över alla stadens församlingar, dess kyrkoherdar och övriga prästmän samt att giva venia concionandi (tillåtelse att predika); enligt instruktionen av den 16 december 1668 är han »skolornas inspector jämte andra som vederbör», varjämte folkskollärarinneseminarier lyder under konsistoriet, i någon ringa mån även folkskolorna. Däremot äger han icke rätt att inviga präster och bär icke biskopliga insignier. Beträffande pastor primarius' tillsättning se nedan.

Vid sidan av Stockholms stads konsistorium finnes även ett annat, kungl. hovkonsistorium (consistorium aulicum). Detta anses hava blivit inrättat i sammanhang med den av regeringen den 20 december 1662 utfärdade »Ordning, varefter överhovpredikanten och hovpredikanterna skulle sig rätta». Dess ännu i huvudsak gällande instruktion är av den 28 juni 1681. Under hovkonsistorium lyda numera endast hovförsamlingen (med hovpredikanter) samt Skeppsholms församling. I hovkonsistorium är överhovpredikanten preses och har till bisittare de ordinarie hovpredikanterna ävensom kyrkoherden i Skeppsholms församling. (Se vidare sid. 442.)

Varje territoriell församling äger, jämlikt i lagen om församlingsstyrelse i Stockholm den 6 juni 1930 meddelade bestämmelser, att vårdas sina gemensamma kyrkliga angelägenheter och

vissa ärenden rörande folkskoleväsendet. Församlingens beslutanderätt, som tidigare, enligt 1863 års kyrkostämmoförordning, utövades av församlingen å kyrkostämman, är fr. o. m. år 1932 enligt lagen om församlingsstyrelse i Stockholm den 6 juni 1930, i huvudsak överlämnad till kyrkofullmäktige. Kyrkostämma skall numera sammanträda endast för avgörande av frågor om kyrkofullmäktiges antal, frågor om reglering av prästerskapets avlöning samt vid val av organist, kyrkosångare och klockare. Rättighet att deltaga i kyrkostämmas överläggningar och beslut tillkommer envar, som äger rösträtt vid val av kyrkofullmäktige (se nedan).

Kyrkofullmäktiges antal bestämmes i förhållande till folkmängden sålunda, att församling med 10,000 invånare eller därunder äger utse 15—25, församling med 10,000—20,000 invånare 20—30, församling med 20,000—40,000 invånare 25—35 och församling med över 40,000 invånare 30—40 fullmäktige.

Kyrkofullmäktige utses genom allmänna val av de inom resp. församlingar mantalsskrivna personer, vilka äro röstberättigade vid val av stadsfullmäktige, dock att rösträtt vid kyrkofullmäktigval ej tillkommer främmande trosbekännare eller den som anmält sitt utträde ur svenska kyrkan. De allmänna valbarhetsbestämmelserna äro desamma som vid stadsfullmäktigval (se sid. 62). Överståthållaren, underståthållaren, polismästaren samt församlingens redovisningsskyldiga och avlönade betjante äro icke valbara till kyrkofullmäktige. Mandattiden är fyra år (för 1931 års val 3 år; jfr nedan), räknade fr. o. m. den 1 januari året näst efter det, då valet skedde.

För val av kyrkofullmäktige skall församling, där mera än 30 fullmäktige skola väljas, indelas i valkretsar, var och en för utseende av minst 10, högst 20 fullmäktige. Valkretsindelningen fastställas av magistraten efter hörande av vederbörande församlings kyrkofullmäktige. Val av kyrkofullmäktige skall förrättas under tiden fr. o. m. den 13 september till november månads utgång. Valdag, indelning i valdistrikt m. m. bestämmes av magistraten. Valen förrättas, i likhet med stadsfullmäktigval, inför av magistraten utsedda deputerade i enlighet med de närmare bestämmelser, som angivas i kommunala vallagen.

Kyrkofullmäktige skola årligen för nästföljande kalenderår inom sig välja en ordförande och en vice ordförande, dock att till ordförande må kunna utses kyrkorådets ordförande,

även om denne icke är fullmäktig. Kyrkofullmäktiges ordförande och vice ordförande äro tillika ordförande och vice ordförande i kyrkostämman.

Val av kyrkofullmäktige ägde första gången rum hösten 1931 och avse dessa val en tid av tre år, räknade fr. o. m. den 1 jan. 1932. Valkretsindelning för dessa val fastställdes av magistraten den 30 mars 1931. Antalet kyrkofullmäktige i de olika församlingarna bestämdes av resp. kyrkostämmor i november 1930. Summariska uppgifter rörande kyrkofullmäktigval återfinnas under resp. församlingar; för mera utförliga statistiska uppgifter hänvisas till Statistisk månadsskrift 1931: nr 12.

Enligt lagen om församlingsstyrelse skola ledamöter av kyrkoråd och skolråd (ävensom styrelse för församlingsbibliotek) väljas av kyrkofullmäktige för en tid av fyra år till ett antal av lägst 5 och högst 11 (jämte suppleanter till lämpligt antal). Valet skall förrättas före utgången av november månad året näst efter det, då allmänna val av kyrkofullmäktige ägt rum. Enligt övergångsbestämmelserna till lagen skall tjänstgöringstiden för samtliga ledamöter och suppleanter i kyrko- och skolråd m. m., vilka valts före den 1 nov. 1932, utgå med 1932 års utgång. De val till ifrågakvarande institutioner, som ägt rum å kyrkostämmor med resp. församlingar i november 1931, avse sålunda en tid av endast ett år. För de ledamöter och suppleanter i kyrko- och skolråd m. m., som första gången utses enligt de nya bestämmelserna (i nov. 1932), skall mandattiden omfatta endast tre år (1933—1935).

Kyrkorådet tillkommer, förutom beredandet av kyrkliga ärenden till kyrkofullmäktige och kyrkostämman samt verkställandet av kyrkofullmäktiges och församlingsdelegerades beslut, att vaka över efterlevnaden av gällande författningar rörande religionens och sedernas vård, att tillsätta och avskeda andra kyrkobetjände än organist, kyrkosångare och klockare, att vårda församlingens för kyrkliga ändamål avsedda egendom och handhåva de medel, som skola användas för nämnda ändamål, att i alla frågor, som angå församlingens egendom eller eljest dess gemensamma rätt, bevaka och utföra församlingens talan vid alla tillfällen, då icke särskilt ombud av församlingen förordnats för sådant ändamål och att i övrigt ombesörja kyrkans angelägenheter. Kyrkoherden är självskriven ordförande i kyrkorådet. Kyrkovärdrar väljas av kyrkorådet bland dess ledamöter för den tid de blivit invalda i rådet.

Beträffande de av församlingarna utsedda skolrådets uppgift och sammansättning m. m. se under folkskoledirektionen (sid. 200). Därest församling för vård av församlingsbibliotek utsett särskild styrelse, gäller för sådan styrelse i tillämpliga delar bestämmelserna om skolråd (jfr sid. 445).

Eventuellt uppkommande frågor, som röra

flera församlingar, och beträffande vilka resp. församlingar fattat skiljaktiga beslut, skola avgöras av för varje fall tillsatta församlingsdelegerade, valda av kyrkofullmäktige bland fullmäktige till ett antal av en för varje församling och därtöfver ytterligare en för varje påbörjat tiotusental invånare i församlingen.

Jämlikt lagen om församlingsstyrelse skola kyrkofullmäktige årligen före utgången av november månad utse två eller flera revisorer jämte lika många suppleanter för granskning av kyrko- och skolråds samt biblioteksstyrelsens förvaltning under nästföljande år (hittills hava dylika revisorer pläгат utses för det löpande årets förvaltning). Enligt övergångsstadgandena hava revisorer för granskning av 1932 års förvaltning med tillämpning av de nya bestämmelserna utsetts under år 1931.

Till prästerlig tjänst i Stockholm kunna sökande anmäla sig från hela riket (i övriga delar av landet är befordringsrätten i regel begränsad till resp. stift). Konsistoriet prövar de sökandes behörighet och uppför på förslag de tre, som främst anses böra komma i fråga till tjänstens erhållande. Vid tillsättning av kyrkoherdetjänst gäller därjämte, att därest församlingen vid frågodagsförrättning med erforderlig majoritet uttalat sig för kallande av fjärde provpredikant, jämväl denne skall — såvida han av konsistoriet prövas behörig till tjänsten — uppföras å förslaget. Inom det sålunda upprättade förslaget förrättas därefter val av församlingen.

Rösträtt vid prästval tillkommer en var, som inom församlingen äger att deltaga i kyrkostämmans överläggningar och beslut (se ovan). Varje röstberättigad äger en röst, och rösträtt må i stadsförsamling endast utövas av den, som personligen infinner sig vid valstillfället.

Den som vid val till prästerlig befattning, där fjärde provpredikant ej kallats, erhållit de flesta rösterna skall av konsistoriet erhålla fullmakt å tjänsten. Vid kyrkoherdeval, där fjärde provpredikant förekommer, äger kungl. maj:t till tjänsten utnämna en av de å förslaget uppförda. Därest icke någon av de föreslagna erhållit mer än hälften av de avgivna rösterna eller ej minst en femtedel av de röstberättigade deltagit i omröstningen, äger kungl. maj:t utnämna antingen en av de å förslaget upptagna eller och annan präst, som jämlikt § 43 i lagen om tillsättning av prästerliga tjänster äger rätt att utom förslag direkt hos kungl. maj:t söka kyrkoherdetjänst.

Jämlikt kungl. kung. den 10 dec. 1920 gälla särskilda bestämmelser rörande tillsättande av kyrkoherde- och komministerbefattningarna i Storkyrkoförsamlingen, Maria och Högalids församlingar samt beträffande komministerbefattningarna i Klara, Jakobs, Johannes, Katarina, Hedvig Eleonora, Oscars och Engelbrekts församlingar. Vid tillsättande av nämnda kyrkoherdebefattningar äger vederbörande för-

Kyrkl.
in-
stitu-
tioner

samling med enkel majoritet kalla ett obegränsat antal provpredikanter. Mellan dem, som mottagit kallelse och av konsistoriet prövats behöriga att uppföras å förslag till kyrkoherdetjänst, äger därefter val rum. De tre, som vid valet erhållit de flesta rösterna, skola av konsistoriet uppföras å förslag, varefter kungl. maj:t äger utnämna en av de sålunda å förslag uppförda. Vid tillsättande av de nämnda komministerbefattningarna äga resp. församlingar kalla en fjärde provpredikant, vilken jämte de av konsistoriet föreslagna skall uppföras å förslag. Den som vid valet erhåller de flesta rösterna, skall av konsistoriet erhålla fullmakt å tjänsten.

För finska och tyska församlingarna gälla särskilda privilegier.

Många mindre prästsysslor vid offentliga inrättningar utses av vederbörande myndigheter. Samfundet Pro fide et christianismo äger rätt att tillsätta några prästerliga kateketer i huvudstaden med uppgift att biträda församlingarnas prästerskap vid konfirmationsundervisningen. Innehavarna räkna prästerliga tjänsteår och avlönas av samfundet med bidrag av församlingarna.

För prästerskapet i Stockholms stads territoriella församlingar hava genom kungl. resolutioner den 26 april 1918 (för Bromma församling), 23 jan. 1931 (för Brännkyrka och Enskede församlingar) och 20 juni 1924 (för övriga församlingar) nya lönerogleringar fastställt jämlikt lagen om reglering av prästerskapets avlöning den 9 dec. 1910. Dessa lönerogleringar äga tillämpning under tjuu år, d. v. s. för Bromma församling t. o. m. den 30 april 1939, för Storkyrkoförsamlingen samt Katarina och Sofia församlingar t. o. m. den 30 april 1946, för Brännkyrka och Enskede församlingar t. o. m. den 30 april 1951 samt för övriga territoriella församlingar t. o. m. den 30 april 1945. Beträffande vissa församlingar kunna emellertid resp. lönerogleringar under vissa förutsättningar (ändringar i den kyrkliga indelningen m. m.) upphöra att äga giltighet tidigare än vid nu angivna tidpunkter.¹⁾

Medlemmar av huvudstadens icke-territoriella församlingar (tyska och finska församlingarna, hovförsamlingen samt Skeppsholms församling) äro icke skattskyldiga till den territoriella församling, i vilken de äro mantalsskrivna. Beträffande lindring i främmande trosbekännarens skattskyldighet till svenska kyrkan se sid. 443.

Lagar m. m. Lag om församlingssstyrelse i Stockholms den 6 juni 1930. Lag om införande av samma lag m. m. den 6 juni 1930. Kommunalall vällagen den 6 juni 1930. Lag ang. lindring i främmande trosbekännarens skattskyldighet till svenska kyrkan samt hennes prästerskap och betjäning den 16 okt. 1908, med ändring den 28 sept. 1928. Kungl. kung. den 16 okt. 1908 ang. ersättning av all-

männa medel åt svenska kyrkan tillhörande församling med anledning av främmande trosbekännare tillkommande lindring i skattskyldigheten till svenska kyrkan samt hennes prästerskap och betjäning, med ändring den 28 sept. 1928. Lag med vissa ändrade bestämmelser rörande Stockholms stads konsistorium den 4 mars 1927. Lag ang. tillsättning av prästerliga tjänster den 9 dec. 1910, med ändringar den 20 juni 1918 och 10 dec. 1920. Kungl. stadga ang. prästval den 9 dec. 1910, med ändring den 10 dec. 1920. Kungl. kung. den 9 dec. 1910 med vissa föreskrifter ang. vad som bör iakttagas vid ledighet i prästerlig tjänst samt ansökning till sådan tjänst, med ändringar den 29 aug. 1921 och 21 nov. 1925. Kungl. kung. ang. särskild ordning vid tillsättning av vissa prästerliga tjänster den 10 dec. 1920. Kungl. kung. den 16 april 1930 ang. villkor för behörighet till organist- och kantorsbefattningar. Lag ang. reglering av prästerskapets avlöning den 9 dec. 1910, med ändringar den 4 april och 9 juni 1916, 19 nov. 1920, 21 nov. 1925, 17 dec. 1926 samt 28 sept. 1928. Lag den 17 dec. 1926 om vissa lönetillägg åt präster i nyreglerade pastorat i anledning av nådårsrättens upphävanne m. m. Lag om emeritilöner för präster den 9 dec. 1910, med ändringar den 18 mars 1927 och 13 dec. 1929. Kungl. kung. den 8 nov. 1918 ang. beredande av emeritilöner åt präster, med ändring den 13 dec. 1929. Kungl. maj:ts förnyade reglemente för prästerskapets änke- och pupillkassa den 17 dec. 1926. Kungl. förordning den 18 april 1914 angående reglering av det extra ordinarie prästerskapets avlöning m. m., med ändringar den 25 sept. 1920 och 17 dec. 1926. Lag om provisorisk tilläggslöna åt kyrkoherdar och komministrar i nyreglerade pastorat m. m. den 13 dec. 1929. Kungl. kung. den 13 dec. 1929 ang. provisoriskt tilläggsarvode åt kontraktsprostar och vissa extra ordinarie präster m. m. Kungl. kung. den 20 juni 1930 ang. dyrtidstillägg åt kyrkoherdar och komministrar i nyreglerade pastorat samt åt kontraktsprostar och vissa extra ordinarie präster, med ändring den 26 juni 1931. Kungl. kung. den 18 juni 1927 ang. dyrtidstillägg åt innehavare av prästerliga emeritilöner. Ecklesiastisk boställsordning den 9 dec. 1910, med ändring den 21 nov. 1925. Kungl. resolutioner den 26 april 1918 (tillägg 27 juni 1927), 20 juni 1924 (ändr. 23 aug. 1929) och 23 jan. 1931 ang. lönerogleringar för prästerskapet i huvudstadens territoriella församlingar.

Stockholms stads konsistorium
med därunder hörande försam-
lingar.

Stockholms stads (större) konsistorium består av ärkebiskopen som preses, när han är tillstädes,

¹⁾ Förslag till ny lagstiftning rörande prästerskapets avlöning har den 15 okt. 1931 avgivits av 1931 års prästlönerogleringssakkunniga.

pastor i Storkyrkoförsamlingen (pastor primarius) såsom ordinarie preses samt kyrkoherdarna i Stockholms övriga territoriella pastorat och i tyska och finska församlingarna som ledamöter. Rörande mindre konsistoriet se nedan.

Under Stockholms stads konsistorium lyda dels huvudstadens 19 territoriella församlingar, dels trenne nationella församlingar, tyska och finska församlingarna. En del allmänna inrättningar, som förut bildat icke territoriella församlingar, ingå sedan den 15 oktober 1910 i respektive territorieförsamlingar.

Angående församlingar av främmande trosbekännare se sid. 443.

Författningar. Kungl. instruktion för pastor primarius i Stockholm den 16 dec. 1668. Kungl. förordning den 11 febr. 1687 huru med rättegång uti domkapiteln skall förhållas. Arbetsordning den 5 juni 1931 för domkapitlens expeditioner.

Stockholms stads konsistorium.

Expedition: Storkyrkan (postadress: postfack 2016, Stockholm 2); t. (10) 38 08; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 11—12; sessionstid: varannan tisdag kl. 13 (sommarmånaderna var tredje tisdag kl. 13).

Stockholms stads prästerskap lydde till en början under ärkebiskopen och domkapitlet i Uppsala. När Stockholms konsistorium upprättades är ovisst, men dess tillvaro är känd från 1500-talets slut. I kungl. förordning om rättegången i domkapiteln den 11 februari 1687 förordnades, att ärkebiskopen skulle vara »preses primarius» och kyrkoherden i Storkyrkan preses. Enligt gammal hävd var tidigare kyrkoherden i Klara församling vice preses. Gustav I lär hava ämnat göra Stockholm med närbelägna församlingar till eget stift, ett liknande förslag väcktes på 1700-talet, men kom aldrig till verkställighet.¹⁾ Enligt konsistorii beslut den 11 juni 1915 intaga dess ledamöter med undantag av pastor primarius plats efter dagen för inträdet i konsistorium.

Enligt den 4 mars 1927 utfärdad lag med

¹⁾ 1925 års kyrkomöte har hos kungl. maj:t hemställt om framläggande av förslag snarast möjligt, att Stockholms stad, med tillägg nu eller framdeles av kringliggande landsbygd, måtte göras till särskilt stift med egen biskop. Denna framställning har i avgivna yttranden tillstyrkts av Stockholms stads konsistorium, överståthållarämbetet och kammarkollegium. Ärkebiskopen har i en till kungl. maj:t i februari 1929 ingiven framställning, till vilken Uppsala domkapitel anslutit sig, hemställt om skyndsamt utredning rörande upprättandet av ett särskilt stift för Stockholm med omnejd.

vissa ändrade bestämmelser rörande Stockholms stads konsistorium erhöll konsistoriet i vissa avseenden ändrad organisation. Fr. o. m. den 1 maj 1927 utgöres nämligen Stockholms stads konsistorium av dels dess större konsistorium, sammansatt enligt förut gällande regler (se ovan), dels dess mindre konsistorium, bestående av pastor primarius såsom ordförande samt sex av det större konsistoriets ledamöter, utsedda genom val på visst sätt av det större konsistoriet för en tid av sex år (två ledamöter avgå vartannat år). Det större konsistoriet skall handlägga och pröva de ärenden, som av kungl. maj:t hänskjutas till dess avgörande eller yttrande. Övriga ärenden handläggas av det mindre konsistoriet. Enligt lagen äger ärkebiskopen taga säte och stämma i konsistoriet; och tillkommer det honom, då han är tillstädes, att föra ordet.

Konsistoriet äger jämlikt gällande författningar utse en ledamot av direktionen över Stockholms stads undervisningsverk, en ledamot (jämte suppleanter till erforderligt antal) i Stockholms folkskoledirektion samt en ledamot och en suppleant i Stockholms stads kyrkogårdsnämnd (jfr sid. 344, 201 och 317).

Kostnaderna för konsistoriets verksamhet beskridas av statsmedel.

Stockholms stads större konsistorium.

Förnämste preses.

Eidem, E., ärkebiskop (självskr.).

Ordinarie preses.

Widner, N., pastor primarius, kyrkoherde i Storkyrkoförs. (självskr.).

Konsistorii assessorer.

Montell, V., kyrkoherde i finska förs.
Larsson, C. V., kyrkoherde i Kungsholms förs.
Hallberg, H. E., kyrkoherde i Gustav Vasa förs.
Öhman, K., kyrkoherde i Johannes förs.
Källander, A. J., kyrkoherde i Hedvig Eleonora förs.
Lindskog, H. J., kyrkoherde i Brännkyrka förs.
Bengtson, H. G. V., kyrkoherde i Oscars förs.
Svensson, M. T. K., kyrkoherde i Bromma förs.
Klefbeck, E. A., kyrkoherde i Sofia förs.
Bokander, H. G. E., kyrkoherde i Klara förs.
Ohly, C. E. W., kyrkoherde i tyska förs.
Andræ, S. E. J., kyrkoherde i Jakobs förs.
Lindgren, J., kyrkoherde i Engelbrekts förs.
Hagardt, A., kyrkoherde i Adolf Fredriks förs.
Ljunge, H. T. N., kyrkoherde i St Görans förs.
Molin, O. E., kyrkoherde i Maria förs.
Edquist, C., kyrkoherde i Katarina förs.
Mogård, J. A. B., kyrkoherde i Högalids förs.
Helén, H. V. J., kyrkoherde i Enskede förs.
En vakant (kyrkoherden i Matteus förs.).

Kyrkl. Stockholms stads mindre konsistorium. instititioner.

Widner, N., självskr. ordf.; **Andræ**, S. E. J., **Bengtson**, H. G. V. (för tiden till 1/5 1937); **Bokander**, H. G. E., **Lindskog**, H. J. (för tiden till 1/5 1935); **Hallberg**, H. E., **Larsson**, C. V. (för tiden till 1/5 1933).

Konsistoriesekreterare.

Sahlin, E. C.

Ett *manligt biträde*, ett *kvinnligt biträde*, en *vaktmästare*.

Ecklesiastika boställsnämnden för Stockholm.

Jämlikt ecklesiastika boställsordningen den 9 dec. 1910, i dess lydelse enligt lag den 21 nov. 1925, samt ecklesiastika arrendeförordningen den 21 nov. 1925 skall ekonomisk besiktning å prästgårdar och löneboställen — med löneboställe avses sådan till prästerskapets avlönning anslagen fastighet, som ej är avsedd till löntagares bostad — och arrendeuppskattning vid utarrendering av löneboställe verkställas av en *boställsnämnd*, bestående av tre i orten boende, i lantbruks- och därmed sammanhängande affärsförhållanden kunniga män. I Stockholm skall finnas en dylik nämnd. Av nämndens ledamöter skola två, jämte lika antal ersättare, utses för tre år, den ene, tillika ordförande, av överståthållarämbetet och den andre av konsistoriet. Som tredje ledamot inträder en av de personer, som pastoratsvis (en för varje pastorat), likaledes för tre år, utses för tjänstgöring i nämnden. I varje särskilt fall skall bland de sålunda valde inkallas den närmast boende, som ej tillhör det av förrättningen berörda pastoratet.

Prästgårdar och löneboställen jämlikt ovan nämnda författningar finnas enligt nu gällande löneeregleringar för prästerskapet i Stockholms församlingar endast i Brännkyrka och Bromma församlingar.

Nuvarande ledamöter i ecklesiastika boställsnämnden för Stockholm äro utsedda för tiden 1 maj 1932—30 april 1935.

Ledamöter.

Brundin, A. H., disponent, ordf. (utsedd av överståthållarämbetet); **Sandberg**, S. O., arrendator (utsedd av konsistoriet); **Wallin**, J. A., distriktsuppbördsman (utsedd av Brännkyrka pastorat); **Larsén**, J. A., byggnadsverkmästare (utsedd av Bromma pastorat).

Ersättare: **Nettelblad**, Hj., direktör (utsedd av överståthållarämbetet); **Larsén**, C. G., verk-mästare (utsedd av konsistoriet); **Sundell**, J. Hj., stationsförmän (utsedd av Brännkyrka pastorat); **Norström**, K., fanjunkare (utsedd av Bromma pastorat).

Stockholms kyrkliga ungdomsråd.

Konsistoriet beslöt den 12 febr. 1924 att tillsätta ett *kyrkligt ungdomsråd* för Stockholm. Rådets uppgift är att — utan att störande ingripa i de redan existerande ungdomsorganisationernas arbete — hålla ett vaket öga på de behov, som kunna finnas för ett särskilt ingripande till den kyrkliga ungdomsvårdens höjande och därvid taga lämpliga initiativ. Nuvarande ledamöter äro utsedda av konsistoriet för åren 1930—1932.

Kyrkliga ungdomsrådet åtnjuter bidrag från Storkyrkoförsamlingen (för år 1932 med 500 kr.).

Ledamöter.

***Bergström**, J. E. G., förste sekreterare i diakonistyrelsen; ***Bokander**, H. G. E., kyrkoherde, ordf.; ***Collini**, C. G. E., komminister; ***Friberg**, G. F. O., sekreterare i diakonistyrelsen; ***Kjederqvist**, Elsa S. J., lärarinna; ***Krook**, O., komminister; ***Nystedt**, B. O., ständigt adjunkt; ***Sundquist**, E. G., sekreterare i diakonistyrelsen; ***Wiklund**, E. V., ständigt adjunkt.

Kyrkliga socialrådet för Stockholm.

Stockholms stads konsistorium beslöt den 2 febr. 1926 att tillsätta ett kyrkligt socialråd för Stockholm.

Rådets uppgift är att med uppmärksamhet följa de sociala inrättningarnas arbete för att därvid söka upptäcka de punkter, på vilka det kan vara behöfligt och lämpligt, att kyrkan erbjuder sin tjänst; att, när sådan upptäckt gjorts, i samförstånd med vederbörande inrättning vidtaga nödiga åtgärder för fullgörande av sådan tjänst; att ägna särskild uppmärksamhet åt den kvinnliga ungdom, som sedligt urartat eller är i fara att urarta, och därvid efter samråd med barnavårdsnämnden vidtaga de åtgärder, som kunna visa sig behöfliga; samt att förmedla föredrag av kristligt-socialt innehåll vid församlingsaftnar och ungdomsmöten i Stockholm.

Rådet har för sitt räddningsarbete inrättat dels ett mindre upptagningshem, Humlegårdsgatan 14—16 (t. Ö. (60 0)3 17), dels ett inackorderingshem, Danviksgatan 1 (t. S. (4)1 39 60), med plats för fjorton skyddslingar. Föreståndarinnan vid det förstnämnda hemmet utövar jämväl s. k. nattmission. I april 1931 har socialrådet vidare i huset Tunnelgatan 17 öppnat ett härbärg för hem- och arbetslösa ynglingar under 20 år. Härbärgat har 22 platser.

Socialrådet åtnjuter genom svenska skyddsförbundet statsbidrag (2,500 kr.) ävensom bidrag från flera av huvudstadens territoriella församlingar (för år 1932 sammanlagt 4,900 kr.).

Rådets nuvarande ledamöter äro utsedda för åren 1932—1934.

Ledamöter.

Heckscher, f. Westberg, Ebba S. M., professor-ska; Lindskog, H. J., kyrkoherde, ordf.; Pauli, Ebba H., fröken; Ström, T. W., social-sekreterare i diakonistyrelsen, sekr.; Thomasson, Lilly A. O., folkskollärarinna; Wall-dén, f. Molin, M. E. (Lisbeth), fru, kassa-förvaltare.

Hornö skyddshem.

Hornö, Enköping; t. Upplands Vallby 28.

Kyrkliga socialrådet har, sedan statsbidrag i form av lån m. m. för ändamålet beviljats av 1928 års riksdag, åtagit sig att upprätta och driva ett skyddshem för vanartade flickor med plats för 20 flickor. Hemmet, som förlagts till den för ändamålet inköpta egendomen Hornö i Vallby socken vid Enköping, är avsett för sådana flickor i åldern 15—18 år, som enligt beslut av barnavårdsnämnd skilts från sina hem och omhändertagits för skyddsuppfostran. Det öppnades den 1 dec. 1928. En med bidrag av statsmedel uppförd annexbyggnad, avsedd för 8 skyddshemselever med barn, togs i bruk i mars 1931.

Hemmet förvaltas av en särskild, av social-rådet inrättad förening, Stockholms kyrkliga skyddshemsförening (ordförande: fröken Ebba Pauli).

Föreståndarinna.

Hasselberg, H. M. (Greta).

Diakonistyrelsens sociala råd- och hjälpbyrå.

Centralstationen, C.; t. N. (20) 30 92; by-rån hålles öppen alla vardagar kl. 8—15,30 och 17,30—19,30.

Under medverkan av kyrkliga socialrådet in-rättade svenska kyrkans diakonistyrrelse år 1927 i av statens järnvägar avgiftsfritt upplåten lokal inom Stockholms centralstation (norra ankomst-hallen) en råd- och hjälpbyrå, avsedd att med vägledning och råd hjälpa resande, särskilt sådana, som — obekanta med förhållandena i Stock-holm — anlända till staden för att söka eller tillträda arbetsanställning. Byrån förestås av en diakonissa. Verksamheten ledes av ett särskilt av diakonistyrelsen tillsatt utskott, vars sekre-terare är socialsekreterare T. Ström (se ovan).

Till byråns verksamhet utgår fr. o. m. år 1930 ett årligt bidrag från Stockholms stad å 3,000 kr. (jfr sid. 381). Byrån erhåller även bidrag av fattigvårdsnämnden (till bestridande av kostnader för fattigas resor till sina hem-orter). I övrigt uppehålls verksamheten genom skänkta medel.

Föreståndarinna.

Eriksson, Anna K.

Storkyrkoförsamlingen.

(St Nikolai.)

Kyrkl.
in-
stitu-
tioner.

Expedition: Stortorget 1, St.; t. (10 0) 1 62, N. (20) 23 66 (expeditionen), (10) 35 88 (kyrkoherdens tjänsterum); expeditionstid: vardagar 10—11 samt helgfria fredagsaftnar 19—20. Äldre kyrkoarkivet, i Storkyrkan: måndagar och torsdagar 10,30—12,30.

Storkyrkoförsamlingen, den äldsta av Stock-holms församlingar, har ursprungligen omfattat Stadsholmen samt nuv. Helgeandsholmen och nuv. Riddarholmen. Riddarholmen, som redan ti-digt på 1600-talet hade egen kyrkoherde, ut-gjorde emellertid åren 1637—1807 en själv-ständig församling, till vilken av staden mellan broarna jämväl hörde området väster om nuv. Stora Nygatan, och som 1663—1668 samt 1680—1784 hade Bromma församling till annex. Helgeandsholmen åter delades 1643 mellan Klara och Jakobs församlingar men lades 1906 till Storkyrkoförsamlingen. Till denna hörde som annex åren 1529—1636 och 1668—1671 även Solna (under den förra perioden med nuv. Kungshol-men) samt åren 1636—1668 Lovö. Storkyrkan torde hava grundlagts av Birger Jarl omkring år 1260. Den har åren 1902—1910 undergått genomgripande reparations- och ändringsarbeten. Riddarholmskyrkan, som tillkom i slutet av 1200-talet, tjänstgör numera ej som församlings-kyrka utan endast som konungahusets gravkyrka.

Stat år 1932. Utgifter: 179,880 kr.; in-komster: 28,040 kr.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrko-kassan 31 öre, till prästerskapets avlöning 10 öre och till skolkassan 4 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 10,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., fyllnadsersättning 1,400 kr. (jfr även nedan), fri bostad; såsom konsistorii preses dessutom er-sättning för mistad kronotonde c:a 6,000 kr. Komminister: lön 5,000 kr., provisorisk till-läggs-lön 2,100 kr., (jfr även nedan), fri bostad. Två ständiga adjunkter: lön 2,500 kr., två ålderstillägg å vardera 300 kr., provisoriskt tilläggsarvode 900 kr., ersättning för vivre 3,000 kr. Kyrkonotarie: arvode 750 kr., som arkivföreståndare 500 kr. Kyrkokassör: lön 2,300 kr., från donationsfond 1,000 kr. Kloc-kare: lön 2,500 kr., tre ålderstillägg, vart-dera å 500 kr., fri bostad. Organist: lön 2,000 kr., två ålderstillägg, vardera å 500 kr., personligt lönetillägg 1,000 kr. Kantor: lön 2,000 kr. Diakonissa: arvode 900 kr., fri bostad (dessutom avgift till diakonissanstal-ten). Förste kyrkovaktmästare: lön 2,640 kr., dessutom arvode för kyrkoskrivargrömol 500 kr. Maskinist och portvakt: lön 2,250 kr., två personliga ålderstillägg, vardera å 250 kr., för portvaksbestyr m. m. 550 kr., fri bostad. — Dessutom utgår till församlingens prä-

**Kyrkl.
in-
stitu-
tioner.**

terliga befattningshavare dels dyrtidstillägg enligt av kungl. maj:t och riksdager fastställda grunder (9 % å kontanta avlöningsförmåner ej överstigande 9,600 kr., utom fyllnadsersättningar, därjämte vissa barntillägg), dels ock rörligt lönetillägg enligt för stadens befattningshavare gällande grunder (å samtliga kontanta avlöningsförmåner utom fyllnadsersättningar). Till församlingens övriga befattningshavare — med undantag för det personliga lönetillägget åt organisten och den del av kyrkokassörens avlöning, som utgöres av donationsmedel — utgå dels fasta tillägg å 33 $\frac{1}{3}$ % av avlöningsbeloppen (dock ej å förste kyrkovaktmästarlönen), dels rörliga tillägg å avlöningsbeloppen och de fasta tilläggen enligt samma grunder, som gälla för stadens befattningshavare.

Kyrkofullmäktige.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 30.

Val av kyrkofullmäktige ägde rum den 3 nov. 1931. Antalet röstande utgjorde 1,281 (motsvarande 15,5 % av samtliga röstberättigade). Vid valet avgävos under väljarbeteckningen »Kyrkligt intresserade» (Kyrkl.) 705 godkända röster (17 platser), under väljarbeteckningen »Borgerlig vänster» (Borg.) 60 godkända röster (1 plats), under väljarbeteckningarna »Arbetarpartiet, Socialdemokraterna» (Soc.) 389 godkända röster (10 platser), under väljarbeteckningarna »Arbetspartiet, Kommunisterna» (Komm.) 91 godkända röster (2 platser) samt under väljarbeteckningen »Klass mot klass» 23 godkända röster (ingen plats).

Ordförande.

Widner, N., kyrkoherde, pastor primarius.

Vice ordförande.

Nilsson, C. R., ombudsman, stadsfullm. (se nedan).

Ledamöter.

Eklund, J. M., fabrikör (Kyrkl.); Nilsson, C. R., ombudsman, stadsfullm. (Soc.); Leuhusen, F. W. O., frih., riddarhussekreterare (Kyrkl.); Winberg, K. A., förste vaktmästare (Soc.); Creutz, J. W., f. d. assuransdirektör (Kyrkl.); Bergstrand, K. J. H., professor (Kyrkl.); Carlsson, J. E., lagerarbetare (Soc.); Mörner, f. Murray, A. M. (Alma), f. d. folkskollärarinna (Kyrkl.); Johansson, G. A., hamnarbetare (Soc.); Dahl, E. M. K., grosshandlare (Kyrkl.); Krook, O., kommunister (Kyrkl.); Johansson, A. A., bryggeriarbetare (Komm.); Thulin, P. G. N., generalkonsul (Kyrkl.); Svensson, D., kontorsvaktmästare (Soc.); Palmér, F. L., målarmästare (Kyrkl.); Rudbäck, Irma K. E., korrespondent (Kyrkl.); Johanson, K. O., plåtslagare (Soc.); en vakant (Kyrkl.); Wester, M. V., redaktör (Borg.); Lindberg, C. A. E., ombudsman (Soc.); Adolfsson, G. A., privatdetektiv (Kyrkl.);

Mårtensson, J. L., materialförvaltare (Kyrkl.); Lundberg, C. O., hamnarbetare (Soc.); Ljungberg, J. H., fabrikör (Kyrkl.); Hagström, O., rörledningsarbetare (Komm.); Lund, f. Holmberg, J. V. (Minni), fru (Kyrkl.); Rylander, C. G., köpman (Kyrkl.); Holmström, C. Hj., förste vaktmästare (Soc.); Frick, G., poliskommissarie (Kyrkl.); Svensson, K. G., assistent (Soc.).

Sekreterare.

Tunberg, L. W. T., förste amanuens, kyrkonotarie (se nedan).

Kyrkoråd.

*Widner, N., kyrkoherde, pastor primarius, självskr. ordf. (se nedan); *Carlsson, J. E., lagerarbetare, kyrkofullm.; *Creutz, J. W., f. d. assuransdirektör, kyrkofullm.; *Dahl, E. M. K., grosshandlare, kyrkofullm.; *Eklund, J. M., fabrikör, kyrkofullm., kyrkovärd; *Johanson, K. O., plåtslagare, kyrkofullm.; *Leuhusen, F. W. O., frih., riddarhussekreterare, kyrkofullm., kyrkovärd; *Thulin, P. G. N., generalkonsul, kyrkofullm.; *Winberg, K. A., förste vaktmästare, kyrkofullm. *Suppleanter:* *Bergstrand, K. J. H., professor, kyrkofullm.; *Gustafson, K. W., chaufför; *Johansson, G. A., hamnarbetare, kyrkofullm.; *Ljungberg, J. H., fabrikör, kyrkofullm.; *Nilsson, A. E., glasmästare; *Nilsson, M. V., tulltjänsteman; *Norrbj, E. O., grosshandlare; *Wirström, K. O. F., konditor.

Kyrkonotarie och arkivföreståndare.

Tunberg, L. W. T., förste amanuens; t. Djurs-holm 8 80.

Kyrkokassör.

Tunberg, L. W. T., förste amanuens; expedition: Stortorget 1, n. b., St.; mottagning: tisdagar 12—13 och första helgfria dagen i varje månad 12—13 (under juni—aug. den 1 och 15 i månaden, resp. närmast följande helgfria dag, 12—13); t. (10) 70 71.

Församlingens skolråd.

Se sid. 215.

Församlingsbibliotekets styrelse.

Utgöres av skolrådet, se sid. 215.

Församlingens revisorer.

För kyrkorådet.

Holmström, C. H., förste vaktmästare; Mårtensson, J. L., materialförvaltare. *Suppleanter:* Hammarberg, G. H., handlande; Svensson, D., kontorsvaktmästare.

[För skolrådet.

Palmér, F. L., målarmästare; **Winberg, K. A.**,
förste vaktmästare.
Suppleanter: **Carlsson, J. E.**, lagerarbetare;
Nylund, G. L., kallarmästare.

Kyrkoherde.

Widner, N., pastor primarius.

Komminister.

Krook, O.

Ständiga adjunkter.

Grefberg, J. G.; **Palmer, N. E.**

Klockare.

Johnson, C. G.

Organist.

Wikander, D.

Kantor.

Lizell, S. O.

Diakonissa.

(*Skomakaregatan 30, St.; t. N. (20) 30 90;*
mottagningstid: vardagar 8,30—9,30.)

Jonsson, H. K. (Kerstin).

Förste kyrkovaktmästare.

Sjögren, F. M.

En maskinist och portvakt.

Klara församling.

Expedition: Brunkebergsgatan 10, C.; t. N. (20) 8 69 (exp.), (10) 86 23 (kyrkoherden); expeditionstid: vardagar 10—11 samt (utom juni—aug.) helgfria fredagar 19—20.

På den plats, där det av Magnus Ladulås på 1280-talet grundade, av Gustav Vasa 1527 nedrivna S:ta Clara kloster legat, byggdes under Johan III:s tid, sannolikt 1575—1590, Klara kyrka. Vid en eldsvåda 1751 nedbrann kyrkan men började omedelbart återuppbyggas, så att den redan 1753 kunde invigas på nytt. Kyrkan genomgick under år 1907 en genomgripande reparation. Ursprungligen tjänstgjorde kyrkan som gudstjänstlokal för hela Normalm. År 1643, då Jakobs kyrka blivit färdig, skedde emellertid en delning, så att trakten öster om Brunkeberg lades till denna kyrka, medan Klara kyrka blev gudstjänstlokal för Normalm väster om Brunkeberg jämte nuvarande Kungsholmen. År 1671 blev Kungsholmen emellertid avskördad till egen församling, och år 1773 avskildes den norra delen av församlingen till Adolf Fredriks församling. Brooma församling utgjorde annex till Klara under åren 1624—1663 samt 1668—1680. Fr. o. m. år 1925 har med Klara församling införlivats den öster om Klara sjö belägna delen av Kungsholms församling.

Stat år 1932. Utgifter: 238,848 kr.; inkomster: 90,600 kr.

Utdelning pr skattekrona. Till kyrkokassan 16 öre, till prästerskapets avlöning 4 öre,

till skolkassan 3 öre samt till församlingsbiblioteket 1 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggslön 2,100 kr., fyllnadsersättning med sådant belopp, att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 14,900 kr. per år, fri bostad. Komminister: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggslön 2,100 kr., fyllnadsersättning med sådant belopp, att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 10,010 kr. per år, fri bostad. Ständig adjunkt: lön 2,500 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., provisoriskt tilläggsarvode 900 kr., ersättning för bostad och vivre 3,000 kr., dessutom hyresersättning 1,500 kr. Kyrkonotarie: arvode 600 kr. Bokförare: lön 2,000 kr. Klockare och kyrkofogde: lön 3,500 kr., fri bostad. Organist: lön 2,500 kr., ett ålderstillägg å 500 kr., dessutom för musikandakter 500 kr. Kantor: lön 2,500 kr. Diakonissa: arvode 1,800 kr., fri bostad (dessutom avgift till diakonissanstalten). Kyrkovaktmästare: lön 2,400 kr., två personliga lönetillägg, vardera å 300 kr., ersättning för städning 1,200 kr., fri bostad. Portvakt: lön 2,000 kr., fri bostad. Värmelednings-skötare: lön 3,200 kr. — Till församlingens prästerliga befattningshavare utgår dyrtidstillägg enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (9 % å kontanta avlöningsförmåner utom fyllnadsersättningar, därjämte vissa barn-tillägg) samt till övriga befattningshavare rörligt tillägg i huvudsaklig överensstämmelse med för stadens befattningshavare gällande grunder.

Kyrkofullmäktige.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 25.

Val av kyrkofullmäktige ägde rum den 10 nov. 1931. Antalet röstande utgjorde 1,169 (motsvarande 18,1 % av samtliga röstberättigade). Vid valet avgåvos under väljarbeteckningen »Klara församlingslista» (Förs.) 1,114 godkända röster (24 platser) och under väljarbeteckningen »Arbetarepartiet Kommunisterna» (Komm.) 50 godkända röster (1 plats).

Ordförande.

Bokander, H. G. E., kyrkoherde (se nedan).

Vice ordförande.

Magnusson, A. E., byggmästare (se nedan).

Ledamöter.

Bokander, H. G. E., kyrkoherde (Förs.); **Magnusson, A. E.**, byggmästare (Förs.); **Söderberg, F. F. V.**, fil. dr. (Förs.); **Törnberg, A. O.** O:son, förste reparatör (Förs.); **Erikson, K. M.**, vaktmästare (Förs.); **Schager, F. O.**, byråchef (Förs.); **Billström, J. M.**, prakt. läkare

Kyrkl. in-stitutioner.

Kyrkl. in- stitu- tioner.

(Förs.); **Hintze**, P. R., typograf (Förs.); **Martin**, L. G. M., advokat (Förs.); **Barr**, O. D. E., prakt. läkare (Förs.); **Forsblom**, L. A., hamnarbetare (Förs.); **Linde**, A., f. d. polisöverkonstapel (Förs.); **Ståhlberg**, M. E. (Lisa), fröken (Förs.); **Svensson**, D. F., förste expeditionsvakt (Förs.); **Ström**, T. W., socialsekreterare i diakonistyrelsen (Förs.); **Eriksson**, Ida H., städerska (Förs.); **Lindskog**, F., överlärare (Förs.); **Stark**, V. M. A., maskinist (Förs.); **Rung**, K. A. R., mälare (Förs.); **Jungkvist**, E. S. F., köpman (Förs.); **Andersson**, B. J. F., ingenjör (Förs.); **Berggren**, K. O., maskinist (Förs.); **Karlsson**, J. G. E., maskinist (Komm.); **Ståhlberg**, J. A. A., zinketsare (Förs.); **Löfgren**, K. W., förste reparatör (Förs.).

Sekreterare.

Romare, P. B., aktuarie, kyrkonotarie (se nedan).

Kyrkoråd.

Bokander, H. G. E., kyrkoherde, självskr. ordf., kyrkofullm. (se nedan); **Barr**, O. D. E., prakt. läkare, kyrkofullm.; **Dahlström**, J. F. A., maskinist; **Erikson**, K. M., vaktmästare, kyrkofullm.; **Magnusson**, A. E., byggmästare, kyrkofullm., kyrkovärd och kassaförvaltare; **Martin**, L. G. M., advokat, kyrkofullm.; **Schager**, F. O., byråchef, kyrkofullm.; **Söderberg**, F. F. V., fil. dr., kyrkofullm., kyrkovärd; **Törnberg**, A. O. Oson, förste reparatör, kyrkofullm.

Suppleanter: **Hintze**, P. R., typograf, kyrkofullm.; **Jungmarker**, f. Johanson, D. Ruth H., fru; **Linde**, A., f. d. polisöverkonstapel, kyrkofullm.; **Stark**, V. M. A., maskinist, kyrkofullm.

Kyrkonotarie.

Romare, P. B., aktuarie; t. Ålsten 5 19.

En *bokförare*.

Församlingens skolråd.

Se sid. 215.

Församlingsbibliotekets styrelse.

Se sid. 445.

Församlingens revisorer.

För kyrkorådet.

Franzén, K. A. H., skräddare; **Nissvandt**, S. G., direktör; **Wetterstrand**, E. V. H., direktör.

Suppleanter: **Berggren**, K. O., maskinist; **Sahlén**, C. L., handlande.

För skolrådet.

Falk, H. A., handlande; **Nissvandt**, S. G., direktör; **Stenberg**, C. V., köpman.

Suppleanter: **Svensson**, D. F., förste expeditionsvakt; **Paulson**, P. E., källarmästare.

Kyrkoherde.

Bokander, H. G. E.

Komminister.

Bratt, E. J.

Ständig adjunkt.

Werner, A. I.

Klockare och kyrkofogde.

Lundgren, K. I. W.

Organist.

Johanson, M. S.

Kantor.

Hammarström, M. H.

Diakonissa.

(Klara östra kyrkogata 8, C.; t. N. (2) 1 11 50; mottagningstid: tisdagar, torsdagar och lördagar 9—11.)

Östling, Signe K.

Kyrkovaktmästare.

Strandberg, B. F. N.

En *portvakt*, en *värmeledningsskötare*.

Kungsholms församling.

(Ulrika Eleonora.)

Expedition: Parmmätaregatan 3, K.; t. K. (5) 3 38 16. K. (50) 61 84; expeditionstid: vardagar 10—11 samt t. v. helgfria fredagar 19,30—20,30.

Hittillsvarande Kungsholms församling lydde ursprungligen under Solna, hörde jämte denna till Storkyrkoförsamlingen under åren 1529—1636 och kom 1643 till Klara församling. År 1671 skildes Kungsholmen från Klara och bildade egen församling med Solna som annex 1671—1685. På den nuvarande kyrkans plats lades 1673 grunden till den nya församlingens kyrka. En provisorisk träkyrka, som upbyggts redan året förut, uppbrenn 1679, varefter gudstjänster höllös i ett hus vid Hantverkaregatan. Byggnadet av kyrkan gick nämligen till följd av församlingens fattigdom och ringa invånarantal (1672 blott 193 personer) synnerligen långsamt; först 1688 kunde kyrkan invigas och uppkallades efter dåvarande drottningen Ulrika Eleonora. Fullständigt färdigbyggd blev kyrkan först 1757 och tornet först 1813.

Fr. o. m. den 1 jan. 1925 har av Kungsholms församling dess västra del utbrutits för att bilda en egen församling, St Görans församling (se nedan), samt dess öster om Klara sjö belägna del överflyttats till Klara församling.

Kungsholms och St Görans församlingar hade till en början efter delningen gemensam ekonomi, men fr. o. m. år 1930 har denna ekonomiska gemenskap upphört.

Stat år 1932. Utgifter: 199,961 kr.; inkomster: 48,988 kr.

Uttebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 21 öre, till prästerskapets avlönning 6 öre och till skolkassan 2 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 120 kr., fyllnadsersättning med sådant belopp att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 14,055 kr. per år, fri bostad. Två komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 75 kr., fri bostad. Ständig adjunkt: lön 2,500 kr., ett ålders-tillägg å 300 kr., provisoriskt tilläggsarvode 900 kr., särskilt lönetillägg 46: 50 kr., ersättning för bostad och vivre 3,000 kr. Kyrkonotarie: arvode 1,200 kr. Räkenskapsförare: arvode 1,600 kr. Skrivbiträde: lön 1,600 kr. Klockare, kantor och kyrkofogde: lön 3,400 kr., ett ålders-tillägg å 600 kr., fri bostad, arvode som kördirigent 2,000 kr. Organist: lön 3,000 kr., två ålders-tillägg, vardera å 500 kr. Diakonissa: arvode 1,400 kr., fri bostad (dessutom avgift till diakonissanstalten). Kyrkovaktmästare: lön 2,100 kr., ett ålders-tillägg å 300 kr., för städning 1,600 kr., fri bostad. Värmeledningsskötare: lön 2,400 kr., ett ålders-tillägg å 300 kr., fri bostad eller hyresersättning. — Till församlingens prästerliga befattningshavare utgår dyrtidstillägg enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (9 % å kontanta avlöningsförmåner utom särskilt lönetillägg och fyllnadsersättning, därjämte vissa barntillägg) samt till övriga befattningshavare rörligt tillägg i överensstämmelse med för stadens befattningshavare gällande grunder.

Kyrkofullmäktige.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 30.

Val av kyrkofullmäktige ägde rum den 10 nov. 1931. Antalet röstande utgjorde 4,432 (motsvarande 25,5 % av samtliga röstberättigade). Vid valet avgåvos under väljarbeteckningen »Arbetarepartiet och De Borgerliga» (Arb., Borg.) 4,072 godkända röster (28 platser), under väljarbeteckningen »Arbetarepartiet, Kommunisterna» (Komm.) 301 godkända röster (2 platser) samt under väljarbeteckningen »Klass mot klass» 40 godkända röster (ingen plats).

Ordförande.

Borgström, A. G. S., justitieråd (se nedan).

Vice ordförande.

Simson, C. G.son, assistent (se nedan).

Ledamöter.

Borgström, A. G. S., justitieråd (Arb., Borg.);
Simson, C. G.son, tillsyningsman (Arb., Borg.);
Trönberg, P., överlärare, stadsfullm. (Arb.,

Borg.); **Karlsson, A. F.**, järnarbetare (Arb., Borg.); **Sandström, K. G. A.**, tf. polisassessor (Arb., Borg.); **Hermansson, K. T. E.**, vaktmästare, stadsfullm. (Arb., Borg.); **Mossberg, K. W. R.**, civilingenjör (Arb., Borg.); **Ström, f. Hånes, Hildegard A.**, fru, stadsfullm. (Arb., Borg.); **Bergholtz, D. A.**, tjänsteman (Arb., Borg.); **Tillgren, J.**, överläkare (Arb., Borg.); **Adling, A. A.**son, byggnadsingenjör (Arb. Borg.); **Sällqvist, A. A.**, inspektör (Arb. Borg.); **Spångberg, A.**, direktör (Arb., Borg.); **Kilbom, K.**, redaktör, stadsfullm. (Komm.); **Sandahl, F. G. W.**, övervaktmästare (Arb., Borg.); **Dahlén, G. S.**, tandläkare (Arb., Borg.); **Söderlund, C. H.**, järnarbetare (Arb., Borg.); **Wittholm, f. Ekström, Karin S. L.**, fru (Arb., Borg.); **Holm, J. A.**, metallarbetare (Arb., Borg.); **Schreuder, F.**, fabriksidkare (Arb., Borg.); **Hallberg, K. H. V.**, murare (Arb., Borg.); **Ekgren, E. T.**, redaktör (Arb., Borg.); **Antin, A. R.**, metalltryckare (Arb., Borg.); **Blom, S. D.**, extra byrådirektör (Arb. Borg.); **Jonsson, E. A.**, tillsyningsman (Arb., Borg.); **Asproth, J. K.**, aktuarie (Arb. Borg.); **Bäckström, B. G.**, köpman (Arb., Borg.); **Bergman, P. O. J. N.**, syssloman (Arb., Borg.); **Johansson, K. A.**, järnvägsgäman (Komm.); **Bergman, Helfrid E.**, lärarinna (Arb., Borg.).

Sekreterare.

Eckerström, I. J. B. A. A. E., kamrerare, kyrkonotarie (se nedan).

Kyrkoråd.

Larsson, C. V., kyrkoherde, självskr. ordf. (se nedan); **Bergholtz, D. A.**, tjänsteman, kyrkofullm.; **Borgström, A. G. S.**, justitieråd, kyrkofullm., kyrkovård; **Hermansson, K. T. E.**, vaktmästare, stadsfullm., kyrkofullm.; **Lennström, J. A.**, posttjänsteman; **Mossberg, K. W. R.**, civilingenjör, kyrkofullm.; **Sandström, K. G. A.**, tf. polisassessor, kyrkofullm.; **Simson, C. G.**son, assistent, kyrkofullm., kyrkovård; **Trönberg, P.**, överlärare, stadsfullm., kyrkofullm.

Suppleanter: **Adling, A. A.**son, byggnadsingenjör, kyrkofullm.; **Asproth, J. K.**, aktuarie, kyrkofullm.; **Blom, S. D.**, extra byrådirektör, kyrkofullm.; **Ekgren, E. T.**, redaktör, kyrkofullm.; **Hägqvist, G. P. E.**, professor; **Johansson, S. J.**, tillsyningsman; **Jonsson, E. A.**, tillsyningsman (vice värd), kyrkofullm.; **Spångberg, A.**, direktör, kyrkofullm.

Kyrkonotarie.

Eckerström, I. J. B. A. A. E., kamrerare; t. K. (50) 35 26.

En räkenskapsförare, ett skrivbiträde.

Församlingens skolråd.

Se sid. 215.

Kyrkl. in- stitu- tioner.

Församlingens revisorer.

För kyrkorådet.

Alvarsten, S. F. N., revisor; Carlsson, B. A. B.,
tf. fattigvårdsinspektör; Lovén, N. W., kurator.
Suppleanter: Gravenius, G. V., köpman; Ka-
leen, G. E., fil. kand.; Kallin, J., målare;
Svensson, S. E. G., banktjänsteman.

För skolrådet.

Bergman, P. O. J. N., syssloman; Jonsson, E.
A., tillsyningsman (vice värd); Hallberg, K.
H. V., murare.

Suppleanter: samma som för kyrkorådet (se
ovan).

Kyrkoherde.

Larsson, C. V.

Komministrar.

Ramsten, B. A.; Kihlstedt, G.

Ständig adjunkt.

Skylling, B. L:son.

Klockare, kantor och kyrkofogde.

Vakant.

Organist.

Skarby, J. E.

Diakonissa.

(Kungsklippan 7 B, K.; t. K. (50 0) 1 22;
mottagning: Hantverkargatan 6 (ingång
från kyrkogården), K., vardagar, utom
tisdagar, 9—10; t. K. (50) 89 38.)

Nilsson, Almira G.

Kyrkovaktmästare.

Gustafsson, N. E.

En värmeledningsskötare.

S:t Görans församling.

*Expedition: Arbataregatan 21, K.; t. K. (50) 75 82 (exp.), K. (50) 75 89 (kyrkoher-
den); expeditionstid: vardagar 10—11 samt
helfria fredagar 19,30—20,30.*

S:t Görans församling utbröts den 1 jan.
1925 ur Kungsholms församling (jfr ovan
under denna församling) och utgör fr. o. m.
den 1 maj 1925 eget pastorat. Församlingens
kyrka, till vilken grunden lades år 1906, och
som uppfördes huvudsakligen av donerade med-
del, invigdes år 1910.

Stat år 1932. Utgifter: 163,603: 17 kr.;
inkomster: 40,790: 06 kr.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrko-
kassan 18 öre, till prästerskapets avlöning 7 öre
och till skolkassan 6 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön
8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., sär-

skilt lönetillägg 120 kr., fri bostad. Två kom-
ministrar: lön 5,000 kr., provisorisk till-
läggs-lön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 75 kr.,
fri bostad, till förste komministern dessutom
fyllnadsersättning 1,044 kr. Ständig adjunkt:
lön 2,500 kr., ett ålderstillägg å 300 kr., pro-
visoriskt tilläggsarvode 1,200 kr., särskilt löne-
tillägg 46:50 kr., ersättning för bostad och
vivre 3,000 kr. Kyrkonotarie: arvode 1,200
kr. Räakenskapsförare: arvode 1,100 kr.
Skrivbiträde: lön 1,600 kr., ett ålderstillägg
200 kr. Skrivbiträde: lön 2,100 kr. Kloc-
kare: lön 2,300 kr., fri bostad. Organist:
lön 3,200 kr., ett ålderstillägg 300 kr. Kan-
tor och kördirigent: lön 3,200 kr. Diako-
nissa: arvode 1,400 kr., fri bostad (dessutom av-
gift till diakonissanstalten). Kyrkovaktmä-
stare: lön 2,000 kr., två ålderstillägg, vardera
å 300 kr., fri bostad. Värmeledningsskö-
tare: lön 2,200 kr., arvode som kyrkovaktare och
ringare 790 kr., fri bostad. — Till församlingens
prästerliga befattningshavare utgår dyrtidstill-
lägg enligt av kungl. maj:t och riksdagen fast-
ställda grunder (9 % å kontanta avlönings-
förmåner utom särskilt lönetillägg och fyll-
nadsersättning, därjämte vissa barntillägg) samt
till övriga befattningshavare rörligt tillägg i
överensstämmelse med för stadens befattningsha-
vare gällande grunder.

Kyrkofullmäktige.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930
bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlin-
gen till 35. Församlingen är indelad i två val-
kretsar (se nedan), första kretsen med 18 och
andra kretsen med 17 kyrkofullmäktige.

Val av kyrkofullmäktige ägde rum den 10
nov. 1931. Antalet röstande utgjorde inom för-
samlingen i sin helhet 6,141 (motsvarande 28,7 %
av samtliga röstberättigade). Inom första kret-
sen avgåvos under väljarbeteckningen »S:t Gö-
rans samlingslista» (Saml.) 1,477 godkända rö-
ster (9 platser), under väljarbeteckningarna »Ar-
betarepartiet Socialdemokraterna» (Soc.) 1,218
godkända röster (8 platser) och under väljar-
beteckningarna »Arbetarepartiet Kommunisterna»
(Komm.) 216 godkända röster (1 plats) samt
under väljarbeteckningen »Klass mot klass» 42
godkända röster (ingen plats). Inom andra kretsen
avgåvos under väljarbeteckningen »S:t Görans för-
samlingslista» (Förs.) 962 godkända röster (5
platser), under väljarbeteckningarna »Arbetare-
partiet Socialdemokraterna» (Soc.) 1,767 godkända
röster (10 platser) och under väljarbeteckningarna
»Arbetarepartiet Kommunisterna» (Komm.) 398
godkända röster (2 platser) samt under väljar-
beteckningen »Klass mot klass» 31 godkända
röster (ingen plats).

Ordförande.

Karlsson, K. G. Hj., ombudsman, stadsfullm. (se
nedan).

Vice ordförande.

Anjou, N. J., läroverksadjunkt (se nedan).

Ledamöter.

Första valkretsen.

(S:t Görans församling öster om Fridhemsgatan.)

Hessler, A. A. H., sekreterare, stadsfullm. (Saml.); Karlsson, K. G. Hj., ombudsman, stadsfullm. (Soc.); Anjou, N. J., läroverksadjunkt (Saml.); Karlsson, K. A., förbundsordförande, stadsfullm. (Soc.); Snygg, K. F. B., överkonstapel (Saml.); Edberg, F. O., spårvägsman (Soc.); Allard, O. E., ingenjör (Saml.); Larsson, f. Karlsson, Jenny A. F., fru (Soc.); Pravitz, A. G. F., redaktör (Saml.); Winqvist, K. M., järnvägstjänsteman (Soc.); Fristedt, J. Maria, folkskollärarinna (Saml.); Pihl, D. J., metallarbetare (Komm.); Abenius, H. V., riksbanksrevisor (Saml.); Malmborg, K. D., typograf (Soc.); Rydh, C. L., ingenjör (Saml.); Malmback, J. V., bageriarbetare (Soc.); Michaëlsson, C. Hj. N., extra notarie (Saml.); Stehr, A. L., folkskollärare (Soc.).

Andra valkretsen.

(S:t Görans församling väster om Fridhemsgatan.)

Eén, O. B. L., föreståndare (Soc.); Ringkvist, K. I., badare (Soc.); Asplund, S. E., byggnadsingenjör (Saml.); Ånstrand, C. F., kvarnarbetare (Soc.); Iskull, f. Franzén, Vilma G. S., fru (Soc.); Carlsson, Elsa A., bitr. föreståndarinna (Saml.); Ström, E. J., bryggeriarbetare (Komm.); Bergström, J. I., spårvägsman (Soc.); Ryberg, C. A., överste (Saml.); Lindholm, J. F., maskinarbetare (Soc.); Pettersson, C. A. H., metallarbetare (Soc.); Johansson, E. I., verkmästare (Soc.); Runnqvist, G. A. W., direktör (Saml.); Carlson, G. M. J., skräddare (Komm.); Mobert, C. E., hantverksföreståndare (Soc.); Nordin, E. L., fabrikskrivare (Saml.); Engberg, J. M., järnvägstjänsteman (Soc.).

Sekreterare.

Lillieros, J., rådman, kyrkonotarie (se nedan).

Kyrkoråd.

Ljunge, H. T. N., kyrkoherde, självskr. ordf. (se nedan); *Allard, O. E., ingenjör, kyrkofullm., kyrkovärd; *Edberg, F. O., spårvägsman, kyrkofullm., kyrkovärd och kassaförvaltare; *Ehrnfelt, R. O., uppborðskommissarie; *Lambert, A., köpman; *Mobert, C. E., hantverksföreståndare, kyrkofullm.; *Nordgren, A. G., stadshusförvaltare; *Ringkvist, K. I., badare, kyrkofullm.; *Snygg, K. F. B., överkonstapel, kyrkofullm.

Suppleanter: *Anderberg, C. J., expeditiönsföreståndare; *Engberg, J. M., järnvägstjänsteman, kyrkofullm.; *Johansson, E. I., verk-

mästare, kyrkofullm.; *Michaëlsson, C. Hj. N., extra notarie, kyrkofullm.; *Runnqvist, G. A. W., direktör, kyrkofullm.; *Rydh, C. L., ingenjör, kyrkofullm.; *Sandahl, K. H., förman; *Öhman, A. E., trädgårdsmästare.

**Kyrkl.
in-
stitu-
tioner.**

Kyrkonotarie.

Lillieros, J., rådman; t. Ö. (60) 69 44.

En *räkenskapsförare*, ett *skrivbiträde*.

Församlingens skolråd.

Se sid. 216.

Församlingens revisorer.

För kyrkorådet.

Abenius, H. V., riksbanksrevisor; Larsson, G. A., järnarbetare.

Suppleanter: Hane, K. O. R., banktjänsteman; Karlsson, K. G. Hj., ombudsman, stadsfullm.

För skolrådet.

Landskog, J. E. N., riksbanksrevisor; Ånstrand, C. F., kvarnarbetare.

Suppleanter: Lagerqvist, A. V., kontorist; von Tell, C. D. R., postkontrollör.

Kyrkoherde.

Ljunge, H. T. N.

Komministrar.

Lindberg, J.; Norrlander, Å. H.

Ständig adjunkt.

Skoglund, S. A. G.

Klockare.

Larsson, B. K. S. (se nedan).

Organist.

Sjörin, H.

Kantor och kördirigent.

Lundvik, H.

Diakonissa.

(Arbetaregatan 20, K.; t. K. (50) 24 08; mottagning: å pastorsexp., Arbetaregatan 21 K. (skolkassörens exp.), vardagar, utom tisdagar och lördagar, 9—10; t. K. (50) 15 73.)

Wallengren, Anny.

Kyrkovaktmästare.

Larsson, B. K. S. (se ovan).

En *värmeledningsskötare*.

Adolf Fredriks församling.

Expedition: Kammakaregatan 30, Va.; t. (1) 137 75, N. (20) 70 76; expeditiöns-tid: vardagar 10—11 samt (utom juni—aug.) helgfria fredagar 19—20.

Nuvarande Adolf Fredriks församling hörde först under Klara. År 1673 byggdes emellertid

Kyrkl. in- stitu- tioner.

på den plats, där Adolf Fredriks kyrka nu ligger, ett kapell, S:t Olofs kapell, och då detta år 1675 invigdes, anvisades den del av församlingen, som låg norr om Kammakaregatan (de s. k. Kungsbackshorne), bänklplatser i detta kapell. År 1773 fick denna trakt av Klara församling bilda egen församling, uppkallad efter konung Adolf Fredrik, och följande år blev församlingens kyrka färdig, uppbyggd omkring det gamla kapellet. Enligt beslut av kungl. maj:t den 2 juni 1905 delades församlingen den 1 maj 1906 i trenne församlingar: Adolf Fredriks, Gustav Vasa och S:t Matteus.

Stat år 1932. Utgifter: 241,749: 39 kr.; inkomster: 10,520 kr.

Uttebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 4 öre, till prästerkapets avlöning 8 öre och till skolkassan 4 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., fri bostad. Två komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., fri bostad. Ständig adjunkt: lön 2,500 kr., två ålders-tillägg, vardera å 300 kr., provisoriskt tilläggs-arvode 900 kr., ersättning för vivre 3,000 kr., fri bostad. Kyrkonotarie: arvode 800 kr. Bok-förare: arvode 800 kr. Klockare: lön 3,500 kr., två ålderstillägg, vardera å 500 kr., fri bostad. Organist: lön 3,000 kr., två ålderstillägg, vardera å 500 kr., hyresbidrag 1,000 kr. Församlingssyster: arvode 1,500 kr., fri bostad (dessutom avgift till diakonissanstalten). Kyrkovaktmästare: lön 3,000 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., fri bostad. Vaktmästare (i församlingshuset): lön 1,200 kr., två ålderstillägg, vardera å 200 kr., fri bostad. Maskinist och ringare: lön 1,600 kr., två ålderstillägg, vardera å 200 kr., hyresbidrag m. m. 600 kr. — Dessutom utgår till församlingens prästerliga befattningshavare dyrtidstillägg enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (9 % å kontanta avlöningsförmåner, därjämte vissa barntillägg) samt till övriga befattningshavare (med undantag av församlingssystem) rörligt tillägg i överensstämmelse med för stadens befattningshavare gällande grunder.

Kyrkofullmäktige.

Församlingen har å kyrkostämma i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 25.

Val av kyrkofullmäktige ägde rum den 12 nov. 1931. Antalet röstande utgjorde 3,496 (motsvarande 27,9 % av samtliga röstberättigade). Vid valet avgavs under väljarbeteckningen »Kyrkligt intresserade» (Kyrkl.) 2,629 godkända röster (20 platser), under väljarbeteckningen »Kyrkan över partierna» (Kyrk. ö. p.) 193 godkända röster (1 plats), under väljarbeteckningarna »Arbetarepartiet Socialdemokraterna» (Soc.) 568 godkända rö-

ter (4 platser), under väljarbeteckningarna »Arbetarepartiet Kommunisterna» (Komm.) 62 godkända röster (ingen plats) samt under väljarbeteckningen »Klass mot klass» 14 godkända röster (ingen plats).

Ordförande.

Hagardt, A., kyrkoherde.

Vice ordförande.

Lagergrehn, G. L., direktör (se nedan).

Ledamöter.

Lagergrehn, G. L., direktör (Kyrkl.); **Klint**, J. A., fabrikör (Kyrkl.); **Rathsman**, J. C. N., grosshandlare (Kyrkl.); **Hedborg**, J. W. J:son, köpman (Kyrkl.); **Sjöström**, f. Viktorsson, A. Maria C., fru (Soc.); **Wolffbrandt**, E. G., komminister (Kyrkl.); **Hjelm**, K. J., ingenjör (Kyrkl.); **Lundberg**, K. V. J., rektor (Kyrkl.); **Johannesson**, E. A. V., justerare (Soc.); **Fallenius**, C. M. G., amanuens (Kyrkl.); **Källén**, O. N., handlande (Kyrkl.); **Lagergren**, Maria S. V., fröken (Kyrkl.); **Lindman**, K. A. S., fil. kand. (Kyrkl.); **Säaf**, L. G., förste postiljon (Soc.); **Wikström**, C. E., grosshandlare (Kyrkl.); **Roos**, A. E., apotekare (Kyrk. ö. p.); **Lindvall**, J. V. A., bokhållare (Kyrkl.); **Ingmanson**, E. A., järnvägstjänsteman (Kyrkl.); **Waldner**, f. Andersson, Dagmar C. M., fru (Kyrkl.); **Åhrberg**, F. A. L., typograf, stadsfullm. (Soc.); **Wahlström**, S. G. E., byggnadsingenjör (Kyrkl.); **Lindblom**, K. G., professor (Kyrkl.); **Pettersson**, A. J. M. (Hanna), fröken (Kyrkl.); **Brandt**, P. A., tf. förste postassistent (Kyrkl.).

Sekreterare.

Ljungman, C. J. D., auditör, kyrkonotarie (se nedan).

Kyrkoråd.

Hagardt, A., kyrkoherde, självskr. ordf. (se nedan); ***Falk**, S. G., direktör, stadsfullm.; ***Hedborg**, J. W. J:son, köpman, kyrkofullm.; ***Johannesson**, E. A. V., justerare, kyrkofullm.; ***Klint**, J. A., fabrikör, kyrkofullm., kyrkoveärd; ***Lagergrehn**, G. L., direktör, kyrkofullm., kyrkovärd; ***Rathsman**, J. C. N., grosshandlare, kyrkofullm.; ***Säaf**, L. G., förste postiljon, kyrkofullm.; ***Åhrberg**, F. A. L., typograf, stadsfullm., kyrkofullm.

Suppleanter: ***Almgren**, J. O., typograf; ***Almgren**, S. V., grosshandlare, kyrkofullm.; ***Hjelm**, K. J., ingenjör, kyrkofullm.; ***Källén**, O. N., handlande, kyrkofullm.; ***Lennholm**, f. Ahlstedt, E. Maria, fru; ***Rudner**, A. E., kassör; ***Wahlström**, S. G. E., byggnadsingenjör, kyrkofullm.; ***Åkerblad**, I., fabrikör.

Kyrkonotarie.

Ljungman, C. J. D., auditör; t. Ö. (60) 74 56. En bokförare.

Församlingens skolråd.

Se sid. 216.

Församlingens revisorer.

Eriksson, D. P. N., förtroendeman; Malm, E. R., lagerchef; Moon, A. F. G., posttjänsteman. *Suppleanter:* Hasselgren, J. R., fabrikör; Komstedt, J. N., byggnadsingenjör; Lindman, K. A. S., fil. kand.

Kyrkoherde.

Hagardt, A.

Komministrar.

Wallstersson, K. E.; Wolfbrandt, E. G.

Ständig adjunkt.

Mannström, C. O.

Klockare.

Kvarzell, J. A.

Kantor.

Arrhenius, B. A. A.

Organist.

Nordqvist, G. L.

Församlingssyster.

(Saltmätaregatan 1, Va.; t. N. (20) 41 45; mottagningstid: vardagar, utom onsdagar, 9—10.)

Molin, Märta C.

Kyrkovaktmästare.

Andersson, A. R.

En vaktmästare (i församlingshuset), en maskinist och ringare.

Gustav Vasa församling.

Expedition: Västmannagatan 63, Va.; t. (3) 855 82, (3) 849 77; kyrkoherdens arbetsrum V. (3) 251 38; *expeditionstid:* vardagar 10—11 samt (utom juni—aug.) helgfria fredagar 18,30—19,30.

Församlingen skildes från Adolf Fredriks församling den 1 maj 1906 (se ovan under denna församling), och i juni s. å. invigdes den nyuppförda kyrkan.

Stat år 1932. Utgifter: 269,230: 71 kr.; inkomster: 79,159: 96 kr.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 30 öre, till prästerskapets avlöning 9 öre och till skolkassan 4 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., fri bostad. Två komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., fri bostad. Ständig adjunkt: lön 2,500 kr., två ålders-tillägg, vardera å 300 kr., provisoriskt tilläggs-arvode 900 kr., ersättning för vivre 3,000 kr., fri bostad. Kyrkonotarie: arvode 800 kr. Bok-

förare: arvode 1,100 kr. Skrivbiträde: lön 2,160 kr., ett ålderstillägg 300 kr. Klockare: lön 3,600 kr., ett ålderstillägg 500 kr., fri bostad. Kantor: lön 3,000 kr. Organist: lön 3,000 kr., två ålderstillägg, vardera å 500 kr., personligt lönetillägg 500 kr. (utan dyrtidstillägg därå). En diakonissa: lön 1,500 kr., fri bostad (dessutom avgift till diakonissanstalten); en diakonissa: avlönad av fattigvårdsstyrelsen. En kyrkovaktmästare: lön 2,600 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., fri bostad. Värmeledningsskötare: lön 2,100 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., fri bostad. — Dessutom utgår till församlingens prästerliga befattningshavare dyrtidstillägg enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (9 % å kontanta avlöningsförmåner, därjämte vissa barnstillägg). Härutöver utgår till kyrkoherden rörligt lönetillägg enligt för stadens befattningshavare gällande grunder, churu med reduktion av procenttalen med 6 enheter. Till samtliga icke prästerliga befattningshavare utgår rörligt tillägg i överensstämmelse med för stadens befattningshavare gällande grunder.

Kyrkofullmäktige.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 30.

Val av kyrkofullmäktige ägde rum den 12 nov. 1931. Antalet röstande utgjorde 4,957 (motsvarande 27,5 % av samtliga röstberättigade). Vid valet avgävos under väljarbeteckningen »Kyrkligt intresserade. De Borgerliga» (»Kyrkl. Borg.) 3,197 godkända röster (20 platser), under väljarbeteckningen »Kyrkan över partierna» (Kyrk. ö. p.) 352 godkända röster (2 platser), under väljarbeteckningarna »Arbetspartiet Socialdemokraterna» (Soc.) 1,170 godkända röster (7 platser), under väljarbeteckningarna »Arbetspartiet Kommunisterna» (Komm.) 174 godkända röster (1 plats) samt under väljarbeteckningen »Klass mot klass» 28 godkända röster (ingen plats).

Ordförande.

Hallberg, H. E., kyrkoherde (se nedan).

Vice ordförande.

von Friesen, F. H., kamrerare (se nedan).

Ledamöter.

Hallberg, H. E., kyrkoherde (Kyrkl. Borg.); Sällström, G. F. W., ingenjör (Kyrkl. Borg.); Hallström, K. L. F., tjänsteman (Soc.); Ekman, C. G., bankdirektör (Kyrkl. Borg.); von Friesen, F. H., kamrerare (Kyrkl. Borg.); Enqvist, C. E., posttjänsteman (Soc.); Ingman, O. G., kontrollör (Kyrkl. Borg.); Liljencrantz, f. Tamm, Märta, friherrinna (Kyrkl. Borg.); Svensson, P., fabrikör (Kyrkl. Borg.); Ohlsson, f. Augustdotter, Elin C., fru (Soc.); Bohlin, G., specerihandlare (Kyrkl. Borg.);

Kyrkl.
in-
stitu-
tioner.

Kyrkl. in- stitu- tioner.

Lund, B. A., ständig adjunkt (Kyrkl. Borg.); Ankar, G. A., komminister (Kyrkl. ö. p.); Nyberg, J. S., skräddarmästare (Soc.); Schürer von Waldheim, f. Grönwall, Ruth A., fru (Kyrkl. Borg.); Hietle, F. A., tjänsteman (Kyrkl. Borg.); Welander, A. S., snickare (Soc.); Persson, L., kamrerare (Kyrkl. Borg.); Runmark, A. R., direktör (Kyrkl. Borg.); Johanson, N. L. H., telegrafdirektör (Kyrkl. Borg.); Wermelin, E., skräddare (Soc.); Bonell, Ida G., föreståndarinna (Kyrkl. Borg.); Dahlöf, E. A., tf. notarie (Kyrkl. Borg.); Holmdahl, D. I. W., ombudsman (Komm.); Holm, J. A., urfabrikör (Kyrkl. Borg.); Hammarstrand, N. E., postkontrollör (Kyrkl. Borg.); Härner, Frida M., överlärare (Kyrkl. ö. p.); Seth, O. M. F., notarie (Kyrkl. Borg.); Bjurström, O. V., linjeförman (Soc.); Bernton, E. T., köpman (Kyrkl. Borg.).

Sekreterare.

Grafström, N. Hj:son, tf. hovrättsfiskal, kyrkonotarie (se nedan).

Kyrkoråd.

Hallberg, H. E., kyrkoherde, kyrkofullm., självskr. ordf. (se nedan); *Ekman, C. G., bankdirektör, kyrkofullm., kyrkovärd och kassaförvaltare; *Fredrikson, K. G. A., assistent; *von Friesen, F. H., kamrerare, kyrkofullm.; Hallström, K. L. F., tjänsteman, kyrkofullm.; *Ingmanson, O. G., kontrollör, kyrkofullm.; *Linderqvist, C. J., tjänsteman; *Olsson, P. T., f. d. direktör; *Sällström, G. F. W., ingenjör, kyrkofullm., kyrkovärd.

Kyrkonotarie.

Grafström, N. Hj:son, tf. hovrättsfiskal; t. (3)8 21 63.

En bokförare, ett skrivbiträde.

Församlingens skolråd.

Se sid. 217.

Församlingens revisorer.

Björklund, S. S., kamrerare; Persson, L., kamrerare; Welander, A. S., snickare. Suppleanter: Lindeborg, J. A., skohandlare; Peterson, C. G., banktjänsteman.

Kyrkoherde.

Hallberg, H. E.

Komministrar.

Ankar, G. A.; Edsman, J. E.

Ständig adjunkt.

Lund, B. A.

Klockare.

Wærner, A. S.

Kantor.

Sagner, H. R. E., tf.

Organist.

Olsson, O. E.

Diakonissor.

(Gemensamma för församlingen och fattigvårdsstyrelsen: Västmannagatan 63, Va.; t. (3)8 55 82, (3)8 49 77, V. (3)2 29 56, V. (3)0 96 39; mottagningstid: tisdagar, fredagar och lördagar 9—11.)

Norrbom, J. K. M. (Karin); Olson, J. (Nanna).

Kyrkovaktmästare.

Aspe, G. F.

En värmeledningsskötare.

Matteus församling.

Expedition: Västmannagatan 92, Va.; t. (3)8 64 99 (exp.), (3)8 54 91 (kyrkan), V. (3)3 94 50 (kyrkoherdens expeditionsrum); expeditionstid: vardagar 10—11.

Församlingen skildes från Adolf Fredriks församling den 1 maj 1906 (jfr ovan under denna förs.). En kyrka hade redan före delningen blivit uppförd och invigd år 1903. Kyrkan har åren 1923 och 1924 undergått en omfattande om- och tillbyggnad.

Stat år 1932. Utgifter: 288,194:50 kr.; inkomster: 75,678:50 kr.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 12 öre, till prästerskapets avlöning 3 öre, till skolkassan 6 öre och till församlingsbiblioteket 2 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggslön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 120 kr., fri bostad. Tre komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 75 kr., fri bostad. Ständig adjunkt: lön 2,500 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., provisorisk tilläggsarvode 900 kr., särskilt lönetillägg 46:50 kr., ersättning för vivre 3,000 kr., fri bostad. Kyrkonotarie: arvode 1,300 kr. Bokförare: arvode 1,000 kr. Två skrivbiträden: arvode 3,200, resp. 2,800 kr. Klockare och kantor: lön 4,200 kr., fri bostad. Organist: lön 4,500 kr. Två diakonissor: arvode 2,000 kr., fri bostad eller hyresersättning (dessutom avgift till diakonissanstalten). Förste kyrkovaktmästare: lön 3,500 kr., fri bostad. Andre kyrkovaktmästare: lön 3,200 kr., fri bostad. Eldare och ringare: lön 1,850 kr. Vaktmästare (i församlingssalen): lön 1,200 kr. — Dessutom utgår dyrtidstillägg till församlingens prästerliga befattningshavare enligt av kungl. maj: och riksdagen fastställda grunder (9 % å kontanta avlöningsförmåner utom särskilt lönetillägg, därjämte vissa barnstillägg). Till övriga befattningshavare (med undantag av kyrkonotarien, bokföraren och skrivbiträdena) utgår

dyrtidstillägg enligt (numera upphävida) k. kung. den 18 juni 1927 ang. dyrtidstillägg åt vissa prästerliga befattningshavare (32 % å kontanta avlöningsförmåner, därjämte vissa barnstillägg).

Kyrkofullmäktige.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 30.

Val av kyrkofullmäktige ägde rum den 12 nov. 1931. Antalet röstande utgjorde 12,399 (motsvarande 31,8 % av samtliga röstberättigade). Vid valet avgåvos under väljarbeteckningen »Kyrkligt intresserade» (Kyrkl.) 6,938 godkända röster (17 platser), under väljarbeteckningarna »Arbetspartiet Socialdemokraterna» (Soc.) 4,551 godkända röster (12 platser), under väljarbeteckningarna »Arbetspartiet Kommunisterna» (Komm.) 673 godkända röster (1 plats) samt under väljarbeteckningen »Klass mot klass» 130 godkända röster (ingen plats).

Ordförande.

Holmbäck, A. J., vice pastor (se nedan).

Vice ordförande.

Petrén, V. E. O., hovrättsråd (se nedan).

Ledamöter.

Holmbäck, A. J., vice pastor (Kyrkl.); Forsell, J. A. Sson, kassör (Soc.); Wiklund, E. V., ständigt adjunkt (Kyrkl.); Karlén, O. J., förtröendeman (Soc.); Kleist, J. B. A., ingenjör (Kyrkl.); Ferm, A. V., snickare, stadsfullm. (Soc.); Petrén, V. E. O., hovrättsråd (Kyrkl.); Hedelius, A. H., lärare vid högre folkskolorna, stadsfullm. (Kyrkl.); Wessman, f. Svensson, Signe A. M., fru (Soc.); Ahlberg, A. V., tf. rektor (Kyrkl.); Borgström, J. W., spårvägsman, stadsfullm. (Soc.); Holm, f. Holm, O. V. C. (Tillie), fru (Kyrkl.); Söderholm, A. H., järnvägstjänsteman (Soc.); Holmblad, R. A., direktör (Kyrkl.); Christerson, L., direktör (Kyrkl.); Johnsson, A., redaktör (Komm.); Lindén, K. J. V., ingenjör (Kyrkl.); Danielsson, f. Ahlstrand, H. M. (Stina), fru (Soc.); Carlgren, W., lektor (Kyrkl.); Johansson, F. O., ombudsman (Soc.); Samzelius, I., direktör (Kyrkl.); Hedlund, P. E., direktör (Kyrkl.); Danielsson, T. H., tjänsteman (Soc.); Lönnqvist, C. O., major (Kyrkl.); Agerby, E. M. (Greta), fröken (Soc.); Lundh-Eriksson, J. A. (Nanna), fru, folkskollärarinna, stadsfullm. (Kyrkl.); Lindahl, C. F., förbundssekreterare (Soc.); Sundquist, E. G., sekreterare i diakonistyrelsen (Kyrkl.); Åkesson, Anna J., folkskollärarinna (Kyrkl.); Zederroth, S. V., kon-
torist (Soc.).

Sekreterare.

Sahlin, E. C., konsistoriesekreterare, kyrkonotarie (se nedan).

Kyrkoråd.

Holmbäck, A. J., vice pastor, kyrkofullm., självskr. ordf. (se nedan); *Borgström, J. W., spårvägsman, stadsfullm., kyrkofullm.; *Carlgrén, W., lektor, kyrkofullm.; *Karlén, O. J., förtröendeman, kyrkofullm.; *Kihlmark, R. R., direktör, kyrkovärd; *Kleist, J. B. A., ingenjör, kyrkofullm., kyrkovärd; *Larsson, E. A., droskägare; *Lindén, K. J. V., ingenjör, kyrkofullm.; *Wessman, f. Svensson, Signe A. M., fru, kyrkofullm.

Suppleanter. *Blomqvist, G. A., järnvägstjänsteman; *Brage, E. G., kontorist; *Christerson, L., direktör, kyrkofullm.; *Färnlöf, J. G., grosshandlare; *Jacobson, T. A., intendent; *Palm, A. A. E., major; *Porath, Sally M., korrespondent; *Strand, A. V., kassör.

Kyrkonotarie.

Sahlin, E. C., konsistoriesekreterare; t. S. (4) 1 20 80.

En bokförelse, två skrivbiträden.

Församlingens skolråd.

Se sid. 217.

Församlingsbibliotekets styrelse.

Se sid. 446.

Församlingens revisorer.

Agerby, E. M. (Greta), fröken; Agnell, A. G., kontorist; Blomqvist, O. G. A., revisor.
Suppleanter: Gustafsson, E. L. E., bokhållare; Hellström, P. M., snickeriarbetare; Lindholm, C. E., förste bokhållare.

Kyrkoherde.

Vakant.

Vice pastor.

Holmbäck, A. J. (se nedan).

Komministrarar.

Holmbäck, A. J., tjl. (se ovan), tjl. Irstam, T. V. H.; Wikmark, C. R.; Gunnard, O. B.

Ständig adjunkt.

Wiklund, E. V.

Klockare och kantor.

Ahlberg, D. J.

Organist.

Althén, K. R.

Diakonissor.

(Matteuskyrkan, Vanadisvägen 33—35, Va.; mottagningstid: vardagar, utom fredagar, 9—10.)

Stensgård, Ester A. V.; t. (3) 8 04 19 (bostaden V. (3) 3 98 16); Sandström, Alma I. V.; t. V. (30) 28 18 (bostaden V. (3) 1 20 21).

Kyrkl.
in-
stitu-
tioner.

Kyrkl. Förste kyrkovaktmästare.

in- Hanning, F. O.

stitu- En andre kyrkovaktmästare, en eldare
tioner. och ringare, en vaktmästare (i församlings-
salen).

Jakobs församling.

*Expedition: Jakobsgratan 2, C.; t. (10 0) 5 39,
N. (20) 69 50; expeditionstid: vardagar 10
— 11.*

Jakobs kyrka omtalas i urkunder från trettonhundratalets början. Den tillhörde då Solna församling. Den gamla kyrkan nedrevs av Gustav Vasa. En ny kyrka började byggas under Johan III:s tid, men arbetet avstannade vid hans död och återupptogs först i början av 1630-talet. År 1643 var kyrkan färdig att invigas. Redan samma år delades Norrmalm i två församlingar, Klara och Jakobs, med Brunkeberg som gräns. År 1671 bildade de av Norrmalms invånare, som bodde i trakten av St Johannis kapell, egen församling med av ärkebiskopen men icke av konsistoriet erkänd kyrkoherde. Denna församlingsbildning upphävdes emellertid snart, och den del av den nybildade församlingen, som utgjordes av de inom Klara församling boende s. k. Kungsbackboerne fick i stället 1675 gudstjänstlokal i St Olofs kapell under Klara församling (jfr sid. 416). År 1672 skildes Ladugårdslandet från Jakobs församling, men därvid bestämdes, att Ladugårdslandet skulle skötas och förestås av amiralitetspredikanterna under kyrkoherdens i Jakob inseende såsom »superintendent vid amiralitetet». Amiralitetet flyttade 1680 till Karlskrona, men först 1723 upphörde amiralitetets överinseende över Ladugårdslands församling. (Jfr sid. 442.)

Den 1 maj 1907 skildes Jakobs och Johanes församlingar.

Stat år 1932. Utgifter: 341,000 kr.; inkomster: 61,000 kr.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 24 öre och till prästerskapets avlöning 2 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., fyllnadsersättning med sådant belopp att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 16,000 kr., fri bostad. Komminister: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., fyllnadsersättning med sådant belopp att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 10,500 kr., fri bostad. Ständig adjunkt: lön 2,500 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., provisorisk tilläggsarvode 900 kr., fyllnadsersättning med sådant belopp att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 10,000 kr., fri bostad. Kyrkonotarie: arvode 3,000 kr. Räkenskapsförare: lön 4,500 kr. Klockare: lön 4,500 kr., två ålderstillägg, vardera å 1,000

kr., personligt lönetillägg 700 kr., fri bostad. Organist: lön 4,500 kr. Kantor: lön 4,500 kr. Diakon: lön 4,000 kr. Diakonissa: arvode 2,400 kr., fri bostad (dessutom avgift till diakonissanstalten). Kyrkovaktmästare: lön 3,500 kr., ett ålderstillägg å 500 kr., fri bostad. — Till församlingens präster utgår dyrtidstillägg enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (9 % å kontanta avlöningsförmåner utom fyllnadsersättningar, därjämte vissa barn-tillägg).

Kyrkofullmäktige.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 20.

Val av kyrkofullmäktige ägde rum den 10 nov. 1931. Antalet röstande utgjorde 879 (mot-svarande 18,5 % av samtliga röstberättigade). Vid valet avgavs under valjareteckningen »St Jacobs samlingslista» 874 godkända röster (20 platser).

Ordförande.

Andrä, S. E. J., kyrkoherde (se nedan).

Vice ordförande.

Sjögren, J. O., direktör (se nedan).

Ledamöter.

Andrä, S. E. J., kyrkoherde, Sjögren, J. O., direktör, Wachtmeister, E. H., greve, överstekammarjunkare, Nilsson, A. H. E., reparatör, Reuterskiöld, C. B., major, stadsfullm., von Hofsten, E. G. N., direktör, Sjögren, Ebba M. E., fröken, Lindholm, H. G., typograf, Jonsson, G. A., komminister, Sjögren, P. A., ingenjör, Fryckstrand, H., grosshandlare, Borgström, E., portvakt, Kock, f. Wiik, Elsa M., fru, Hellman, J. A., hamnfogde, Jansson, S. A., frisörmästare, Andersson, K. A., spårvägs-kontrollör, Jonsson, J. A., skräddarmästare, Jansson, G. A., övervaktmästare, Mueller, M. K. (Greta), föreståndarinna, Andersson, A. A., järnsvarvare (samtliga valda under valjareteckningen »St Jacobs samlingslista»).

Sekreterare.

Aizelius, A. C. A., rådman, kyrkonotarie (se nedan).

Kyrkoråd.

Andrä, S. E. J., kyrkoherde, kyrkofullm., själv-skr. ordf. (se nedan); *von Hofsten, E. G. N., direktör, kyrkofullm.; *Nilsson, A. H. E., reparatör, kyrkofullm.; *Reuterskiöld, C. B., major, stadsfullm., kyrkofullm.; *Rundquist, C. A., f. d. rådman, kyrkovärd; *Sjögren, J. O., direktör, kyrkofullm., kyrkovärd; *Wachtmeister, E. H., greve, överstekammarjunkare, kyrkofullm.

Suppleanter: *Borgström, E., portvakt, kyrkofullm.; *Hedborg, T. Gson, livmedikus.

Kyrkonotarie.

Afzelius, A. C. A., rådman; t. Brevik 77.

En *räkenskapsförare*.

Församlingens skolråd.

Se sid. 218.

Församlingens revisorer.

Fryckstrand, H., grosshandlare; **Janson, S. A.**, frisrösmästare; **Norström, C.**, advokat.

Suppleant: Lindholm, H. G., typograf.

Kyrkoherde.

Andræ, S. E. J.

Komminister.

Jonsson, G. A.

Ständig adjunkt.

Buræus, B. G. E.

Klockare.

Gustafsson, A. M., tjl., tjf. **Mårtenson, D. R.** (se nedan).

Organist.

Åhlén, G. W.

Kantor.

Vakant, tjf. **Svanholm, S. K. V.**

Diakon och diakonissa.

(*Jakobsgatan 4, C.; t. N. (2) 2 09 33; mot-tagnings-tid: vardagar 9—11*).

Mårtenson, D. R. (se ovan); **Unger, Ingegerd E.**

Kyrkovaktmästare.

Björklund, A. T.

Johannes församling.

Expedition: Kammakaregatan 12, Va.; t. (10) 71 80, (11) 68 30; expeditionstid: vardagar 10—11 samt (utom juni—aug.) helgfria fredagar 19,30—20,30.

På 1630-talet byggdes på nuv. Johannes kyrkogård ett gravkapell, som även användes till gudstjänstlokal för kronans manskap. Först 1671 började kapellet, som kallades Stt Johannis kapell, användas till gudstjänster för församlingen under den tid förslag var å bane att skilja denna trakt från Jakobs församling (jfr ovan under denna församling). Under Gustav III:s tid lades grunden till en ny kyrka, men arbetet avstannade snart. År 1890 invigdes en ny kyrka på platsen, och den 1 maj 1907 skildes församlingen från Jakobs. År 1904 invigdes vid Vanadislundens en ny kyrka, Stt Stefanskyrkan.

Stat år 1932. Utgifter: 277,700 kr.; inkomster: 20,000 kr.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 34 öre, till prästerskapets avlöning 8 öre samt till skolkassan och biblioteket 8 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., särskilt lönstillägg 120 kr., fyllnadsersättning 1,000 kr., fri bostad. Tre komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., särskilt lönstillägg 75 kr., fyllnadsersättning 1,000 kr., fri bostad. Ständig adjunkt: lön 2,500 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., provisoriskt tilläggsarvode 900 kr., särskilt lönstillägg 46:50 kr., ersättning för vivre 3,000 kr., fri bostad. Kyrkonotarie: arvode 1,200 kr. Kyrkokamrerare: arvode 2,700 kr. Klockare och kyrkofogde: lön 4,200 kr., tre ålderstillägg, vardera å 330 kr., fri bostad. Organist vid Johannes kyrka: lön 2,880 kr., tre ålderstillägg, vardera å 300 kr. Organist och kantor vid Stefanskyrkan: lön 2,880 kr., ett ålderstillägg å 300 kr. Kantor vid Johannes kyrka: lön 2,880 kr., tre ålderstillägg, vardera å 300 kr. Diakon: lön 3,500 kr., fri bostad. Två diakonissor: arvode 1,440 kr., fri bostad (dessutom avgift till diakonissanstalten). Kyrkovaktmästare vid Johannes kyrka: lön 2,400 kr., tre ålderstillägg, vardera å 300 kr., fri bostad. Kyrkovaktmästare vid Stefanskyrkan: lön 2,400 kr., tre ålderstillägg, vardera å 300 kr., fri bostad. Kyrkogårdsvårdare samt eldare vid Johannes kyrka och Stefanskyrkan: lön 3,540 kr., fri bostad. — Dessutom utgår till församlingens prästerliga befattningshavare dyrtidstillägg enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (9 % å konstanta avlöningsförmåner utom särskilt lönstillägg och fyllnadsersättning, därjämte vissa barnstillägg) samt till övriga befattningshavare rörligt tillägg i överensstämmelse med för stadens befattningshavare gällande grunder.

Kyrkofullmäktige.

Församlingen har å kyrkostämma i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 30.

Val av kyrkofullmäktige ägde rum den 17 nov. 1931. Antalet röstande utgjorde 4,150 (motsvarande 25,6 % av samtliga röstberättigade). Vid valet avgavs under väljarbeteckningen »Johannes samlingslista» (Saml.) 3,718 godkända röster (28 platser), under väljarbeteckningen »Arbetspartiet Kommunisterna» (Komm.) 350 godkända röster (2 platser) samt under väljarbeteckningen »Klass mot klass» 55 godkända röster (ingen plats).

Ordförande.

Widén, J., f. d. landshövding (se nedan).

Vice ordförande.

Andersson, J. Eric, spårvägsman, stadsfullm. (se nedan).

Ledamöter.

Widén, J., f. d. landshövding (Saml.); **Andersson, J. Eric**, spårvägsman, stadsfullm. (Saml.);

Kyrkl. in- stitu- tioner.

Jonsson, A., handlande (Saml.); Lundkvist, F., järnsvarvare (Saml.); Wassberg, A., f. d. överlärare (Saml.); Dahlgren, H., mekaniker (Saml.); Hjorth, J. E., direktör, stadsfullm. (Saml.); Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm. (Saml.); Tholander, C. M. (Carin), skolföreståndarinna (Saml.); Eriksson, J. E. M., chaufför, stadsfullm. (Saml.); Andersson, J. A., spårvägsman (Komm.); de Champs, H. L., generallöjtnant (Saml.); Hellberg, J., maskinsnickare (Saml.); Hultman, C. V., byggmästare (Saml.); Landkvist, V. F., åkeribokhållare (Saml.); Lignell, f. Envall, A. Elsa E., fru (Saml.); Svensson, K. L., förman (Saml.); Berglund, R. L., direktör (Saml.); Sebardt, C., prakt. läkare (Saml.); Lundberg, N., förrådsbetare (Saml.); Esbjörnson, H. A., grosshandlare (Saml.); Andersson, K. E., gjutare (Saml.); Dahlgren, Elvira M., tidningsbud (Komm.); Månsson, G., diakon (Saml.); Eriksson, E. J. G., förman (Saml.); Ahlin, B. O. J., distriktsuppbördsman (Saml.); Rudberg, C., tullkontrollör (Saml.); Wahlstedt, Edla, fröken (Saml.); Carlsson, E. E. E., överkonstapel (Saml.); Johansson, K., möbelsnickare (Saml.).

Sekreterare.

Wassberg, N. A. I., kyrkonotarie (se nedan).

Kyrkoråd.

Öhman, K., kyrkoherde, självskr. ordf. (se nedan); Andersson, J. Eric, spårvägsman, stadsfullm., kyrkofullm.; *de Champs, H. L., generallöjtnant, kyrkofullm.; *Hellberg, J., maskinsnickare, kyrkofullm.; *Hjorth, C. A., direktör; *Hjorth, J. E. direktör, stadsfullm., kyrkofullm., kyrkovärd; *Johansson, K., möbelsnickare, kyrkofullm.; *Jonsson, A., handlande, kyrkofullm.; *Sebardt, C., prakt. läkare, kyrkofullm.; Wassberg, A., f. d. överlärare, kyrkofullm., kyrkovärd; *Widén, J., f. d. landshövdig, kyrkofullm.

Kyrkonotarie.

Wassberg, N. A. I., notarie; t. Stocksund 5 27 eller »domänstyrelsen».

Kyrkokamrerare.

Bellström, N. E. G.; expedition: Kammakaregatan 12, n. b., Va.; mottagning: första vardagen i varje månad samt den 30 dec., event. närmast följande vardag, kl. 9—10, t. (1) 135 47.

Församlingens skolråd.

Se sid. 218.

Församlingsbibliotekets styrelse.

Se sid. 446.

Församlingens revisorer.

Johansson, J. H., renhållningsarbetare; Lundkvist, F., järnsvarvare; Nyman, H., kassör.

Suppleanter: Ahlin, B. O. J., distriktsuppbördsman; Dahl, J. A., smed; Eriksson, E. G. J., förman.

Kyrkoherde.

Öhman, K.

Komministrar.

Lignell, E.; Wenner, P. A.; Folke, E. T. (fr. o. m. ¹/₉ 1932).

Vice komministrar.

Wikmark, T. R. (t. o. m. ³¹/₈ 1932).

Ständig adjunkt.

Folke, E. T. (jfr ovan).

Klockare och kyrkofogde.

Jansson, C. H. T.

Organister.

Hultstrand, O. T. G. (Johannes kyrka); Gustafson, J. E. (se nedan) (Stefanskyrkan).

Kantorer.

Wiklund, V. (Johannes kyrka); Gustafson, J. E. (se ovan) (Stefanskyrkan).

Diakon och diakonissor.

(Frejgatan 31, Va.; t. V. (30) 18 02, V. (3) 237 84; mottagningstid: vardagar, utom onsdagar, 8—10.)

Månsson, G.; Lundgren, Ruth S.; Claesson, Ruth D. C.

Kyrkovaktmästare.

Boman, B. R. V. (Johannes kyrka), t. N. (20) 10 26; Wittenström, K. A. (Stefanskyrkan), t. V. (30) 77 98.

En eldare, tillika kyrkogårdsvårdare (jfr ovan).

Engelbrekts församling.

Expedition: Östermalmsgatan 20, Ö. (postgirokonton nr 1123); t. (1) 1 08 03 (expeditionen), (6) 7 78 47 (kyrkoherden), N. (2) 1 93 11 (klockaren). N. (2) 1 93 12 (kontorsskrivaren); expeditionstid: vardagar (utom lördagar) 10—11 samt helgfria fredagar 18,30—19,30.

Församlingen skildes från Hedvig Eleonora den 1 maj 1906 (jfr nedan under denna förs.). Grund till en kyrka för församlingen lades den 14 maj 1910; kyrkan invigdes den 25 januari 1914. Ett kapell i Hjorthagen invigdes den 25 mars 1909.

Stat år 1932. Utgifter: 473,080 kr.; inkomster: 10,606: 91 kr.

Utdelning pr skattekrona. Till kyrkorkassan 36 öre, till prästerskapets avlöning 4 öre och till skolkassan 4 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggslön 2,100 kr., särskilt lönstillägg 120 kr., fyllnadsersättning med sådant belopp, att samtliga kontanta av-

löningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 13,000 kr., fri bostad. Tre komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 75 kr., fyllnadsersättning med sådant belopp, att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 9,000 kr., fri bostad. Kyrkonotarie: arvode 2,000 kr. Kon-torsskrivare: lön 3,600 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., fri bostad. Klockare: lön 3,720 kr., två ålderstillägg, vardera å 360 kr. fri bostad. Organist i Engelbrektskyrkan: lön 6,000 kr. Kantor i Engelbrektskyrkan: lön 6,000 kr. Organist och kantor i Hjorthagskyrkan: lön 3,720 kr. Två diakonissor: arvode 1,900 kr., fri bostad (dessutom avgift till diakonissanstalten). Förste kyrkovaktmästare i Engelbrektskyrkan: lön 4,620 kr., fri bostad. Kyrkovaktmästare i Hjorthagskyrkan: lön 4,020 kr., fri bostad. Maskinist: lön 4,800 kr. — Till församlingens prästerliga befattningshavare utgår dyrtidstillägg enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (9 % å kontanta avlöningsförmåner utom särskilt löne-tillägg och fyllnadsersättning, därjämte vissa barnstillägg).

Kyrkofullmäktige.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 25.

Val av kyrkofullmäktige ägde rum den 17 nov. 1931. Antalet röstande utgjorde 6,277 (motsvarande 33,3 % av samtliga röstberättigade). Vid valet avgåvos under väljarbeteckningen »Medborgerliga samlingslistan» (Saml.) 4,655 godkända röster (19 platser) under väljarbeteckningarna »Arbetarepartiet Socialdemokraterna» (Soc.) 1,351 godkända röster (6 platser), under väljarbeteckningarna »Arbetarepartiet Kommunisterna» (Komm.) 206 godkända röster (ingen plats) samt under väljarbeteckningen »Klass mot klass» 45 godkända röster (ingen plats).

Ordförande.

Lindgren, J., kyrkoherde (se nedan).

Vice ordförande.

Lind, G. H., trädgårdsdirektör (se nedan).

Ledamöter.

Lindgren, J., kyrkoherde (Saml.); Lind, G. H., trädgårdsdirektör (Saml.); Magnuson, P. K., förgyllare, stadsfullm. (Soc.); Odencrantz, L. A., f. d. bankdirektör (Saml.); Larson, I. O., direktör (Saml.); Carlander, A., avdelningschef (Saml.); Wickström, C. T., cementarbetare (Soc.); Westermarck, F. J. E., professor (Saml.); Olsson, A. A., byggnadsingenjör (Saml.); Brunmark, Gerda, fröken (Saml.); Jansson, P. J., arbetsförmän (Soc.); Lindegren, G. J., skeppsmäklare (Saml.); von Post, J. O.

A., direktör (Saml.); Holmgren, K. G., kamrerare (Saml.); Lundh, E. V. R., ombudsman (Soc.); en vakant (Saml.); Lind, N. G. C., bokhållare (Saml.); Schenke, N., undervisningsråd (Saml.); Eriksson, E., reseffektmakare (Soc.); Wikander, R., f. d. jägmästare (Saml.); Kyhlberg, G., komminister (Saml.); Janson, E. J. (Emy), folkskollärarinna (Saml.); Thörnkvist, C. E., ombudsman (Soc.); Hagen, f. Wadström, Ellen H. L., fru (Saml.); Virgin, H. F. W., försäkringsdirektör (Saml.).

Sekreterare.

Åkerman, G. A., kansliråd, kyrkonotarie (se nedan).

Kyrkoråd.

Lindgren, J., kyrkoherde, kyrkofullm., självskr. ordf. (se nedan); Hegert, O. A., byggnadsingenjör; Jansson, P. J., arbetsförmän, kyrkofullm.; Lind, G. H., trädgårdsdirektör, kyrkofullm., kyrkovård; Magnuson, P. K., förgyllare, stadsfullm., kyrkofullm.; Odencrantz, L. A., f. d. bankdirektör, kyrkofullm., kyrkovård; Planting-Gyllenbåga, E. J. C., regeringsråd; Sahlstedt, A. V., professor; Wickström, C. T., cementarbetare, kyrkofullm.

Suppleanter: Boije, K. E., målarmästare; Holmgren, K. G., kamrerare, kyrkofullm.; Lind, N. G. C., bokhållare, kyrkofullm.; Lundh, E. V. R., ombudsman, kyrkofullm.; Carlander, A., avdelningschef, kyrkofullm.; Olsson, A. A., byggnadsingenjör, kyrkofullm.; Eriksson, E., reseffektmakare, kyrkofullm.; Thörnkvist, C. E., föreståndare, kyrkofullm.

Kyrkonotarie.

Åkerman, G. A., kansliråd; t. (1) 1 05 94.

En kontorsskrivare.

Församlingens skolråd.

Se sid. 218.

Församlingens revisorer.

Florin, C. L., trädgårdsdirektör; Löfgren, A., sekreterare.

Suppleanter: Bernström, B. D., grosshandlare; Adamsson, H., ingenjör, stadsfullm.

Kyrkoherde.

Lindgren, J.

Komministrar.

Lindh, A.; Arbin, E. V.; Kyhlberg, G.

Klockare.

Åhlén, D. M. (se nedan).

Organist

(i Engelbrektskyrkan).

Lindberg, O. F.

Kantor

(i Engelbrektskyrkan).

Åhlén, D. M. (se ovan).

Kyrkl. in- stitu- tioner.

Eklöf, J. E.

Organist och kantor

(i Hjorthagskyrkan).

Diakonissor.

Sandström, Dagmar M. I.; *Östermalmsgatan 20, Ö.; t. N. (2) 1 24 95; mottagnings-
vardagar, utom lördagar, 9—11 samt
helfria fredagar 18,30—19,30.*

Mellin, Jetty H. E.; *Engelbrekts försam-
lingshem; t. V. (3) 2 29 02; mottagnings-
tid: vardagar 10—11.*

Förste kyrkovaktmästare

(i Engelbrektskyrkan).

Granfelt, F. M.

Kyrkovaktmästare

(i Hjorthagskyrkan).

Johannezon, A.

En maskinist.

Hedvig Eleonora församling.

*Expedition: Jungfrugatan 2 (Storgatan
7), Ö.; t. (6) 7 22 62 (expeditionen), (6) 7 30 95
(kyrkoherden); expeditionstid: vardagar
10—11.*

Ladugårdslandet hörde först under Jakobs församling. Karl X Gustav lät mot 1660-talets slut lägga grunden till en kyrka på Ladugårdslandet för amiralitetet, men bygget avstannade snart. En provisorisk träkyrka upbyggdes 1670 på amiralitetets bestnad vid Storgatan. Den 17 april 1672 fick Ladugårdslandet bilda egen församling, till en början dock utan egna präster, då amiralitetspredikanterna under tillsyn av kyrkoherden i Jakob såsom »superintendent vid amiralitetet» skötte själavården. (Jfr sid. 442.) Amiralitetet flyttade 1680 till Karlskrona, men först 1723 upphörde amiralitetets överinseende över Ladugårdslands församling. År 1725 återupptogs bygandet av stenkyrkan, som slutligen år 1737 blev invigd och kallad Hedvig Eleonora efter Karl X Gustavs gemål. Den 1 maj 1906 delades församlingen i tre: Hedvig Eleonora, Engelbrekts och Oscars församlingar.

Stat år 1932. Utgifter: 217,506; 50 kr.; inkomster: 71,300 kr.

Utdelning pr skattekrona. Till kyrkokassan 21 öre, till prästerskapets avlönning 5 öre och till skolkassan 2 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 120 kr., personligt lönetillägg med sådant belopp, att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 13,000 kr., fri bostad. Två kom-

ministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 75 kr., personligt lönetillägg med sådant belopp, att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 9,000 kr., fri bostad. Ständig adjunkt: lön 2,500 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., provisoriskt tilläggsarvode 900 kr., särskilt lönetillägg 46: 50 kr., ersättning för bostad och vivre 3,000 kr., personligt lönetillägg med sådant belopp, att samtliga kontanta avlöningsförmåner inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 8,000 kr., dessutom ersättning för bostad 1,500 kr. Kyrknotarie: arvode 1,250 kr. Räkenskapsförare: arvode 1,250 kr. Klockare och kyrkofogde: lön 4,500 kr., fri bostad. Organist: lön 4,000 kr. Kantor: lön 4,000 kr. Diakonissa: arvode 1,700 kr., fri bostad (dessutom avgift till diakonissanstalten). Kyrkovaktmästare: lön 3,500 kr., tre ålderstillägg, vardera å 300 kr., fri bostad. Maskinist: lön 3,000 kr., tre ålderstillägg, vardera å 300 kr. — Till församlingens prästerliga befattningshavare utgår dyrtidstillägg enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (9 % å samtliga avlöningsförmåner utom särskilda och personliga lönetillägg, därjämte vissa barnstillägg).

Kyrkofullmäktige.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 32. Församlingen är indelad i två valkretsar (se nedan) med vardera 16 kyrkofullmäktige.

Val av kyrkofullmäktige ägde rum den 17 nov. 1931. Antalet röstande utgjorde inom församlingen i sin helhet 4,684 (motsvarande 28,8 % av samtliga röstberättigade). Inom första kretsen avgavs under väljarbeteckningen »Kyrkligt intresserade» (Kyrkl.) 2,416 godkända röster (15 platser), under väljarbeteckningarna »Arbetarepartiet Socialdemokraterna» (Soc.) 259 godkända röster (1 plats) under väljarbeteckningarna »Arbetspartiet Kommunisterna» (Komm.) 28 godkända röster (ingen plats) samt under väljarbeteckningen »Klass mot klass» 8 godkända röster (ingen plats). Inom andra kretsen avgavs under väljarbeteckningen »Kyrkligt intresserade» (Kyrkl.) 1,748 godkända röster (15 platser), under väljarbeteckningarna »Arbetarepartiet Socialdemokraterna» (Soc.) 172 godkända röster (1 plats) under väljarbeteckningarna »Arbetspartiet Kommunisterna» (Komm.) 33 godkända röster (ingen plats) samt under väljarbeteckningen »Klass mot klass» 4 godkända röster (ingen plats).

Ordförande.

Källander, A. J., kyrkoherde (se nedan).

Vice ordförande.

Edman, P. V., rådmann (se nedan).

Ledamöter.

Första valkretsen

(norra delen av Hedvig Eleonora församling, avgränsad från församlingen i övrigt av Linnégatan från västra församlingsgränsen österut till Sibyllegatan, därefter av Sibyllegatan norrut till Kommendörsgränsen och därefter av Kommendörsgränsen österut till församlingsgränsen).

Nyström, T. G., generallöjtnant (Kyrkl.); **Källström**, N. A., byrådirektör (Kyrkl.); **Erdmann**, f. Malm, E. K. G. (Gertie), fru (Kyrkl.); **Edman**, P. V., rådman (Kyrkl.); **Arborelius**, E. T. komminister (Kyrkl.); **Grönquist**, C. M., ingenjör (Kyrkl.); **Fellenius**, K. G. G., tf. taxeringskommissarie (Kyrkl.); **Falk**, Ingrid A. M., fröken (Kyrkl.); **Carlstedt**, P., fabrikör (Soc.); **Wallberg**, G. G., advokat (Kyrkl.); **Hedlund**, P. A., ingenjör (Kyrkl.); **Wennerström**, T. C. A., major (Kyrkl.); **Linder**, G. J. E., bankvaktmästare (Kyrkl.); **Lindkvist**, J. G., direktör (Kyrkl.); **Befwe**, N. A., tjänsteman (Kyrkl.); **Larson**, G. V., ingenjör (Kyrkl.).

Andra valkretsen.

(återstående, södra delen av församlingen).

Källander, A. J., kyrkoherde (Kyrkl.); **Fröberg**, Eva M., fröken (Kyrkl.); **Wall**, S. D., professor (Kyrkl.); **Hultström**, J. D., bokbinderiiddkare (Kyrkl.); **Kinmanson**, H. S., byrådirektör (Kyrkl.); **Starck**, L. G., lektor (Kyrkl.); **Almstedt**, E. G., kamrerare (Kyrkl.); **Rehnberg**, J. O:son, löjtnant (Kyrkl.); **Hedman**, C. E., möbelsnickare (Soc.); **Niklason**, E., direktör (Kyrkl.); **Byström**, f. Hamberg, Hélène, fru (Kyrkl.); **Strömberg**, A. F., snickarmästare (Kyrkl.); **Jakobsson**, O. L., pastor (Kyrkl.); **Molin**, O. G., målarmästare (Kyrkl.); **Hising**, H., bergsingenjör (Kyrkl.); **Björkenstam**, S. W. K., tf. notarie (Kyrkl.).

Sekreterare.

Holmström, G. S., sekreterare i lantbruksstyrelsen, kyrkonotarie, (se nedan).

Kyrkoråd.

Källander, A. J., kyrkoherde, kyrkofullm., självskr. ordf. (se nedan); ***Byström**, S., advokat; ***Carlstedt**, P., fabrikör, kyrkofullm., kyrkovärd; ***Edman**, P. V., rådman, kyrkofullm.; ***Fellenius**, K. G. G., tf. taxeringskommissarie, kyrkofullm., kyrkovärd; ***Grönquist**, C. M., ingenjör, kyrkofullm.; ***Hultström**, J. D., bokbinderiiddkare, kyrkofullm.; ***Källström**, N. A., byrådirektör, kyrkofullm.; ***Strömberg**, A. F., snickarmästare, kyrkofullm.

Kyrkonotarie.

Holmström, G. S., sekreterare i lantbruksstyrelsen; t. S. (40) 66 22.

En *räkenskapsförare*.

Församlingens skolråd.

Se sid. 219.

Församlingens revisorer.

Björkenstam, S. W. K., tf. notarie; **Hultberg**, K. Hj., murare; **Lundin**, K. S. W., fastighetsägare.

Suppleanter: **Kinmanson**, H. S., byrådirektör; **Linder**, G. J. E., bankvaktmästare; **Niklason**, E., direktör.

Kyrkoherde.

Källander, A. J.

Komministerar.

Schröderheim, E. P.; **Arborelius**, E. T.

Ständig adjunkt.

Bergman, E. H. F.

Klockare och kyrkofogde.

Axelson, S. H.

Organist.

Erling, E. G.

Kantor.

Ericson, G. A.

Diakonissa.

(Församlingshuset, Jungfrugatan 2, Ö.; t. (6) 7 39 55; mottagningstid: vardagar 9—10).

Olson, Ellen M.

Kyrkovaktmästare.

(Jungfrugatan 2, Ö.; t. (6) 7 58 09.)

Jansson, A. V.

En *maskinist*.

Oscars församling.

Expedition: **Fredrikshovsgatan 3, Ö.; t. (6) 7 19 47, N. (20) 72 92 (exp.), (6) 7 19 63 (kyrkoherden); expeditionstid: vardagar 10—11.**

Församlingshyddan: **Lovisagatan 2 (ingång Storgatan 55), Ö.; t. N. (2) 1 44 80.**

Oscars församling avskildes från Hedvig Eleonora den 1 maj 1906 (se ovan under denna förs.). En kyrka, som erhöi namnet Oscarskyrkan, hade redan före delningen upbyggts och invigts år 1903. Under åren 1920—1922 skedde en omfattande restaurering av kyrkans inre.

Djurgårdskyrkan har förut begagnats till skola. Närmast för detta ändamål skänktes den år 1830 till »Djurgårdsförsamlingen» med rättighet att använda skolrummet och dess arkiv till kyrka och sakristia.

Stat år 1932. Utgifter: 286,062:50 kr.; inkomster: 64,419:90 kr.

**Kyrkl.
in-
stitu-
tioner.**

**Kyrkl.
in-
stitu-
tioner.**

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 22 öre, till prästerskapets avlöning 4 öre och till skolkassan 2 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 120 kr., fri bostad. Två komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 75 kr., fri bostad. Ständig adjunkt: lön 2,500 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., provisorisk tilläggsarvode 900 kr., särskilt lönetillägg 46:50 kr., ersättning för vivre 3,000 kr., hyresbidrag 3,000 kr. Kyrkonotarie: arvode 900 kr. Räkenskapsförare: arvode 1,400 kr., personligt lönetillägg 1,000 kr. Skrivbiträde: lön 1,800 kr. Klockare: lön 2,000 kr., två ålderstillägg, vardera å 500 kr., fri bostad. Organist: lön 2,000 kr., två ålderstillägg, vardera å 500 kr. Kantor: lön 2,000 kr. Organist i Djurgårdskyrkan: lön 750 kr. Diakonissa: arvode m. m. (inberäknat avgift till diakonissanstalten) 3,700 kr. Kyrkovaktmästare: lön 1,800 kr., fri bostad. Vaktmästare och eldare: lön 2,000 kr., hyresbidrag 500 kr. — Dessutom utgår till församlingens prästerliga befattningshavare dyrtidstillägg enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (9 % å kontanta avlöningsförmåner utom särskilt lönetillägg, därjämte vissa barnstillägg). Till såväl prästerliga som övriga befattningshavare (med undantag av räkenskapsförarens personliga lönetillägg) utgår vidare rörligt tillägg i överensstämmelse med för stadens befattningshavare gällande grunder.

Kyrkofullmäktige.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 25.

Val av kyrkofullmäktige ägde rum den 17 nov. 1931. Antalet röstande utgjorde 5,723 (motsvarande 30,5 % av samtliga röstberättigade). Vid valet avgävos under valjarbeteckningen »Oscars samlingslista» 5,584 godkända röster (25 platser), under valjarbeteckningen »Arbetarpartiet» 102 godkända röster (ingen plats) samt under valjarbeteckningen »Klass mot Klass» 22 godkända röster (ingen plats).

Ordförande.

Bengtson, H. G. V., kyrkoherde (se nedan).

Vice ordförande.

Broman, J. W., direktör (se nedan).

Ledamöter.

Bengtson, H. G. V., kyrkoherde, Broman, J. W., direktör, Ekman, A., krigsråd, Andersson, A. F., skomakare, Malm, P. L., f. d. stadskamrerare, Lewander, A. F. C. E., f. d. bruksdisponent, Svensson, A., direktör, Svedenborg, f. Holm, A. Ester E., fru, Indebetou, C. D.

G., direktör, Thulin, J. A., trädgårdsmästare, Hansson, f. Westdahl, Sigröd E., fru, Althin, N. P., byggmästare, Sjögren, J. E., hovrättsråd, Mårtens, G. H. M., direktör, Blomquist, F. O., modellsnickare, Gelinder, f. Fagerblom, Hilma J. E., fru, Beskow, J. H. T., förste amanuens, Jacobson, C. G. E., lektor, Lindroth, C. H., metallgjutare, Gezelius, A., apotekare, Staël von Holstein, f. Beck-Friis, Anna A. C., fru, Alm, C. G., hovrätts e. o. notarie, Levin, O. A., fanjunkare, Hagelin, A., civilingenjör, Göthberg, J. A., hammnästare (samtliga valda å »Oscars samlingslista»).

Sekreterare.

Törnell, E. R., registrator, kyrkonotarie (se nedan).

Kyrkoråd.

Bengtson, H. G. V., kyrkoherde, kyrkofullm., självskr. ordf. (se nedan); *Althin, N. P., byggmästare, kyrkofullm.; *Andersson, A. F., skomakare, kyrkofullm.; *Broman, J. W., direktör, kyrkofullm.; *Ekman, A., krigsråd, kyrkofullm.; *Gezelius, A., apotekare, kyrkofullm.; *Indebetou, C. D. G., direktör, kyrkofullm.; *Sjögren, J. E., hovrättsråd, kyrkofullm., kyrkovård; *Svensson, A., direktör, kyrkofullm.; *Thulin, J. A., trädgårdsmästare, kyrkofullm., kyrkovård; *Törnell, A. J., byggmästare.

Kyrkonotarie.

Törnell, E. R., registrator; t. S. (4) 93 99.

En räkenskapsförare, ett skrivbiträde.

Församlingens skolråd.

Se sid. 219.

Församlingens revisorer.

Boman, P. T., grosshandlare; Nordenström, J. N., direktör; Wallqvist, J. A., f. d. kassadirektör. *Suppleanter:* Julin, G., banktjänsteman; Lejdström, R. G. L., tullkontrollör.

Kyrkoherde.

Bengtson, H. G. V.

Komministrar.

Aurelius, B. O.; Algård, N. S. H.

Ständig adjunkt.

Nystedt, B. O.

Klockare.

Andersson, P. A.

Organister.

Vretblad, V. P. (Oscarskyrkan); Liljeholm, f. Skog, Anna S. (Djurgårdskyrkan).

Kantor.

Othzén, C. O. A.

Diakonissa.

(Fredrikshovsgatan 3, Ö.; t. 6) 2 09 17;
mottagningstid: vardagar 9—10.)

Könsberg, Elsa C.

Kyrkovaktmästare.

Boström, A. L.

En vaktmästare och eldare.

Katarina församling.

Expedition: Folkungagatan 61, Sö.; t. S. (4) 156 61, S. (4) 3 38 20; expeditionstid: vardagar 9—10,30 samt helgfria fredagar 19,30—20,30.

Karl X Gustav lät år 1656 på den plats, där förut ett kapell stått, lägga grunden till Katarina kyrka, sedan han två år förut förordnat om Södermalmsförsamlingens delande i två församlingar, Maria och Katarina, den senare uppkallad efter hans moder. År 1723 nedbrann kyrkan till grunden. Den återuppsygges emellertid omedelbart och invigdes på nytt den 18 nov. 1724.

I Helgalunden finnes en åren 1917—1918 av sällskapet för främjande av kyrklig självård med bidrag från församlingen uppförd kyrka, benämnd *Allhelgonakyrkan*.

Den 1 maj 1917 avskildes en tredjedel av Katarina församling till en ny församling, benämnd Sofia församling (se nedan).

Stat år 1932. Utgifter: 348,749 kr.; inkomster: 60,241: 65 kr.

Utbetaling pr skattekrona. Till kyrkokassan 27,5 öre, till prästerskapets avlöning 7 öre och till skolkassan 8,5 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 120 kr., fyllnadsersättning med sådant belopp, att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 12,000 kr., fri bostad. Tre komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 75 kr., fyllnadsersättning med sådant belopp, att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 9,000 kr., fri bostad. Två ständiga adjunkter: lön 2,500 kr., två ålders-tillägg, vardera å 300 kr., provisoriskt tilläggsarvode 900 kr., särskilt lönetillägg 46: 50 kr., fyllnadsersättning med sådant belopp, att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 6,700 kr., fri bostad. Kyrkonotarier: arvode 1,000 kr., personligt tillägg 600 kr. Kyrkoskrivare: arvode 2,640 kr., tre ålders-tillägg, vardera å 300 kr. Klockare och kyrkofogde: lön 4,200 kr., tre ålders-tillägg, vardera å 330 kr. Organist vid Katarina kyrka: lön

3,100 kr., tre ålders-tillägg, vardera å 300 kr. Kyrkl. in-sti-tutioner. Organist vid Allhelgonakyrkan: lön 1,800 kr. Kantor: lön 3,100 kr., tre ålders-tillägg, vardera å 300 kr. Fyra församlings-systrar: arvode 2,400 kr., tre ålders-tillägg, vardera å 300 kr., fri bostad. Kyrkovaktmästare: vid Katarina kyrka: lön 2,880 kr., tre ålders-tillägg, vardera å 300 kr.; vid Allhelgonakyrkan: lön 2,640 kr., tre ålders-tillägg, vardera å 300 kr. Andre kyrkovaktmästare (vid Katarina kyrka): lön 2,640 kr., tre ålders-tillägg vardera å 300 kr. Värmeledningsskötare: lön 2,640 kr., tre ålders-tillägg, vardera å 300 kr. — Till församlingens präster utgår dyrtidstillägg enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (9 % å kontanta avlöningsförmåner med undantag av särskilt lönetillägg och fyllnadsersättning, därjämte vissa barn-tillägg) samt till övriga befattningshavare (med undantag av organisten vid Allhelgonakyrkan) rörligt tillägg i överensstämmelse med för stadens befattningshavare gällande grunder.

Enligt å kyrkostämman fattat beslut utgår till ledamöter av församlingens kyrkoråd och skolråd samt till församlingens revisorer dagkrantamente med 5 kr. per bevisat sammanträde.

Kyrkofullmäktige.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 40. Församlingen är indelad i tre valkretsar (se nedan), första kretsen med 13 andra kretsen med 14 och tredje kretsen med 13 kyrkofullmäktige.

Val av kyrkofullmäktige ägde rum den 3 nov. 1931. Antalet röstande utgjorde inom församlingen i sin helhet 8,117 (motsvarande 24,3 % av samtliga röstberättigade). Inom första kretsen avgavs under valjarbeteckningen »För Katarina församling. Borgerliga och kyrkligt intresserade» (Borg. o. kyrkl.) 1,145 godkända röster (5 platser), under valjarbeteckningarna »För Katarina församling. Kyrkan över partierna (Kyrk. ö. p.) 587 godkända röster (3 platser), under valjarbeteckningarna »Arbetarepartiet Socialdemokraterna» (Soc.) 821 godkända röster (4 platser), under valjarbeteckningarna »Arbetarepartiet Kommunister» (Komm.) 228 godkända röster (1 plats), under valjarbeteckningen »Borgerlig vänster för kyrka och skola» 91 godkända röster (ingen plats) samt under valjarbeteckningen »Klass mot klass» 25 godkända röster (ingen plats). Inom andra kretsen avgavs under valjarbeteckningarna »För Katarina församling. Borgerliga och kyrkligt intresserade» (Borg. o. kyrkl.) 523 godkända röster (3 platser), under valjarbeteckningarna »För Katarina församling. Kyrkan över partierna» (Kyrk. ö. p.) 256 godkända röster (1 plats), under valjarbeteckningarna »Arbetarepartiet Socialdemokraterna» (Soc.) 1,199 godkända röster (8 platser), under valjarbeteck-

**Kyrkl. in-
stitu-
tioner.** ningarna »Arbetspartiet Kommunisterna» (Komm.) 414 godkända röster (2 platser), under valarbeteckningen »Borgerlig vänster för kyrka och skola» 89 godkända röster (ingen plats) samt under valarbeteckningen »Klass mot klass» 60 godkända röster (ingen plats). Inom tredje kretsen avgåvos under valarbeteckningarna »För Katarina församling. Borgerliga och kyrkligt intresserade» (Borg. o. kyrkl.) 462 godkända röster (3 platser), under valarbeteckningarna »För Katarina församling. Kyrkan över partierna» (Kyrk. ö. p.) 290 godkända röster (1 plats), under valarbeteckningarna »Arbetspartiet Socialdemokraterna» (Soc.) 1,346 godkända röster (7 platser), under valarbeteckningarna »Arbetspartiet Kommunisterna» (Komm.) 447 godkända röster (2 platser), under valarbeteckningen »Borgerlig vänster för kyrka och skola» 43 godkända röster (ingen plats) samt under valarbeteckningen »Klass mot klass» 59 godkända röster (ingen plats).

Ordförande.

Sandberg, H. K. A., borgarråd, stadsfullm. (se nedan).

Vice ordförande.

Garsten, B. C., ombudsman, stadsfullm. (se nedan).

Ledamöter.

Första valkretsen

(norra delen av församlingen, avgränsad från församlingen i övrigt av Folkungagatan från västra församlingsgränsen österut till Götgatan, därefter Götgatan söderut till Äsögatan och därefter Äsögatan österut till östra församlingsgränsen).

Brunzell, O., möbelhandlare, stadsfullm. (Borg. o. kyrkl.); **Sandberg, H. K. A.**, borgarråd, stadsfullm. (Soc.); **Edquist, C.**, kyrkoherde (Kyrk. ö. p.); **Karlström, K. H. E.**, direktör (Borg. o. kyrkl.); **Zetterberg, B.**, köpman (Soc.); **Valdén, f. Karlson, Gerda S.**, fru (Borg. o. kyrkl.); **Petersson, E. A.**, handelsarbetare (Soc.); **Ralf, E. K.**, kantor (Kyrk. ö. p.); **Scholander, H. E.**, lektor (Borg. o. kyrkl.); **Sundkvist, f. Wasteson, Dagny J. V.**, fru (Komm.); **Tauvon, R. H.**, amanuens (Borg. o. kyrkl.); **Ohlsson, M.**, Elisabeth, skolföreståndarinna (Kyrk. ö. p.); **Wallman, F. E. G.**, montör (Soc.).

Andra valkretsen

(sydöstra delen av församlingen, avgränsad från församlingen i övrigt i norr av Äsögatan från östra församlingsgränsen västerut till Götgatan, därefter Götgatan söderut till Skånegatan, därefter Skånegatan österut till Östgötagatan och därefter Östgötagatan söderut till församlingsgränsen).

Carlsson, H. T., slöjdlärare (Soc.); **Runhoff, E. F.**, brandförman (Soc.); **Garsten, B. C.**, om-

budsman, stadsfullm. (Borg. o. kyrkl.); **Larsson, G. K.**, maskinist (Komm.); **Branting, C. H. I.**, försäljare (Soc.); **Wikland, f. Roosvall, Dagmar M. V.**, fru (Borg. o. kyrkl.); **Johansson, G. E.**, kommunalarbetare (Soc.); **Zetterberg, f. Johansson, M. A. K.** (Stina), fru (Soc.); **Hoff, J.**, ständigt adjunkt (Kyrk. ö. p.); **Torstensson, A. H. E.**, linjearbetare (Komm.); **Westberg, E. G.**, gravör (Soc.); **Billberg, A. A.**, civilingenjör (Borg. o. kyrkl.); **Hillström, J. A. A.**, utkörare (Soc.); **Karlsson, C. J.**, överkonstapel (Soc.).

Tredje valkretsen

(återstående, sydvästra delen av församlingen).

Qvist, J. K., arbetare, stadsfullm. (Soc.); **Johansson, W. E.**, förman (Soc.); **Ljunggren, V.**, direktör (Borg. o. kyrkl.); **Rosén, E. I.**, snickare (Soc.); **Norrbloom, J. W.**, ombudsman (Komm.); **Dahl, H. H.**, ständigt adjunkt (Kyrk. ö. p.); **Jonsson, F. V. K.**, förman (Soc.); **Svensson, Anna**, assistent (Soc.); **Gyhlenius, J. P.**, guldsmedsarbetare (Soc.); **Persson, J.**, byggnadsingenjör (Borg. o. kyrkl.); **Larsson, R.**, chaufför (Komm.); **Söderholm, C. H.**, verkstadsarbetare (Soc.); **Örtendal, J. R. V.**, folk-skollärare (Borg. o. kyrkl.).

Sekreterare.

Lundwall, S. A., advokat, kyrkonotarie (se nedan).

Kyrkoråd.

Edquist, C., kyrkoherde, kyrkofullm., självskr. ordf. (se nedan); ***Bergman, C. H. V. B.**, ingenjör; ***Carlsson, H. T.**, slöjdlärare, kyrkofullm., kyrkovård; ***Johansson, W. E.**, förman, kyrkofullm.; ***Larsson, R.**, chaufför, kyrkofullm.; ***Ljunggren, V.**, direktör, kyrkofullm.; ***Norrbloom, J. W.**, ombudsman, kyrkofullm.; ***Runhoff, E. F.**, brandförman, kyrkofullm.; ***Scholander, H. E.**, lektor, kyrkofullm.; ***Taubner, K. W.**, kamrerare; ***Tavon, R. H.**, amanuens, kyrkofullm.; ***Wikland, J. A.**, disponent, kyrkovård; ***Zetterberg, B.**, köpman, kyrkofullm.

Kyrkonotarie.

Lundwall, S. A., advokat; t. S. (4) 3 35 40.

En kyrkoskrivare.

Församlingens skolråd.

Se sid. 220.

Församlingens revisorer.

För kyrkorådet.

Ekvall, P. J. N. W., kontrollör; **Larsson, G. K.**, maskinist; **Rydén, G. B.**, lärare vid högre folkskolorna.

Suppleanter: **Bäckvall, G. F. M. A.**, banktjänsteman; **Hillström, J. A. A.**, utkörare; **Ols-son, A. E.**, redaktör, stadsfullm.

För skolrådet.

Blomberg, G. W., civilingenjör; **Karlsson**, C. J., överkonstapel; **Karlsson**, G. Verner, stationsbiträde, stadsfullm.
Suppleanter: **Berg**, A. G., f. d. inspektor; **Langendorf**, C. A., mätare; **Saxton**, J. H., bankkamrerare.

Kyrkoherde.

Edquist, C.

Komministrar.

Ahlfeldt, R. A.; **Gyberg**, P. J.; **Arosenius**, G.

Ständiga adjunkter.

Dahl, H. H.; **Hoff**, J.

Klockare och kyrkofogde.

Berglöf, C. A. R., tjf., tjf. **Lindgren**, F. J.

Organister.

Hådel, P. G. (Katarina kyrka); **Haglund**, Alma R. (Allhelgonakyrkan).

Kantor.

Ralf, E. K.

Församlingssystrar.

Landquist, Hanna; **Rydén**, Greta K.; **Högbergsgatan 13, Sö.**; t. S. (4) 138 43; mottagning: vardagar 8—9.

Lindgren, Karin C.; **Östgötagatan 79, Sö.**; t. S. (4) 136 08; mottagning: vardagar 8—9.

Alenius, Tecla E.; **Assessorsgatan 10, Sö.**; t. S. (40) 18 00; mottagning: vardagar 8—9.

Kyrkovaktmästare.

Nilsson, E. R. (Katarina kyrka); **Edman**, C. A. M. (Allhelgonakyrkan).

En andre kyrkovaktmästare, en värmedragningskötare.

Sofia församling.

Expedition: **Bondegatan 66, Sö.**; t. S. (4) 157 56, S. (4) 338 13; expeditionstid: vardagar 9—10 samt helgfria fredagar 19—20.

Församlingen skildes från Katarina den 1 maj 1917. (Jfr ovan under denna förs.) Grunden till kyrkan lades redan år 1903, sedan med anledning av reformationsjubelfesten insamlade medel till en minneskyrka i Stockholm år 1898 överlämnats till Katarina församling som grundplåt till en ny kyrka. Den invigdes år 1906 och kallades efter dåvarande drottningen för Sofiakyrkan.

Med församlingen införlivades fr. o. m. år 1930 norra delen av det med staden inkorporerade området av Nacka socken.

Stat år 1932. Utgifter: 176,633: 50 kr.; inkomster: 48,543: 50 kr.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrko-kassan 30 öre, till prästerskapets avlöning 5 öre och till skolkassan 5 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggslön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 120 kr., personligt lönetillägg med sådant belopp, att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 13,000 kr., fri bostad. Två komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggslön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 75 kr., personligt lönetillägg med sådant belopp, att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 8,700 kr., fri bostad. Kyrkonotarie: arvode 720 kr. Klockare: lön 3,840 kr., två ålderstillägg, vardera å 500 kr., fri bostad. Organist: lön 3,840 kr., två ålderstillägg, vardera å 500 kr. Kantor: lön 2,500 kr. Tre församlingssystrar: arvode 2,500 kr., två ålderstillägg, vardera å 200 kr., fri bostad (dessutom avgift till diakonissanstalten). Kyrkovaktmästare: lön 3,180 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., fri bostad. Andre vaktmästare: lön 3,180 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., fri bostad. — Till församlingens prästerskap utgår dyrtidstillägg enligt av kungl. majt och riksdagen fastställda grunder (9 % å kontanta avlöningsförmåner med undantag av särskilt lönetillägg och personligt lönetillägg, därjämte vissa barntillägg).

Kyrkofullmäktige.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 30.

Val av kyrkofullmäktige ägde rum den 3 nov. 1931. Antalet röstande utgjorde 4,306 (motsvarande 24,6 % av samtliga röstberättigade). Vid valet avgavs under valjarbeteckningen »Församlingsintresserade. De Borgerliga» (Förs.) 1,356 godkända röster (10 platser), under valjarbeteckningarna »Arbetarepartiet Socialdemokraterna» (Soc.) 2,403 godkända röster (17 platser), under valjarbeteckningarna »Arbetarepartiet Kommunisterna» (Komm.) 422 godkända röster (3 platser) samt under valjarbeteckningen »Klass mot klass. Kommunistiska partiet» 109 godkända röster (ingen plats).

Ordförande.

Klefbeck, E. A., kyrkoherde (se nedan).

Vice ordförande.

Pålsson, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm. (se nedan).

Ledamöter.

Klefbeck, E. A., kyrkoherde (Soc.); **Pålsson**, E. A. V., slöjdlärare, stadsfullm. (Soc.); **Svensson**, G. A., byggmästare, stadsfullm. (Förs.); **Björkman**, O. E., förman (Soc.); **Engberg**, J. A. A., murare, stadsfullm. (Soc.); **Agvald**, R.

Kyrkl. in- stitu- tioner.

V., överlärare (Förs.); **Johansson**, K. V., filare (Soc.); **Wedberg**, P. F. L., bageriarbetare (Komm.); **Englund**, F. E., banktjänsteman (Förs.); **Eriksson**, O. H., statistikförelse (Soc.); **Johansson**, K. J., renhållningsarbetare (Soc.); **Nordenson**, f. Lagercrantz, Clare, fru (Förs.); **Nilsson**, G. D., trädgårdsarbetare (Soc.); **Stjernström**, G. V., frisörmästare (Soc.); **Johansson**, G. F., folkskollärare (Förs.); **Fihn**, A. H. L., chaufför (Soc.); **Pettersson**, N. H., trädgårdsarbetare (Soc.); **Palmér**, B. J. S., banktjänsteman (Förs.); **Stubbing**, J. W., spårvägsman (Komm.); **Bylin**, E. A., snickare (Soc.); **Åhlén**, J. P., grosshandlare (Förs.); **Wandland**, f. Hopp, Anna, fru, stadsfullm. (Soc.); **Sundin**, T. W., tullpackhusarbetare, stadsfullm. (Soc.); **Persson**, P. A., byggmästare (Förs.); **Nyberg**, Gerda A., textilarbeterska (Soc.); **Gradelius**, K. A., ingenjör (Soc.); **Holmgren**, O. F., distriktsuppbördsman (Förs.); **Zander**, E. W., brädgårdsarbetare (Soc.); **Engberg**, K. G., metallarbetare (Komm.); **Tesdorph**, J. J., direktör (Förs.).

Sekreterare.

Borgström, J. M. R., förste amanuens, kyrknotarie (se nedan).

Kyrkoråd.

Klefbeck, E. A., kyrkoherde, kyrkofullm., självskr. ordf. (se nedan); ***Björkman**, O. E., förman, kyrkofullm.; ***Engberg**, J. A. A., murare, stadsfullm., kyrkofullm.; ***Englund**, F. E., banktjänsteman, kyrkofullm.; ***Johansson**, K. J., renhållningsarbetare, kyrkofullm.; ***Nilsson**, G. D., trädgårdsarbetare, kyrkofullm.; ***Nordenson**, H., fil. dr.; ***Pålsson**, E. A. V., slöjd-lärare, stadsfullm., kyrkofullm., kyrkovård; ***Svensson**, G. A., byggmästare, stadsfullm., kyrkofullm., kyrkovård; ***Söderberg**, G. W., marmorarbetare; **Åhlén**, J. P., grosshandlare, kyrkofullm.

Kyrkonotarie.

Borgström, J. M. R., amanuens; t. S. (40) 13 13.

Församlingens skolråd.

Se sid. 221.

Församlingens revisorer.

För kyrkorådet.

Bylin, E. A., snickare; **Holmgren**, O. F., distriktsuppbördsman; **Sundin**, T. W., tullpackhusarbetare, stadsfullm.

Suppleanter: **Andersén**, B. G., e. o. kammar-skrivare; **Gradelius**, K. A., ingenjör.

För skolrådet.

Dymling, A. E., kontorschef; **Gradelius**, K. A., ingenjör; **Hedberg**, G. O., kakelsättare.

Suppleanter: **Gry**, A. P., distriktsuppbördsman; **Jonsson**, G. A. H., elektriker.

Kyrkoherde.

Klefbeck, E. A.

Komministrar.

Adolfsson, C. O. H.; **Collini**, C. G. E.

Klockare.

Broman, J. A.

Organist.

Wennerberg-Reuter, Sara M. E. E.

Kantor.

Lilja, S. E. E.

Församlingssystrar.

Holmqvist, A. E. (Vera); **Jansson**, Anna E.; *Borgmästaregatan 11, Sö.; t. S. (43) 31 11; mottagning: vardagar 8—9.*

Niemi, Ina E.; *Östgötagatan 93, Sö.; t. S. (40) 77 55; mottagning: vardagar 8—9.*

Kyrkovaktmästare.

Sköldström, K. L.

En andre vaktmästare.

Maria församling.

(Maria Magdalena.)

Expedition: St Paulsgatan 10, Sö.; t. S. (40) 53 34, S. (43) 39 68; expeditionstid: vardagar 9—10,30 samt fredagar 19—20.

Maria Magdalena kapell omtalas i mitten av 1300-talet men nedrevs 1527. En ny kyrka på samma plats började uppföras under Johan III:s tid och blev färdig 1634. Kyrkan nedbrann 1759, varpå den genast återuppbyggdes och kunde i sitt nuvarande skick invigas 1763. Södermalms församling delades 1654 i tvenne: Maria (Maria Magdalena) och Katarina församlingar. Den 1 jan. 1925 utbröts ur Maria församling dess västra del för att bilda en egen församling, Högalids församling (se nedan).

Stat år 1932. Utgifter: 181,645 kr.; inkomster: 37,645 kr.

Utdelivering pr skattekrona. Till kyrkokassan 33 öre, till prästerskapets avlöning 7 öre och till skolkassan 5 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 120 kr., personligt lönetillägg med sådant belopp, att samtliga kontanta avlöningsförmåner, inklusive dyrtidstillägg (se nedan), uppgå till 12,120 kr., fri bostad. Två komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 75 kr., fri bostad. Ständig adjunkt: lön 2,500 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., provisoriskt

tilläggsarvode 900 kr., särskilt lönstillägg 46: 50 kr., ersättning för vivre 3,000 kr., fri bostad. Kyrkonotarie: arvode 1,000 kr., för räkenskapers uppgörande 200 kr. Klockare, kantor och kyrkofogde: 5,100 kr., fri bostad. Organist: lön 2,880 kr., tre ålderstillägg, vardera å 300 kr. Diakonissa: arvode 1,500 kr., fri bostad (dessutom avgift till diakonissanstalten). Kyrkovaktmästare: lön 2,640 kr., tre ålderstillägg, vardera å 300 kr., fri bostad, för städning 600 kr. Vaktmästare, eldare och ringare: lön 2,400 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., fri bostad, för städning 600 kr. — Till församlingens prästerliga befattningshavare utgår dyrtidstillägg enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (9 % å kontanta avlöningsförmåner med undantag av särskilt lönstillägg och personligt lönstillägg, därjämte vissa barnstillägg). Till övriga befattningshavare (utom diakonissan) utgår rörligt tillägg i överensstämmelse med för stadens befattningshavare gällande grunder.

Kyrkofullmäktige.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 30.

Val av kyrkofullmäktige ägde rum den 5 nov. 1931. Antalet röstande utgjorde 3,818 (motsvarande 24,1 % av samtliga röstberättigade). Vid valet avgåvos under valjarbeteckningen »För kyrka och församling» (Förs.) 2,079 godkända röster (17 platser), under valjarbeteckningarna »Arbetarepartiet Socialdemokraterna» (Soc.) 1,142 godkända röster (10 platser), under valjarbeteckningarna »Arbetarepartiet Kommunisterna» (Komm.) 221 godkända röster (1 plats), under valjarbeteckningen »Församlingsintresserade liberala och frisinnade» (Lib. o. fris.) 318 godkända röster (2 platser) samt under valjarbeteckningen »Klass mot klass» 46 godkända röster (ingen plats).

Ordförande.

Molin, O. E., kyrkoherde.

Vice ordförande.

Blomdahl, P. A., byggmästare (se nedan).

Ledamöter.

Blomdahl, P. A., byggmästare (Förs.); Rydén, O. B., överlärare (Soc.); Engel, G. A. G., disponent (Förs.); Wassén, f. Pettersson, Amy K., fru (Förs.); Rissén, Hj. R., tullkassör (Soc.); Wistedt, H. L., arkivarie (Förs.); Eriksson, K. A., typograf (Soc.); Laurin, f. Petre, Gunilla M., fru (Förs.); Wallenberg, G. O., byråingenjör, stadsfullm. (Förs.); Ek, G. E., tygarbetare (Soc.); Sörensen, Anna E., seminariektör (Lib. o. fris.); Wessler, f. Strömberg, Hedvig E., fru (Förs.); Bäckman, G. O., förste vaktmästare (Soc.); Rundgren, K.

H. T., juvelerare (Förs.); Anderberg, G. H. Kyrkl. A., tf. tjänstesekreterare (Förs.); Lindqvist, E. V. V., hamnarbetare (Komm.); Masreliez, Anna M. E., fröken (Förs.); Ruuth, G. A. tullkontorist (Soc.); Hauffman, K. O. L., civilingenjör (Förs.); Hagelquist, K. F. P., sjökaptän (Förs.); Rud, f. Eklund, Anna L., fru (Soc.); Steiner, O. E., seminariekläre (Förs.); Sandegren, P. H. A., komminister (Lib. o. fris.); Hedberg, K. J., räknenskapsförare (Soc.); Johansson, K. R., skräddarmästare (Förs.); Möller, J. E., grosshandlare (Förs.); Kulin, H. V., chaufför (Soc.); Garde, G. E., banktjänsteman (Förs.); Lundin, E. A. B., spårvägsman (Soc.); Brattström, Klara H. M., föreståndarinna (Förs.).

Sekreterare.

Masreliez, K. V., rådman, kyrkonotarie (se nedan).

Kyrkoråd.

Molin, O. E., kyrkoherde, självskr. ordf. (se nedan); *Bergstedt, C. O., ingenjör; *Blomdahl, P. A., byggmästare, kyrkofullm., kyrkovärd; *Ek, G. E., tygarbetare, kyrkofullm.; *Engel, G. A. G., disponent, kyrkofullm., kyrkovärd; *Eriksson, K. A., typograf, kyrkofullm.; *Rissén, Hj. R., tullkassör, kyrkofullm.; *Rundgren, K. H. T., juvelerare, kyrkofullm.; *Wallenberg, G. O., byråingenjör, stadsfullm., kyrkofullm.

Suppleanter: *Bäckman, G. O., förste vaktmästare, kyrkofullm.; *Garde, G. E., banktjänsteman, kyrkofullm.; *Hugolf, H. G. E., ingenjör; *Lundal, A. E., f. d. lektor; *Lundin, E. A. B., spårvägsman, kyrkofullm.; *Ruuth, G. A., tullkontorist, kyrkofullm.; *Sunne, C. N., tjänsteman; *Wistedt, H. L., arkivarie, kyrkofullm.

Kyrkonotarie.

Masreliez, K. V., rådman; t. Ålsten 10 23.

Församlingens skolråd.

Se sid. 221.

Församlingens revisorer.

För kyrkorådet.

Hagelquist, K. F. P., sjökaptän; Hedberg, K. J., räknenskapsförare; Möller, J. E., grosshandlare. Suppleanter: Eriksson, G. M., handlande; Hesselius, Hj. E., köpman.

För skolrådet.

Garde, G. E., banktjänsteman; Hedberg, K. J., räknenskapsförare; Öhrström, J. A., fabrikör. Suppleanter: Gyllang, K. N. R., köpman; Karling, K. G., typograf.

Kyrkoherde.

Molin, O. E.

Kyrkl. in- stitu- tioner.

Komministrar.

Winberg, I., tjl., tjf. Hollstedt, K. G.; Sandegren, P. H. A.

Ständig adjunkt.

Willis, O. M. A.

Klockare, kantor och kyrkofogde.

Ålgård, E. O. B.

Organist.

Heintze, G. H.

Diakonissa.

(Ragvaldsgatan 19 A, Sö.; t. S. (40) 61 73; mottagningstid: vardagar utom tisdagar 8,30—9,30.)

Svensson, Zandra V.

Kyrkovaktmästare.

Johanson, T. E.

En vaktmästare, eldare och ringare.

Högalids församling.

Expedition: Högalids prästgård, Sö.; t. S. (4) 3 08 40 (expeditionen), S. (40) 72 60 (kyrkoherden); expeditionstid: vardagar 9—10,30 samt helgfria fredagar 19—20.

Högalids församling utbröts den 1 jan. 1925 ur Maria församling (jfr ovan under denna församling) samt utgör fr. o. m. den 1 maj 1925 eget pastorat. Uppförandet av församlingens kyrka påbörjades redan år 1917. Kyrkan invigdes den 10 juni 1923 och erhöi därvid namnet *Högalidskyrkan*.

Stat år 1932. Utgifter: 231,870:30 kr.; inkomster: 40,770:30 kr.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 28 öre, till prästerskapets avlöning 6 öre och till skolkassan 5 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 120 kr., fri bostad. Två komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., särskilt lönetillägg 75 kr., personligt lönetillägg 350 kr., fri bostad. Ständig adjunkt: lön 2,500 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., provisoriskt tilläggsarvode 900 kr., särskilt lönetillägg 46:50 kr., ersättning för vivre 3,000 kr., fri bostad. Kyrkonotarie: arvode 1,000 kr., för bokföring 1,000 kr. Skrivbiträde: arvode 1,920 kr. Kantor, klockare och kyrkofogde: lön 4,500 kr., två ålderstillägg, vardera å 330 kr., fri bostad. Organist: lön 2,640 kr. Diakonissa: arvode 1,260 kr., fri bostad (dessutom avgift till diakonissanstalten). Kyrkovaktmästare: lön 2,640 kr., tre ålderstillägg, vardera å 300 kr., för städning 500 kr., fri bostad. Andre vaktmästare: lön 2,640 kr., ett ålderstillägg å 300 kr., fri bostad. — Dessutom utgår till församlingens prästerliga

befattningshavare dyrtidstillägg enligt av kungl. maj:t och riksdagen fastställda grunder (9 % å kontanta avlöningsförmåner med undantag av särskilda och personliga lönetillägg, därjämte vissa barnstillägg) samt till övriga befattningshavare (utom diakonissan) rörligt tillägg i överensstämmelse med för stadens befattningshavare gällande grunder.

Kyrkofullmäktige.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 30.

Val av kyrkofullmäktige ägde rum den 5 nov. 1931. Antalet röstande utgjorde 5,707 (motsvarande 23,7 % av samtliga röstberättigade). Vid valet avgåvos under väljarbeteckningen »Församlingsintresserade» (Förs.) 1,986 godkända röster (11 platser), under väljarbeteckningen »Församlingsintresserade liberala och frisinnade» (Lib. o. fris.) 307 godkända röster (1 plats), under väljarbeteckningarna »Arbetspartiet Socialdemokraterna» (Soc.) 2,719 godkända röster (15 platser), under väljarbeteckningarna »Arbetspartiet Kommunister» (Komm.) 578 godkända röster (3 platser) samt under väljarbeteckningen »Klass mot klass. Kommunistiska partiet» 83 godkända röster (ingen plats).

Ordförande.

Mogård, J. A. B., kyrkoherde.

Vice ordförande.

Johansson, E. G., ombudsman, stadsfullm. (se nedan).

Ledamöter.

Karlsson, W. E., borgarråd, stadsfullm. (Soc.); Granstedt, G. A., bankkanrerare (Förs.); Johansson, E. G., ombudsman, stadsfullm. (Soc.); Österberg, J. E. J., tf. överkonstapel (Soc.); Norén, A. J. N., byggnadsingenjör (Förs.); Ek, V. E., sekreterare, stadsfullm. (Soc.); Skoglund, P. E., direktör (Förs.); Malmström, J. E., spårvägsman (Komm.); Claesson, P. J., assistent (Soc.); Harling, Anna H. M., f. d. bankkassör (Förs.); Gustafsson, S. A., gjutare (Soc.); Jacobi, N. A., förste aktuarie (Soc.); Axi, S. G. E., fängelsedirektör, stadsfullm. (Förs.); Zetterling, A. T., ombudsman (Soc.); Rönnell, E., f. d. folkskollärare (Förs.); Anderson, C. W., maskinarbeteare, stadsfullm. (Soc.); Lidman, C., f. d. andre folkskollärare (Lib. o. fris.); Jansson, E. F., metallarbetare (Komm.); Åkesson, f. Forsberg, Hilda L., fru (Förs.); Hellman, H. R., gjuteriarbeteare (Soc.); Lindström, K. O., bryggeriarbeteare (Soc.); Faleij, V., banktjänsteman (Förs.); Flodin, K. G., lagerarbetare (Soc.); Brusén, N. G., syssloman (Förs.); Larsson, J. L., assistent (Soc.); Klasén, E. B., kontorist (Soc.); Hultman, Greta C., fil. mag. (Förs.);

Svensson, S. E., stensättare (Komm.); **Bohlin, f. Jonsson, Brita**, fru (Soc.); **Göransson, K. E. V.**, banktjänsteman (Förs.).

Sekreterare.

Påhlman, J. M. G., hovrätts e. o. notarie, kyrko-
notarie (se nedan).

Kyrkoråd.

Mogård, J. A. B., kyrkoherde, självskr. ordf. (se nedan); ***Faleij, V.**, banktjänsteman, kyrko-
fullm.; ***Granstedt, G. A.**, bankkamrerare,
kyrkofullm., kyrkovård och kassaförval-
tare; ***Gustafsson, S. A.**, gjutare, kyrkofullm.;
***Hellman, H. R.**, gjuteriarbetare, kyrkofullm.;
***Johansson, E. G.**, ombudsman, stadsfullm.,
kyrkofullm.; ***Skoglund, P. E.**, direktör, kyrko-
fullm.; ***Österberg, J. E. J.**, tf. överkonstapel,
kyrkofullm., kyrkovård; en vakant.
Suppleanter: ***Jonsson, R.**, byggnadsingenjör;
***Lindström, K. O.**, bryggeriarbetare, kyrko-
fullm.

Kyrkonotarie.

Påhlman, J. M. G., hovrätts e. o. notarie; t. V.
(3)1 55 94.

Ett skrivbiträde.

Församlingens skolråd.

Se sid. 222.

Församlingens revisorer.

För kyrkorådet.

Cläesson, E. L., kontorsskrivare; **Malmgren, C. E.**, folkskollärare; **Wahlgren, H. V.**, kamrerare.
Suppleanter: **Ahlbom, K. E.**, typograf; **Anders-
son, K. F.**, maskinarbetare; **Harling, Anna H. M.**, f. d. bankkassör.

För skolrådet.

Andersson, E. M., järnsvarvare; **Sandström, G. A.**,
spårvägsman; **Tiberg, B.**, banktjänsteman.
Suppleanter: **Beckman, G. H. V.**, bankkam-
rerare; **Karlsson, E. L.**, elektriker; **Liljeholm,
C. G. M.**, byggnadsarbetare.

Kyrkoherde.

Mogård, J. A. B.

Komministrar.

Malmberg, W. A.; **Alner, Hj. P.**

Ständig adjunkt.

Lundberg, P. I.

Kantor, klockare och kyrkofogde.

Hellerstedt, S. M. H.

Organist.

Westin, A.

Diakonissa.

(Högalids prästgård, Sö.; t. S. (4)3 12 29;
mottagningstid: vardagar, utom tisdagar,
8—9,30.)

Johansson, Laura.

Kyrkovaktmästare.

Trybom, K. M.

En andre vaktmästare.

Brännkyrka församling.

*Expeditioner: församlingshuset, Liljehol-
men, Stockholm 9; t. Liljeholmen 14; ex-
peditionstid: vardagar utom lördagar 9
—11, lördagar 10—11, dessutom fredagar
18—19,30; Solberga, Älvsjö; t. Älvsjö 1 02;
expeditionstid: måndagar, onsdagar och
lördagar 8—9.*

Församlingen benämndes ursprungligen Wan-
tör. Namnet Brännkyrka möter dock redan på
1400-talet. Brännkyrka socken inkorporerades i
kyrkligt avseende med Stockholm den 1 maj
1914 efter att tidigare ständigt hava varit annex-
församling till Huddinge.

Med församlingen införlivades fr. o. m. år
1930 södra delen av det med staden inkorpore-
rade området av Nacka socken. I enlighet med
kungl. brev den 25 april 1930 avskildes Bränn-
kyrka församlings östra del fr. o. m. år 1931
från församlingen för att utgöra egen församling
under namn av Enskede församling (se nedan).
Brännkyrka och Enskede församlingar skola dock
tills vidare hava gemensam ekonomi under sam-
fällid förvaltning av de båda församlingarnas
kyrkoråd.

Brännkyrka församlings kyrka, som är be-
lägen vid Liseberg, härstammar från den tidi-
gare medeltiden. Den har flera gånger blivit
ombyggd efter eldsvådor. Genom sällskapet för
främjande av kyrklig själavård har vidare inom
församlingen uppförts en mindre kyrkobyggnad,
benämnd *S:t Sigfrids kyrka*. Denna, som är
belägen vid Blommensberg, har tidigare under
namn av Stefanskapellet varit uppförd inom Jo-
hannes församling, men flyttades till sin nuva-
rande plats i Brännkyrka församling år 1904
och blev därvid väsentligt utvidgad. Fr. o. m.
1918 har församlingen, som tidigare bidragit
till bestridande av kostnaderna, ensam övertagit
underhållsskyldigheten för densamma.

Inom församlingen finnes en särskild *kyrko-
gårdsnämnd*, bestående av kyrkoherden som
självskriven ordförande samt fyra av kyrkorådet
valda ledamöter, vilken handhar förvaltningen av
dels kyrkogården vid Brännkyrka kyrka, dels
den församlingen tillhöriga nya begravnings-
platsen vid Västberga.

**Kyrkl.
in-
stitu-
tioner.**

Kyrkl.
in-
stitu-
tioner.

Stat år 1932 (gemensam för Brännkyrka och Enske församlingar). Utgifter: 241,335: 46 kr.; inkomster: 51,391: 66 kr.

Utbetaling pr skattekrona. Till kyrkokassan 19 öre, till prästerskapets avlönning 8 öre och till skolkassan 6 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., boställe. Två komministrar: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., fri bostad eller hyresersättning. Ständig adjunkt: lön 2,500 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., provisoriskt tilläggsarvode 900 kr., ersättning för bostad och vivre 3,000 kr. Kyrkonotarie: arvode 700 kr. Skrivbiträde: lön 2,160 kr., tre ålderstillägg, vardera å 300 kr. Klockare: lön 3,360 kr., tre ålderstillägg, vardera å 300 kr., dessutom hyresersättning 850 kr. Organist vid Brännkyrka kyrka: lön 1,500 kr., fri bostad. Organist och kantor: vid S:t Sigfrids kyrka: lön 1,000 kr. Två diakonissor (gemensamma med fattigvårdsstyrelsen): avlönade av fattigvårdsstyrelsen och diakonissanstalten, fri bostad. En sjukvårdssyster: avlönad av föreningen för sjukvård hos fattiga i Brännkyrka församling. Kyrkovaktmästare: vid Brännkyrka kyrka: lön 3,300 kr., tre ålderstillägg, vardera å 300 kr.; vid S:t Sigfrids kyrka: lön 1,000 kr. Vaktmästare vid församlingshuset: lön 2,640 kr. En kyrkogårdsvaktmästare: lön 3,150 kr.¹⁾ — Dessutom utgår till prästerskapet dyrtidstillägg enligt av kungl. maj:t och riksdagen bestämda grunder (9 % af kontanta avlöningsförmåner, därjämte vissa barntillägg) samt till övriga befattningshavare rörligt tillägg i överensstämmelse med för stadens befattningshavare gällande grunder.

Enligt å kyrkostämma fattat beslut utgår till ledamöter av församlingens kyrkoråd och skolråd samt församlingens revisorer dagtraktamente med 5 kr. per bevisat sammanträde.

Kyrkofullmäktige.

Församlingen har å kyrkostämma i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 30.

Val av kyrkofullmäktige ägde rum den 5 nov. 1931. Antalet röstande utgjorde 5,093 (motsvarande 27,8 % av samtliga röstande). Vid valet afgavs under väljarbeteckningarna »För kyrka och skola. Kyrkligt intresserade» (Kyrkl.) 1,028 godkända röster (6 platser), under väljarbeteckningarna »För kyrka och skola. För församlingen» (Förs.) 384 godkända röster (2 platser), under väljarbeteckningarna »Arbetarepartiet Socialdemokraterna» (Soc.) 2,740 godkända röster (17 platser), under väljarbeteckningarna »Arbetarepartiet Kommunisterna» (Komm.) 862 godkända röster (5

platser) samt under väljarbeteckningen »Klass mot klass» 57 godkända röster (ingen plats).

Ordförande.

Johansson, O. L., brädgårdsarbetare (se nedan).

Vice ordförande.

Flygare, B. O., kontorsskrivare (se nedan).

Ledamöter.

Johansson, O. L., brädgårdsarbetare (Soc.); Jansson, E., stationsförmän (Soc.); Lindskog, H. J., kyrkoherde (Kyrkl.); Melén, C. A., murare (Soc.); Larsson, A. G. H., elektriker (Komm.); Lindholm, E. E., instrumentmakare (Soc.); Söderberg, N. E., handelsträdgårdsmästare (Kyrkl.); Svensson, N. Hj. H., reparatör (Soc.); Flygare, B. O., kontorsskrivare (Soc.); Ölander, A. F., inspektör (Förs.); Göransson, C. G. E., chaufför (Komm.); Johansson, F. O. A., förrädsman (Soc.); Lundin, f. Fornstedt, Sigrid A., barnavårdsman, stadsfullm. (Soc.); Lindquist, C. G. A., aktuarie (Kyrkl.); Pehrsson, J. P., f. d. förtroendeman (Soc.); Ek, Anna C., sömmerska (Komm.); Björkman, J. W., direktör (Kyrkl.); Ericsson, K. J. E., typograf (Soc.); Larsson, C. H., verkstadsarbetare (Soc.); Larsson, C. A., förman (Soc.); Hultén, K. A. A:son, f. d. bagarmästare (Kyrkl.); Ludvigsson, J. B., typograf (Komm.); Mårdh, f. Söderlund, Anna K., sömmerska (Soc.); Lundh, J. A., folkskollärare (Förs.); Wikström, C. F., skomakeriäldre (Soc.); Eriksson, E. G., kontorsskrivare (Soc.); Samuelsson, G. E. O., skrädderiäldre (Komm.); Berglöf, Gerda A., översköterska (Kyrkl.); Andersson, K. A., byggnadsniece (Soc.); Öberg, A. F., eldare (Soc.).

Sekreterare.

Smedberg, T. K. E., järnvägstjänsteman, kyrkonotarie (se nedan).

Kyrkoråd.

Lindskog, H. J., kyrkoherde, kyrkofullm., själskr. ordf. (se nedan); *Ek, Anna C., sömmerska, kyrkofullm.; *Jansson, E., stationsförmän, kyrkofullm.; *Johansson, F. O. A., förrädsman, kyrkofullm.; *Johansson, O. L., brädgårdsarbetare, kyrkofullm.; *Larsson, A. G. H., elektriker, kyrkofullm.; *Lindquist, C. G. A., aktuarie, kyrkofullm.; *Lödin, G., järnarbetare; *Svensson, N. Hj. H., reparatör, kyrkofullm.; *Söderberg, N. E., handelsträdgårdsmästare, kyrkofullm.

Suppleanter: *Andersson, J. F., verkstadsföreståndare; *Eriksson, E. G., kontorsskrivare, kyrkofullm.; *Ferb, K. P. E., lagerbiträde; *Gustavsson, A. R., förste skötare; Kling, F. A., byggmästare, kyrkovärd; *Ludvigsson, J. B., typograf, kyrkofullm.; *Lundh, J. A.,

¹⁾ Denna lön avser anställning hos församlingens kyrkogårdsnämnd.

folkskollärare, kyrkofullm., kyrkovärd; ***Samuelsson**, G. E. O., skrädderiarbetare, kyrkofullm.; ***Sandberg**, C. A. J:son, förman; **Österberg**, A. S., brädgårdsarbetare.

Kyrkonotarie.

Smedberg, T. K. E., järnvägstjänsteman; t. Lilje-holmen 39.

Ett *skrivbiträde*.

Församlingens skolråd.

Se sid. 222.

Församlingens kyrkogårdsnämnd.

Lindskog, H. J., kyrkoherde, ordf.; **Gäbel**, M., disponent; **Johansson**, O. L., brädgårdsarbetare, verkst. ledamot; **Jansson**, E., stationsförman; **Larsson**, A. G. H., elektriker.

Församlingens revisorer.¹⁾

Brewitz, K. A., typograf; **Lundgren**, R. V. A., bankkamrerare; **Magnusson**, E. O. E., bokbinderiarbetare.

Suppleanter: **Nyman**, J. W., skomakare; **Göransson**, C. G. E., chaufför; **Carlsson**, A. A., handelsföreståndare.

Kyrkoherde.

Lindskog, H. J.

Komministrar.

Lagerkranz, J. L.; **Swensson**, S. E.

Ständig adjunkt.

Danielsson, J. E. V.

Klockare.

Öhlander, H. A. G.

Organister.

Granér, C. T. (Brännkyrka kyrka); **Lundgren**, P. I., *tf.* (St Sigfrids kyrka).

Diakonissor för församlings-, sjuk- och fattigvård.

Kristoffersson, Nanna, sjukvårdssyster; **Näafgränd**, *Älvsjö*; t. *Älvsjö* 5 74; *mottagning: vardagar 8,30—9,30.*

Nylander, Anna V.; **Söderholm**, Elsa K., fattigvårdsdiakonissor; *mottagning: se sid. 177.*

Kyrkovaktmästare.

Persson, J. O. (Brännkyrka kyrka); **Hallström**, K. E. A. (St Sigfrids kyrka).

Vaktmästare vid församlingshuset.

Engzelius, J. S. G.

En *kyrkogårdsvaktmästare* (vid nya begravningsplatsen).

¹⁾ För revision av Brännkyrka och Enskede församlingars gemensamma räkenskaper (jfr sid. 436).

Enskede församling.

Kyrkl.

Expedition: Handelsvägen 20, Enskede; t. Enskede 24 62 (exp.). Enskede 24 63 (kyrkoherden); expeditionstid: vardagar 10—11 samt helgfria fredagar 19—20.

I enlighet med kungl. brev den 25 april 1930 har Enskede församling fr. o. m. år 1931 utbrutits ur Brännkyrka församling samt utgör jämlikt kungl. maj:ts resolution den 23 jan. 1931 från den 1 maj 1931 eget pastorat. Brännkyrka och Enskede församlingar skola dock tills vidare hava gemensam ekonomi (jfr ovan).

Församlingens kyrka uppfördes under åren 1913—1915 genom sällskapets för främjande av kyrklig själavård försorg samt förvärvades av däv. Brännkyrka församling år 1918.

Stat år 1932 (gemensam för Brännkyrka och Enskede församlingar). Utgifter: 241,305: 46 kr.; inkomster: 51,391: 66 kr.

Utdebiter per skattekrona. Till kyrkokassan 19 öre, till prästerskapets avlönning 8 öre och till skolkassan 6 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 8,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., fri bostad eller hyresersättning. Komminister: lön 5,000 kr., provisorisk tilläggs-lön 2,100 kr., fri bostad eller hyresersättning. Kyrkonotarie: 500 kr. Klockare och kyrkoskrivare: lön 3,360 kr., dessutom hyresbidrag. Organist och kantor: lön 1,000 kr. Sjukvårdssystem: avlönad av föreningen för sjukvård hos fattiga i Brännkyrka församling. Kyrkovaktmästare: lön 680 kr., dessutom bostad, värme och lyse. — Till prästerskapet utgår dessutom dyrtidstillägg enligt av kungl. maj:ts och riksdagen bestämda grunder (9 % å kontanta avlöningsförmåner, därjämte vissa bantillägg) samt till övriga befattningshavare rörligt tillägg enligt för stadens befattningshavare gällande grunder.

Till ledamöter av församlingens kyrkoråd och skolråd utgår dagtraktamente med 5 kr. per beviljat sammanträde.

Kyrkofullmäktige.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 30.

Val av kyrkofullmäktige ägde rum den 5 nov. 1931. Antalet röstande utgjorde 3,430 (motsvarande 31,5 % av samtliga röstande). Vid valet avgåvos under väljarbeteckningen »Kyrkl. intresserade» (Kyrkl.) 1.119 godkända röster (10 platser), under väljarbeteckningen »För Enskede församlings välfärd» (Förs.) 215 godkända röster (2 platser), under väljarbeteckningarna »Arbetspartiet Socialdemokraterna» (Soc.) 1,753 godkända röster (16 platser), under väljarbeteckningarna »Arbetspartiet kommunisterna» (Komm.) 268 godkända röster (2 platser) samt under väljarbeteckningen »Klass mot klass» 63 godkända röster (ingen plats).

**Kyrkl.
in-
stitu-
tioner.**

Ordförande.

Björling, J., folkskollärare (se nedan).

Vice ordförande.

Helén, H. V. J., kyrkoherde (se nedan).

Ledamöter.

Eriksson, E. G. F., stereotypör (Soc.); Helén, H. V. J., kyrkoherde (Kyrkl.); Ljungberg, P. G. L., handelsarbetare (Soc.); Lindberg, P. E. B., bankvaktmästare (Soc.); Eriksson, J. G., ingenjör (Kyrkl.); Andersson, A., byggnadsarbetare (Soc.); Kumlin, H. V., spårvägsman (Soc.); Lindqvist, G. R., redaktör, stadsfullm. (Kyrkl.); Friberg, A. E., stadsbud, stadsfullm. (Soc.); Gau, H. A., frihamnsarbetare (Komm.); Lindahl, J. O. E., ingenjör (Kyrkl.); Ferdman, G. S., gravör (Soc.); Ohlson, K. I., kontorist (Soc.); Holm, D. G. R., kontorschef (Kyrkl.); Hinderesson, f. Johnsson, T. Maria, f. d. folkskollärarinna (Förs.); Eriksson, B., journalist (Soc.); Westerberg, C. A., bokförelse (Kyrkl.); Karlsson, E. W., spårvägsman (Soc.); Björkner, P., murare (Soc.); Sjöstedt, f. Österman, Berta, fru (Kyrkl.); Lantz, W. G. G., tullkontorist (Soc.); Carlsson, J. A., byggnadsarbetare (Soc.); Lundgren, R. V. A., bankkamrerare (Kyrkl.); Svensson, A. H., murare (Komm.); Björling, J., folkskollärare (Soc.); Hylander, K. H. R., apotekare (Kyrkl.); Sandberg, E. T. G., sjukgymnast (Soc.); Helle, A. V., folkskollärare (Soc.); Eklund, S., folkskollärare (Kyrkl.); Nyström, O. E., byggmästare (Förs.).

Sekreterare.

Lindquist, N. C., kammarrättsnotarie, kyrkonotarie (se nedan).

Kyrkoråd.

Helén, H. V. J., kyrkoherde, kyrkofullm., självskr. ordf. (se nedan); *Andrée, J. E., postkontrollör; *Eriksson, J. G., ingenjör, kyrkofullm.; *Friberg, A. E., stadsbud, stadsfullm., kyrkofullm.; *Gau, H. A., frihamnsarbetare, kyrkofullm.; *Helle, f. Ahrborg, Doris T., fru; *Lindahl, J. O. E., ingenjör, kyrkofullm., kyrkovård; *Ljungberg, P. G. L., handelsarbetare, kyrkofullm.; *Sandberg, E. T. G., sjukgymnast, kyrkofullm.; *Sandeberg, M. O., slakthus- och saluhållsdirektör; *Zander, J. A., direktör, kyrkovård, kassaförvaltare.

Suppleanter: *Andersson, A., byggnadsarbetare, kyrkofullm.; *Ericsson, H. E. T., tandläkare; *Eriksson, B., journalist, kyrkofullm.; *Holm, D. G. R., kontorschef, kyrkofullm.; *Karling, J. E. B., chaufför; *Karlsson, E. G., skomakare; *Lind, C. J., kamrerare; *Olsson, f.

Viksten, Judith, fru; *Setréus, I. M., kontorist; *Thaning, H. J., disponent.

Kyrkonotarie.

Lindqvist, N. C., kammarrättsnotarie; t. Enskede 9 23.

Församlingens skolråd.

Se sid. 223.

Församlingens revisorer.

Se sid. 435 under Brännkyrka församling. (Revisionen avser Brännkyrka och Enskede församlingars gemensamma räkenskaper.)

Kyrkoherde.

Helén, H. V. J.

Vice komminister.

Heldt, T. E. O.

Klockare och kyrkoskrivare.

Vakant, t.f. Setréus, O. R.

Organist och kantor.

Vakant, t.f. Jarne, F. J.

Sjukvårdssyster.

Derwinger, Ebba M. U.; Krokvägen 68, Enskede; t. Enskede 350; mottagning: vardagar 11—12.

Kyrkovaktmästare.

Hammarström, f. Pettersson, Alma S.

Bromma församling.

Expeditioner: Ulvsunda prästgård, Lövåsvägen, Ulvsunda (postfack 3, Ulvsunda); t. Ulvsunda 155; expeditionstid: vardagar 10—11 samt fredagar 19—20; församlingshuset, Bällsta, Sundbyberg; t. Bromma 170 (kommunister); expeditionstid: tisdagar 13—14, fredagar 19—20; Bergviksvägen 64, Äppelviken; t. Äppelviken 16 00 (ständiga adjunkten); expeditionstid: tisdagar, torsdagar och lördagar 9—9,30, onsdagar 19,30—20,30.

Bromma tillades 1624 kyrkoherden i Klara församling som annex, vilken anordning ägde bestånd till 1663. Åren 1663—1680 hörde Bromma till Klara församling. Åren 1663—1668 och 1680—1784 var Bromma församling anslagen till kyrkoherden i Riddarholmsförsamlingen. Därefter innehades Bromma pastorat tillsammans med prebende av kyrkoherdar i olika Stockholms församlingar. Från 1847 har Bromma varit fullt självständigt. Dit hörde förut även

Sundbyberg, som dock sedan den 1 maj 1916 utgör eget pastorat. Fr. o. m. den 1 maj 1917 är Bromma i kyrkligt avseende införlivat med Stockholm. — Den ursprungliga kyrkan uppfördes sannolikt i slutet av 1100-talet men har senare försetts med åtskilliga tillbyggnader, de sista från förra hälften av 1700-talet. En för församlingens södra delar avsedd kyrka å Västerledshöjden i Äppelviken började uppföras hösten 1931.

Stat år 1932. Utgifter: 243,717: 86 kr.; inkomster: 48,667: 86 kr.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 28 öre, till prästerskapets avlöning 9 öre och till skolkassan 10 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 7,480 kr., provisorisk tilläggslön 2,100 kr., fri bostad. Komminister: lön 4,165 kr., provisorisk tilläggslön 2,100 kr. Ständig adjunkt: lön 2,500 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr., provisoriskt tilläggsarvode 900 kr., ersättning för vivre 3,000 kr., hyresbidrag 1,200 kr. Sekreterare: arvode 3,000 kr. Klockare och organist: lön 1,500 kr. Kyrkovaktare: lön 3,600 kr. — Dessutom utgår dyrtidstillägg, till församlingens präster enligt av kongl. majt och riksdagen bestämda grunder (9 % å kontanta avlöningsförmåner, därjämte vissa barnstillägg) samt till övriga befattningshavare enligt å kyrkostämman fastställda grunder.

Enligt å kyrkostämman fattat beslut utgår till ledamöter av församlingens kyrkoråd och skolråd dagtraktamente med 5 kr. per beviljat sammanträde.

Kyrkofullmäktige.

Församlingen har å kyrkostämman i nov. 1930 bestämt antalet kyrkofullmäktige för församlingen till 30.

Val av kyrkofullmäktige ägde rum den 10 nov. 1931. Antalet röstande utgjorde 6,099 (motsvarande 41,6 % av samtliga röstande). Vid valet avgåvos under väljarbeteckningen »Kyrko-intresserade» (Kyrk.) 2,680 godkända röster (13 platser), under väljarbeteckningarna »Arbetarepartiet Socialdemokraterna» (Soc.) 2,184 godkända röster (11 platser), under väljarbeteckningarna »Arbetarepartiet Kommunisterna» (Komm.) 551 godkända röster (3 platser), under väljarbeteckningen »Församlingsvärd. Social välfärd» (Förs.) 609 godkända röster (3 platser) samt under väljarbeteckningen »Klass mot klass» 55 godkända röster (ingen plats).

Ordförande.

Svensson, M. T. K., kyrkoherde.

Vice ordförande.

Nyström, C. O. A., överstelöjtnant (se nedan).

Ledamöter.

Wiklund, E. O., ombudsman, stadsfullm. (Soc.);

Nyström, C. O. A., överstelöjtnant (Kyrk.);

Gustafsson, K. O., snickare (Soc.); Trotzig, C. A. F., rådman (Kyrk.); Larsén, J. A., byggnadsverkmästare (Soc.); Thélé, f. Roth, Elisif, fru, stadsfullm. (Kyrk.); Åhlander, W. N., mättningsförmän (Komm.); Ahlbin, G. H. G., redaktör, stadsfullm. (Kyrk.); Sjödin, J., förste ingenjör (Förs.); Plan, J. H., skomakeriarbetare (Soc.); Ström, B. G. A., ständig adjunkt (Kyrk.); Hedvall, A. G., folkskollärare (Soc.); Montelius, G. H., revisor (Kyrk.); Wickman, f. Johansson, Laura K., fru (Soc.); Petersson, H. V., kamrerare (Kyrk.); Carström, A. E., spårvägsman (Soc.); Dorff, f. Larsson, Elina W., fru (Kyrk.); Bergqvist, J. A., folkskollärare (Förs.); Nylén, K. E. V., typograf (Komm.); Rustige, F. J. H., ingenjör (Kyrk.); Winberg, E. G., stenhuggare, stadsfullm. (Soc.); Björklund, H. R., agronom (Kyrk.); Sandö, M. S., vävare (Soc.); Turén, S. E. H., revisionsssekreterare (Kyrk.); Åkerlund, E. A., metallarbetare (Soc.); Kjellgren, N. A., hovrätts e. o. notarie (Kyrk.); Petersson, F. F., vaktmästare (Soc.); Lindblad, f. Duse, Elsa H. K., fru (Kyrk.); Brundin, J. E., disponent (Förs.); Romlin, A. B., hamnarbetare (Komm.).

Sekreterare.

Björkman, C. A. J., sekreterare, kyrkonotarie (se nedan).

Kyrkoråd.

Svensson, M. T. K., kyrkoherde, självskr. ordf. (jfr nedan); *Andersson, F., direktör; *Gustafsson, K. O., snickare, kyrkofullm.; *Larsén, C. G., verkmästare; *Larsén, J. A., byggnadsverkmästare, kyrkofullm.; *Nilsson, P. W., f. d. linjemästare, kyrkovärd; *Norström, K., fanjunkare, kyrkovärd; *Rustige, F. J. H., ingenjör, kyrkofullm.; *Åhlander, W. N., mättningsförmän, kyrkofullm.

Suppleanter: *Andersson, K. A., grundläggare; *Bergqvist, J. A., folkskollärare, kyrkofullm.; *Carström, A. E., spårvägsman, kyrkofullm.; *Ekström, G. M., chaufför; *Hallbäck, G. O. A., läroverksadjunkt; *Nilsson, D. O. E., apotekare; *Sandö, M. S., vävare, kyrkofullm.; *Åmark, f. Thulin, Elin P., fru.

Kyrkonotarie.

Björkman, C. A. J., sekreterare; t. Äppelviken 778.

Församlingens skolråd.

Se sid. 224.

Församlingens revisorer.

Montelius, G. H., revisor; André, K. A., kassör.

Suppleanter: Sahl, E. E., spårvägsman; Strömer, C. A., revisor.

Kyrkl. in- stitu- tioner.

Svensson, M. T. K.

Kyrkoherde.

Komminister.

Hjorth, C. N.

Ständig adjunkt.

Ström, B. G. A.

Klockare och organist.

Vakant, *tj.f.* Videfors, G. J.

Kyrkovaktare.

Svensson, F. A.

Tyska församlingen.

(Sita Gertrud.)

Expedition: Svartmangatan 16, St.; t. (1) 11 88, N. (20) 21 56; expeditionstid: vardagar utom lördagar 10—11 (1 juni—15 sept. tisdagar och fredagar 10—11).

Tyskarna i Stockholm fingo 1571 av konung Johan III frihet att upphygga sin egen kyrka och hava begravningsplats, till vilka ändamål de, till en början tillsammans med finska församlingen, använde Sita Gertruds kapell, som stod på den plats, där nu tyska kyrkan står. När detta kapell först blivit byggt, är okänt, men 1607 erhöill tyska församlingen kapellet »för evärdeliga tider», vilken donation av konung Gustav II Adolf stadfästes 1612, varpå kyrkobygget igångsattes 1619 och fullbordades 1642. Till församlingen höra alla i huvudstaden bosatta, i Tyskland eller annorstädes av tyska föräldrar födda män av evangeliska bekännelsen samt deras hustrur och barn.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 60 öre.

Avlöningar m.m. Kyrkoherde: 8,000 kr., fri bostad. Pastorsadjunkt: 1,800 kr. Predikobitråde: 2,000 kr. Kyrkonotarie: 5,400 kr. Klockare: 2,100 kr., två ålderstillägg, vardera å 300 kr. Organist: 2,400 kr. Kantor: 2,000 kr. Klockspelare: 600 kr. Kyrkovaktare: 2,100 kr., fri bostad. Ringare: 300 kr. — Å vissa delar av ifrågavarande löner utgå dessutom dyrtidstillägg.

Hederspresident.

Wachtmeister, E. H., greve, överstekammarjunkare.

Kyrkoråd.

Ohly, C. E. W., kyrkoherde, själskr. ordf. (se nedan); Adami, P. G., direktör; Däumichen, M. C. A., generalkonsul, ordf. för föreståndarekollegiet; Grave, R. O. E., fabriksör; Gröder, C. H., grosshandlare; Pott, G. F. L., direktör; Schlachter, F. W. H., läroverksadjunkt.

Kyrkonotarie.

Bassmann, L. H. H.

Församlingens revisorer.

von Hillern-Flinsch, O. G. F., grosshandlare; Isselhorst, H. C. W., grosshandlare; Otto, R. M., direktör.

Suppleanter: Kindt, K. H. A., grosshandlare; en vakant.

Kyrkoherde.

Ohly, C. E. W.

Pastorsadjunkt.

Carlsson, G. D.

Predikobitråde.

Leuchtenberger, H. A. W.

Klockare.

Faulwasser, J. T.

Organist och klockspelare.

Vakant, *tj.f.* Torlind, J. T.

Kantor.

Vakant, *tj.f.* Lindberg, G. E.

Diakonissa.

(Själagårdsgatan 15, St.; t. (1) 1 07 27; mottagning: vardagar 15—16.)

Brinckman, Ulla V.

Kyrkovaktare.

Körner, G.

En ringare.

Finska församlingen.

(Fredriks förs.)

Expedition: Finska kyrkan, Slottsbacken 2 C (postadress: Stockholm 2); t. N. (2) 1 34 98; expeditionstid: tisdagar och fredagar 11—12.

Finska nationella församlingen i Stockholm, som uppkom vid tiden för reformationen, hade under ett par hundra år sin gudstjänstlokal på diverse platser både i staden och på malmarna, däribland åren 1609—1719 i Riddarholmskyrkan, till dess den år 1725 fick sin nuvarande kyrka, det forna s. k. Lilla bollhuset, vilket genom öppet brev den 14 februari 1727 tillförsäkrades dem »med oryggelig besittningsrätt». Medlemmar av finska församlingen äro enligt kungl. brev den 21 dec. 1840 »personer, födda i Finland eller annorstädes av finska föräldrar, män av finsk börd och deras hustrur, oavsett dessas nationalitet,

ävensom barn, styvbarn och fosterbarn åt finska föräldrar. Kyrkoherdebefattningen kan sökas av svenskar och finnar, som äro mäktiga båda språken.

Utdebitering pr skattekrona. Till kyrkokassan 50 öre.

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: lön 4,000 kr., dyrtidstillägg 3,000 kr., fri bostad. Klockare, organist och kantor: lön 1,000 kr., dyrtidstillägg 600 kr., fri bostad. Kyrkovaktare: lön 300 kr., dyrtidstillägg 500 kr., fri bostad.

Kyrkoråd.

Kihlstedt, G., vice pastor, självskr. ord f. (se nedan); **Bastman**, A. E., sekreterare; ***Brunström**, K. E. L., f. d. revisor; **Hedgren**, J., vice konsul; **Nordenstrahl**, T. O. R., f. d. vattenledningschef; **Orwin**, H. S., bankkamrerare; ***Schlytern**, C. H., kansliråd; **Sällström**, P. A. F., byggmästare, kyrkovård; ***Sällström**, R. H., ingenjör; ***Willgren**, C. G., tf. taxeringskommisarie.

Församlingens revisorer.

Lindstrand, C. H., bokförelare; **Petterson**, J. A., speccerihandlare.

Suppleanter: **Holmborg**, K. E., sjökapten; **Liwendahl**, J. R., direktör.

Kyrkoherde.

Montell, V., tjl.

Vice pastor.

Kihlstedt, G., komminister i Kungsholms förs.

Klockare, organist och kantor.

Ritari, J.

Kyrkovaktare.

Edelgård, A. L.

Av Stockholms territoriella församlingar i 1932 års utgiftsstater upptagna anslag till vissa enskilda institutioner m. m.

Under avd. 4 (sid. 362) hava i kommunalkalendern uppgifter lämnats om de icke-kommunala institutioner m. m., som innevarande år understödjas av Stockholms stad. Då liknande anslag till vissa allmännyttiga institutioner och anordningar även utgå från Stockholms kyrkliga kommuner, har det syntes lämpligt att ur de territoriella församlingarnas utgiftsstater för år 1932 här meddela en summarisk sammanställning av församlingarnas ifrågasvarande anslag. (Någon specifikation på de särskilda församlingarna har av utrymmesskäl ej kunnat ske, och i de fall då anslag till samma ändamål utgå från flera församlingar, hava de sammanräknats till här angivet totalbelopp.)

I sammanställningen äro ej medtagna sådana å de olika församlingarnas stater uppförda anslag till sociala och andra icke-kyrkliga ändamål, vilkas fördelning handhaves av resp. församlingars egna organ (vissa anslag till beklädning av konfirmander och andra fattiga barn, till fattigas sommarvistelse m. m.). Vidare äro icke medtagna anslag till vissa i nära samband med resp. församlingar stående kyrkliga föreningar för ungdomsvård m. m., liksom ej heller avgifter från resp. församlingar till diakonissanstalten för församlingsdiakonissor och församlingssystrar. Bidrag till enskilda institutioner från under församlingarnas förvaltning stående fonder hava ej heller medräknats.

Undervisning och kulturell verksamhet.

Stockholms enskilda hantverkskola (se sid. 368)	kr. 2,500:—
De blindas förening (för biblioteket) (se sid. 385)	» 2,900:—
Arbetarnes bildningsförbunds Stockholmsavdelning (för sektionerna i Brännkyrka, Enskede och Bromma) (se sid. 373)	» 1,900:—
Bromma föreläsningförening (se sid. 374)	» 800:—
Bromma hembygdsförening	» 300:—
Summa kr.	8,400:—

Hälso- och sjukvård.

Sjukvårdsföreningar (se sid. 380)	kr. 25,750:—
Stockholms centrala diakoniråds konvalescenthem å Ribbingebäck (se sid. 379 och nedan)	» 3,100:—
Stockholms stadsmissions vilohem vid Edesta (se sid. 385)	» 1,500:—
Tomta vilohem, Fresta	» 5,000:—
Summa kr.	35,350:—

Social verksamhet m. m.

Skyddsföreningar och arbetsföreningar (se sid. 384)	kr. 9,525:—
Föreningen »Arbetsbiet»	» 800:—
Stockholms stadsmission (se sid. 384 och ovan)	» 5,800:—
Stockholms blindförbund	» 2,200:—
Föreningen »De blindas vilohem Phosphoros»	» 100:—
Dövstumföreningen i Stockholm (se sid. 374)	» 1,300:—
Hemmet för arbetssökande kvinnor (se sid. 387)	» 600:—
Stiftelsen Katarinagården	» 3,000:—
Föreningen Barnavårn (se sid. 389)	» 200:—
Stiftelsen Unga kvinnors värn (se sid. 390)	» 16,500:—

Kyrkl. in- stitu- tioner.	Stockholms kyrkliga socialråd (se sid. 408) kr.	4,900:—	Barnavårdsbyrån i Brännkyrka (se sid. 391) kr.	1,000:—
	Stockholms kyrkliga ungdomsråd (se sid. 408) »	500:—	Klara församlings barnhem, Tumba »	2,000:—
	Stockholms centrala diakoniråd (för sjömansvård i Stockholms hamnar) (se ovan) »	9,050:—	Kungsholms barnhem, Sagostigen 5, Appelviken »	1,500:—
	Svenska kyrkans sjömansvård i främmande hamnar »	500:—	Lilla Solhemmet »	300:—
	Hjälpkommittén för sjömän . . . »	200:—	Föreningen Barnaglädje, Sigrid Sjöbergs minne »	500:—
	Samfundet Pro fide et christia- nismo »	150:—	Skollovs- och småbarnskolonier (se sid. 395) »	272,050:—
	Södra kristliga föreningen av unge män »	600:—	Hjälpklassernas skyddsförening (för barns sommarvistelse) . »	2,500:—
	Summa kr.	55,925:—	Centralkommittén för feriebarns utsändande »	8,500:—
			Fjällkolonier för barn »	9,500:—
			Stiftelsen Stockholms hörselsvags- kolonier »	10,500:—
Barn- och ungdomsvård.			Arbetsstugor (se sid. 394) . . . »	88,300:—
Barnkrubbor, barnavårn och små- barnsskolor m. m. (se sid. 394) kr.			Bromma ungdomsråd (se sid. 395) »	1,300:—
Föreningen Mjölkdroppen (se sid. 392) »			Summa kr.	537,350:—
Föreningen Maria mjölkdroppe (se sid. 392) »			Inalles kr.	637,025:—

K. hovkonsistorium med därunder hörande församlingar.

Hovkonsistorium lär vara instiftat år 1662. I en den 20 december 1662 utfärdad »ordning, var- efter överhovpredikanten och hovpredikanterna skulle sig rätta», omtalas trenne hovpredikanter, bland dem en överhovpredikant. I nådig »instruktion för konsistorium aulicum» av den 28 juni 1681 tillägges konsistorium samma rätt och myndighet som andra konsistorier i riket; preses skulle vara överhovpredikanten, ordinarie bisittare övriga hovpredikanter; när ärenden rörande kungl. livgardet förekommo, skulle prästerna vid regementet äga säte och stämma i konsistoriet. Förordningen om rättegången i domkapitlen av den 11 februari 1687 gjorde livgardes- och artilleripredikanter till ordinarie ledamöter av konsistoriet, år 1792 tillkom även kyrkoherden i Skeppsholms församling. De under detta konsistorium lydande församlingarna äro icke territoriella. Genom kungl. maj:ts beslut den 11 mars 1927 hava de militära kyrkoförsamlingarna (för vilka under tiden 1892—1927 som garnisonskyrka och gudstjänstlokal användes den vid Ladugårdsgärdet belägna Gustav Adolfskyrkan) fr. o. m. den 1 maj 1927 upphört och deras medlemmar överförts till resp. territoriella församlingar. Hovförsamlingens gudstjänst för- rättas i slottskapellet; Skeppsholms församling har egen kyrka (jfr nedan).

Instruktion. Kungl. instruktion den 28 juni 1681 (med ändringar).

Hovkonsistorium.

K. slottet, St.; ingen bestämd sessionstid.

Preses.

Widner, N., överhovpredikant, pastor primarius, kyrkoherde i Storkyrkoförs.

Assessorer.

Ähnfeldt, O. C. P., ord. hovpredikant, pastor i hovförs.

Bergö, C. J., ord. hovpredikant.

Brandt, G. A., kyrkoherde i Skeppsholms förs.

Konsistorienotarie.

Törnelli, E. R., registrator.

Hovkleresiet.

Expedition: Slottskapellets sakristia, St.

I spetsen för hovkleresiet stod redan under Gustav II Adolf en förste hovpredikant, sedermera även en äldste hovpredikant. Vid

mitten av 1600-talet synes först titeln överhovpredikant hava uppkommit och har alltsedan dess varit den brukliga för chefen för hovprästerskapet.

Avlöningarm.m. Överhovpredikant: 750 kr. Ordinarie och e. o. hovpredikanter uppbära ej arvede.

Överhovpredikant.

Widner, N., pastor primarius, kyrkoherde i Storkyrkoförs. (se ovan).

Ordinarie hovpredikanter.

Ähnfeldt, O. C. P., pastor i hovförs. (se nedan);
Bergö, C. J.

Dessutom *tjänstgörande e. o. hovpredikanter* till växlande antal.

Hovförsamlingen.

Slottskapellets sakristia (ingång från inre borggården genom porten till södra slottsalvet) och därifrån genom slottskapellet), St.; t. N. (20) 28 86; expeditionstid: tisdagar och fredagar 13—14.

Hovförsamlingen omfattar jämlikt kungl. förordningen den 30 sept. 1910 de vid de kungliga och furstliga hov-, slotts- och stallstaterna tjänstgörande ämbets- och tjänstemän samt be- tjäning med familjer och tjänstefolk, ävensom pensionerad dylik personal.

Avlöningar m. m. Pastor: lön 4,500 kr. Klockare och pedell: lön 1,800 kr. Organist: lön 2,000 kr. Kantor: lön 1,500 kr. Kyrkovaktmästare: lön 900 kr.

Kyrkoråd.

Ähnfeldt, O. C. P., självskr. ordf. (se nedan);
Hennerberg, C. F., organist; **Sylvén, E. A.**, kantor; en vakant.

Pastor.

Ähnfeldt, O. C. P.

Klockare och pedell vid hovkonsistorium.

Berg, P. J. R.

Organist.

Hennerberg, C. F.

Kantor.

Sylvén, E. A.

Kyrkovaktmästare.

Sjöström, S. A.

**Kyrkl.
in-
stitu-
tioner.**

Skeppsholms församling.

(K. flottan.)

Expedition: prästgården, Skeppsholmen, C. (postgirokonton nr 51381); t. N. (2) 1 03 95; expeditionstid: vardagar (utom lördagar) 11—12.

Skeppsholms församling — eller, som den ock på 1600-talet benämndes, Amiralitetsförsamlingen — leder sitt ursprung från Gustav II Adolfs regeringstid. Den omfattade då Skeppsholmen, Kastellholmen och den s. k. Kyrkholmen samt Ladugårdslandet. På den lilla Kyrkholmen, där nationalmuseum nu ligger, uppfördes år 1634 av amiralitetskollegium en liten träkyrka, Holmkyrkan, som begagnades av församlingen. Sedan Jakobs församling upprättats och år 1643 fått egen kyrka, reglerades år 1653 gränsen mellan denna församling och Skeppsholms församling. Ladugårdslandet, som år 1672 bildat egen församling (jfr sid. 424), avskildes år 1696 från Skeppsholms församling. År 1792 lades Skeppsholms församling under hovkonsistorium, i vilket församlingens kyrkoherde blev bisittare.

Den lilla Holmkyrkan nedbrann år 1822, varefter år 1824 på Skeppsholmen en ny stenkyrka började uppföras på statens bekostnad. Denna kyrka, som fick namnet Karl Johans kyrka, invigdes år 1842. Skeppsholmskyrkan, som har 1,400 platser, utgjorde till Gustav Adolfskyrkans tillkomst år 1892 garnisonskyrka för Stockholms hela garnison (jfr sid. 441).

Församlingens kyrkoråd konstituerades omkring 1770. Självskriven ordförande i detta var till 1864 eskaderchefen, sedermera stationsbefälhavaren. Därefter konstituerades kyrkorådet efter nu gällande ordning. Något skolråd äger församlingen numera icke.

Medlemmar i Skeppsholms församling äro jämlikt kungl. förordning den 30 sept. 1910 alla vid marinen fast anställda personer samt marinens pensionärer och gratialister jämte dessas familjer och tjänstefolk (f. n. c:a 4,700 personer). Församlingen är således delvis en civil församling, och då inemot hälften av dess medlemmar är bosatt inom marinens territorium på holmarna, är den också i viss mån att betrakta som en territoriell församling.

Församlingens kassor och fonder uppgingo den 1 jan. 1932 till 311,867 kr.

Stat år 1932: Utgifter: 21,700 kr.; inkomster: 21,700 kr. F. n. förekommer ingen utdebitering för kyrkliga ändamål eller prästerskapets avlöning.

Avlöningar. Kyrkoherden: lön av församlingen 5,000 kr., av marinen 1,860 kr., fri bostad (utan värme). Amiralitetspredi-

kanten: lön av marinen 1,410 kr. Kyrkonotarien: arvode 500 kr. Klockaren: arvode av marinen 750 kr., av församlingen 250 kr. Tf. organisten och kantorn: arvode 840 kr. Kyrkovaktmästaren: arvode 350 kr. — A kontanta löner och arvoden utgår dyrtidstillägg med c:a 20 %.

Kyrkoråd.

Brandt, G. A., kyrkoherde, självskr. ordf. (se nedan); ***Eneström, H. A. M.**, kommandör; **Nilsson, A.**, löjtnant i marinen; ***Nilsson, C. W.**, löjtnant i marinen, kyrkovård; **Riben, C. R.**, vice amiral; ***Sandström, K. A.**, löjtnant i marinen; **Tiselius, D. H.**, kommandör i marinen, kyrkovård; **Åckerberg, A. E.**, förrådsförvaltare; en vakant.

Suppleanter: ***Eriksson, C. B.**, kommandörkapten; **Leche, C. H. A.**, kommandörkapten; **Lännström, G. C.**, flaggstyrman; ***Wallin, S. A.**, kommandörkapten.

Kyrkonotarie.

Nilsson, C. W. (se ovan); t. Ålsten 7 10.

Församlingens revisorer.

Aspgren, L. S., förrådsförvaltare; **Gahn, C. W. H. C.**, kapten.

Suppleanter: **Lindgren, E. F.**, förste marinintendent; **Engqvist, C. A. H.**, flaggstyrman.

Kyrkoherde och amiralitetspastor.

Brandt, G. A.

Amiralitetspredikant.

Buréus, B. G. E.

Klockare.

Born, C. Hj.

Tf. organist och kantor.

Eklom, H. M.

Kyrkovaktmästare.

Wiegandt, S. O.

Främmande trosbekännares församlingar.

Främmande trosbekännare kallas de svenska medborgare, vilka ej tillhöra »den rena evangeliska läran», såsom regeringsformen § 2 betecknar Sveriges officiella religion. Skiljaktighet i kristen trosbekännelse medför i regel ej någon olikhet i svenska medborgares allmänna rättigheter och skyldigheter. Vissa undantag härifrån finnas dock stadgade: främmande trosbekännare äger sålunda ej innehåva statsrådsämbete eller prästerlig befattning m. m. Främmande trosbekännare har vidare ej rätt att inom den territoriella församling, där han är kyrkobokförd (se nedan), deltaga i kyrkostämmas överläggningar och beslut och kan ej väljas till ledamot av kyrko- eller skolråd. Mosaiska trosbekännare (jfr nedan) äro i ovan angivna hänseenden jämställda med övriga främmande trosbekännare.

Om främmande trosbekännares religionsutövning (med undantag av de mosaiskas; se sid. 444) stadgas i kungl. förordning den 31 okt. 1873 (den s. k. dissenterlagen). Enligt denna författning hava trosbekännare av annan kristen troslära än den evangeliskt-lutherska, vilka önska bilda av staten erkänd församling (staten erkänner blott sammanslutningar av kristen troslära), att härom ingiva ansökan till konungen med uppgift om trosbekännelse och församlingsordning. Om ansöknigen bifalles, äger församlingen rätt till offentlig religionsutövning. Varje församling av främmande trosbekännare skall anställa en föreståndare, som skall ha tillsyn över att församlingens offentliga gudstjänst överensstämmer med dess uppgivna trosbekännelse och församlingsordning samt att allmän lag därvid ej övertredes.

Medlemmar av främmande kristna eller mosaiska församlingar skola i kyrkobokshänseende upptagas i kyrkoböckerna för den till svenska kyrkan hörande territoriella församling, inom vars område de äro bosatta. Katolska och mosaiska församlingar hade tidigare fullständig egen kyrkobokföringsrätt; denna har dock fr. o. m. år 1911 begränsats till förande av födelse- samt död- och begravningsbok.

I avseende å skattskyldighet till svenska kyrkan, dess prästerskap eller betjäning gäller jämlikt lag den 16 okt. 1908 (med ändr. den 28 sept. 1928), att medlemmar av här omnämnda församlingar endast skola påföras hälften av de avgifter, vilka efter kyrkostämmas beslut eller eljest uttaxeras för berörda ändamål. För den minskning i skatteinkomster, som härigenom åsamkas kyrklig kommun, kan ersättning erhållas av statsmedel.

I Stockholm finnas åtskilliga av staten erkända församlingar av främmande trosbekännare. Här nedan införas emellertid endast de, som hava viss egen kyrkobokföringsrätt (jfr ovan), nämligen katolska och mosaiska församlingarna.

Katolska församlingen.

(Romersk-katolsk.)

Kyrkl.
in-
stitu-
tioner.

Expedition: Norra Smedjegatan 24, C.; t. N. (2) 1 80 44; expeditionstid: alla helgfria dagar 10—11,30 (1 juni—15 sept. endast måndagar och fredagar 10,30—11,30).

Katolska församlingen i Stockholm fick år 1784 kunglig stadfästelse av Gustav III. S:t Eugenia kyrka (å Norrmalm) togs i bruk år 1837 och S:t Eriks kyrka (å Södermalm) år 1892.

Katolska församlingens prästerskap har tillerkänts rätt att med laga verkan förrätta vigsel (även mellan kontraheter, av vilka endera tillhör svenska kyrkan).

I inre kyrkligt avseende är församlingen uppdelad i S:t Eugenia församling (på norr) och S:t Eriks församling (på söder).

(Katolska församlingar finnas utom i Stockholm i Göteborg, Malmö, Gävle och Norrköping.)

Avlöningar m. m. Kyrkoherde: 2,500 kr. Pastorsadjunkter: 2,500 kr. Organister: 1,000 kr. Kantor och dirigent: 800 kr. Sakristan: 1,000 kr.

Dessutom åtnjuta föreståndare, kyrkoherde, pastorsadjunkter och sakristan fri bostad med värme och lyse.

Kyrkoråd.

Wehner, E. J. R., kyrkoherde, ordf. och förvaltare (se nedan); **Blom**, K. H. E., ingenjör; **Favre**, C. A. H., kassakontrollant; **Kellner**, E. J. T., tjänsteman; **Meyer**, A., pastorsadjunkt; **Nordmark**, S. O. S., pastor (se nedan); **Sundström**, A. R., direktör.

Suppleanter: **Överödder**, H. J., disponent; **Lindblom**, P. L., redaktör.

Församlingens revisorer.

Getzmann, C. F., direktör; **Tjus**, F. H. S., aukt. revisor.

Föreståndare.

Müller, J. E. E., apostolisk vikarie, biskop.

Kyrkoherde.

Wehner, E. J. R., (S:t Eugenia förs.).

Pastor.

Nordmark, S. O. S. (kyrkoherde i S:t Eriks förs.).

Pastorsadjunkter.

Meyer, A., **Rademacher**, A. J. (S:t Eugenia förs.); **van Mierlo**, B. F. (S:t Eriks förs.).

Kyrkl. in- stitu- tioner.

Organister.

Nyblom, Maja (S:ta Eugenia kyrka); Nylander, A. (S:t Eriks kyrka).

Kantor och dirigent.

Hausl, F. X. (S:ta Eugenia kyrka).

Sakristan.

Pätzold, F. (S:ta Eugenia kyrka).

Mosaiska församlingen.

Expedition: Warendorffsgatan 3, C. (postgirokonton nr 2824); t. N. (20) 16 00; expeditionstid: judiskt och kristligt helgfria dagar 10—12. Kamreraren: t. N. (20) 16 00; N. (20) 25 53; mottagningstid: 10—12. Rabbinerna: t. N. (20) 25 28; mottagningstider: rabbin Ehrenpreis: varje helgfri torsdag 15—16; rabbin Kronheim: varje helgfri onsdag 14—15. Vaktmästaren: t. N. (20) 25 38.

Under Gustav III:s regeringstid erhöles judar första gången tillstånd att inflytta till Sverige. Denna rätt var från början ej generell, utan gällde endast sådana enskilda personer, skyddsjudar, vilka av konungen erhållit rätt att bosätta sig i huvudstaden. De första bosättningsstillstånden meddelades 1775, för tre judar, och följande år fingo dessa tillstånd att inkalla trosförvanter till så stort antal, att judisk gudstjänst, vartill fordras minst 10 manspersoner, skulle kunna här hållas. Den mosaiska församlingen i Stockholm kan anses vara färdigbildad år 1776.

Judarnas sociala och politiska ställning reglerades under de 60 första åren efter erhållen rätt att bosätta sig i landet dels av ständernas av Gustav III den 25 jan. 1779 stadfästade beslut om vissa bestämmelser angående fri religionsutövning i riket och dels av »Kongl. Commerce-Collegii Reglemente för dem av Judiska Nationen, som vilja hit i Riket inflytta och sig här nedsätta». Detta reglemente, »judereglementet», var daterat den 27 maj 1782. Jude-reglementet upphävdes den 23 juni 1838 och avlöstes då av en kungl. förordning »angående mosaiska trosbekännarnas skyldigheter och rättigheter här i riket», vilken förordning, ehuru ändrad i åtskilliga punkter, alltjämt reglerar de mosaiska trosbekännarnas i Sverige borgerligt rättsliga förhållanden. För Stockholms mosaiska församling gäller dessutom »Ordning för mosaiska församlingen i Stockholm», fastställd av kungl. maj:t den 12 juni 1882, med ändringar den 5 aug. 1904.

Antalet i Stockholm bosatta mosaiska trosbekännare, som år 1781 uppgick till 30 personer förutom kvinnor och barn, utgjorde år 1920 2,747 personer, av vilka cirka 37 % voro svenska medborgare.

Medlem av Stockholms mosaiska församling är envar till mosaiska läran hörande svensk undersäte, som är mantalsskriven i Stockholm

eller på annan svensk ort, belägen närmare Stockholm än någon av de övriga orter i Sverige, där mosaisk församling finnes. (Mosaiska församlingar med fullständig församlingsordning finnas utom i Stockholm i Norrköping, Växjö, Kalmar, Oskarshamn, Karlskrona, Malmö, Göteborg och Sundsvall.)

Församlingens beslutanderätt utövas vid församlingsstämma. I ärende angående gudstjänsten och vad därmed äger sammanhang må församlingen icke fatta beslut, förrän förslag eller yttrande i frågan avgivits av församlingens rabbin. Två ordinarie församlingsstämmor skola årligen hållas, den ena i april och den andra i oktober.

Verkställighet och förvaltning tillkomma församlingens föreståndare. Föreståndarna skola vara fem till antalet, kassaföreståndaren inberäknad, och väljas vid den ordinarie församlingsstämma i oktober för en tid av fyra år. Föreståndarna utse inom sig en ordförande och två kyrkoföreståndare.

Ävlöningar m. m. Rabbin: lön 19,500 kr. Rabbin och lärare: lön 10,000 kr. Sekreterare: arvode 2,800 kr. Kantor: lön 10,500 kr. Kantor och lärare: lön 10,000 kr. Organist: lön 2,500 kr. Kamrerare: lön 8,000 kr. Vaktmästare: lön 3,400 kr, fri bostad, ved och lyse. — Dessutom utgår dyrtidshjälp med 10 % å vissa löner.

Föreståndare.

Fürstenberg, A., livmedikus, ordf.; Hüttner, M. S., grosshandlare, kyrkoföreståndare; Josephson, H. V., direktör, kyrkoföreståndare; Levy, L., advokat, kassaföreståndare; en vakant.

Sekreterare.

Levy, L., advokat.

Församlingens revisorer.

Philip, E. I., civilingenjör; Philipson, J. I., advokat.

Suppleant: Grobgeld, H., revisor.

Rabbin.

Ehrenpreis, M.

Rabbin och lärare.

Kronheim, E.

Kantor.

Saul, F.

Kantor och lärare.

Rosenblüth, L.

Organist.

Erling, E. G.

Kamrerare.

Grünberger, M.

Vaktmästare.

Johanson, C. W.

Stockholms församlingsbibliotek.

Församlingsbiblioteken.

Församlingsbiblioteken hava utvecklats ur de s. k. sockenbiblioteken. Dessa senare uppstodo i början på 1800-talet meningo någon kraftigare tillväxt först med 1842 års folkskolestadga, som ålade prästerna att »uppmuntra till inrättande och begagnande av sockenbibliotek och därtill tjänliga böcker föreslå». Sockenbibliotekens blomstringsperiod inföll under 1860-talet. Efter att under 1870- och 1880-talen hava gått tillbaka började under 1890-talet biblioteks-rörelsen åter att utvecklas. De gamla biblioteken rycktes upp ur sitt förfall, och nya biblioteksformer började vinna terräng, såsom nykterhets-, arbetare-, vandrings- och föreningsbibliotek.

Sedan år 1905 har folkbiblioteks-rörelsen åtnjutit statligt stöd. Enligt nu gällande kungl. kung. den 24 jan. 1930 ang. understödande av folkbiblioteksväsendet utgår understöd av statsmedel till kommunala och med dem likställda folkbibliotek, till biblioteksverksamhet i sammanhang med studiecirkelarbete samt till skolbibliotek och bibliotek vid sjukvårdsinrättningar. I fråga om kommunala och med dem likställda folkbibliotek utgår statsunderstöd fr. o. m. år 1930 endast till ett bibliotek i varje borgerlig kommun. Dylikt bidrag har från nämnda år beviljats Stockholms stadsbibliotek (jfr sid. 250) och så länge detta bidrag utgår kunna följaktligen församlingsbiblioteken i huvudstaden icke för sin verksamhet påräkna bidrag av statsmedel.

Tillkomsten av Stockholms stadsbibliotek (se sid. 250) har föranlett upphörande av verksamheten vid ett flertal församlingsbibliotek. Med stadsbiblioteket hava sålunda införlivats: fr. o. m. den 1 okt. 1927 Gustav Vasa församlingsbibliotek, fr. o. m. den 1 nov. 1927 Katarina församlings lånbibliotek, fr. o. m. den 1 jan. 1928 Bromma folkbibliotek, i mars 1928 Adolf Fredriks församlingsbibliotek, fr. o. m. den 1 jan. 1929 Östermalms församlingars bibliotek och Värtabiblioteket samt fr. o. m. den 1 jan. 1930 Kungsholmens församlingars bibliotek.

I Stockholm finnas (våren 1932) fyra församlingsbibliotek, nämligen ett i vardera av Storkyrkoförsamlingen, Klara, Matteus och Johannes församlingar. Biblioteket sorterar i Storkyrkoförsamlingen under skolrådet och i övriga församlingar under särskild av församlingen för en tid av två år vald styrelse. Ovannämnda

församlingsbibliotek omfattade den 31 dec. 1931 tillsammans 49,468 band och lämnade under år 1931 inalles 119,784 hemlån.

Storkyrkoförsamlingens bibliotek.

Skomakaregatan 30, 1 tr. ö. g., St.; expeditionstider: 1 sept.—15 juni måndagar, onsdagar och fredagar 19—21.

I december 1860 väcktes hos Storkyrkoförsamlingens skolstyrelse förslag om »inrättande av något lämpligt läsebibliotek för församlingen»; efter framställning i ärendet av skolstyrelsen beslöt församlingen den 28 april 1861 upprättandet av ett bibliotek, som till en början fungerade både såsom skol- och församlingsbibliotek, tills år 1902 en delning ägde rum; församlingsbiblioteket invigdes i sin nya lokal den 7 nov. 1903. Biblioteket, som den 31 dec. 1931 omfattade 4,964 band, åtnjuter för år 1932 av församlingen i anslag 3,000 kr. Antalet boklån under år 1931 uppgick till 5,253, fördelade på 4,233 låntagare.

Styrelse.

Storkyrkoförsamlingens skolråd (se sid. 215).

Bibliotekarie.

Ullstedt, Siri.

Ett biträde.

Klara församlingsbibliotek.

Klara västra kyrkogata 20 A, C.; t. (10) 57 33; expeditionstid: vardagar 18—20.

Biblioteket, som tillkommit genom tillfälliga gåvor av privatpersoner, åtnjuter för år 1932 av församlingen ett anslag av 7,500 kr. (1 öre per skattekrona). Biblioteket omfattade den 31 dec. 1931 inalles 9,954 band. Antalet boklån under år 1931 uppgick till 16,193.

Styrelse.

*Cederschöld, H. Maria R., skriftställarinna, vice ordf.: *Forsblom, L. A., hamnarbetare; *Lindskog, F., överlärare, kassaförvaltare; *Ståhlberg, J. A. A., zinketsare; *Söderberg, F. F. V., fil. d.r., ordf.

Förs. bibl. *Suppleanter:* *Collmar, A. G. E., riksbank-tjänsteman, sekr.; *Ståhlberg, M. E. (Lisa), fröken.

Bibliotekarie.

Rinman, Signe.

Matteus församlingsbibliotek.

Västmannagatan 92, Va.; t. V. (3)1 32 29; expeditionstid: sept.—maj alla vardagar 17—21; juni—aug. vardagar utom lördagar 18—20.

Biblioteket, som till en början utgjorde filial till Adolf Fredriks församlingsbibliotek, fick fr. o. m. 1909 års ingång egen styrelse och öppnades för utlåning den 1 sept. samma år. Biblioteket omfattade den 31 dec. 1931 18,578 band och åtnjuter av församlingen för år 1932 i anslag 20,300 kr. (1,626 kr. kassabehållning samt 2 öre per skattekrona). Antalet boklån uppgick år 1931 till 76,401.

Styrelse.

*Danielsson, f. Ahlstrand, H. M. (Stina), fru, vice ordf.; *Karlén, f. Ullman, Anna M. L., fru; *Kjellström, S. O., ingenjör; *Lindahl, C. F., sekreterare, kassaförvaltare; *Nilsson, P. E., direktör; *Söderholm, A. H., järnvägstjänsteman, sekr.; *Wiklund, E. V., ständigt adjunkt, ordf.

Suppleanter: *Bergman, J. I., järnvägstjänsteman; *Borgström, J. W., spårvägsman, stadsfullm.; *Carlsson, S. G., stationskarl; *Dolk, L. P., sjukkontrollant; *Grape, E., sekreterare; *Helleday, f. Sylvander, Anna M., fru; *Holm, f. Holm, O. V. C. (Tillie), fru.

Bibliotekarie.

Klint, f. Serrander, Hilda M.

En assistent, tre biträden.

Johannes församlingsbibliotek.

Frejgatan 31, Va.; t. V. (30) 18 02; expeditionstid: sept.—maj alla vardagar 17—20; juni—aug. måndagar, onsdagar och fredagar 17—19.

Biblioteket öppnades år 1862 för medlemmar av Jakobs och Johannes församling; efter denna församlings delning överlämnades biblioteket år 1908 till Johannes församling. Biblioteket, som den 31 dec. 1931 omfattade 15,972 band, åtnjuter av församlingen för år 1932 ett anslag av 9,300 kr. Antalet boklån uppgick år 1931 till 21,937.

Styrelse.

*Grönvall, J. K. (Hanna), hembiträde, stadsfullm.; *Hellberg, J., maskinsnickare; *Langlet, H. F., civilingenjör; *Lundborg, N., förrådsarbetare; *Wassberg, A., f. d. överlärare, ordf.

Suppleanter: *Andersson, f. Samuelsson, Sara M., fru; *Moureaux, P. A., skräddarmästare.

Bibliotekarie.

Månsson, G.

Två assistenter.

Maria och Högalids församlingsbibliotek.

Maria och Högalids församlingsbibliotek har upphört i juni 1931. Böckerna hava fördelats på resp. församlingar och torde komma att uppställas i församlingarnas hem för gamla.